

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MİCHİGAN ÜNİVERSİTESİ 416 NUMARALI ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET FURKAN ÇELİK

ANABİLİM DALI: TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI

PROGRAMI: YÜKSEK LİSANS

KOCAELİ 2013

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MİCHİGAN ÜNİVERSİTESİ 416 NUMARALI ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET FURKAN ÇELİK

ANABİLİM DALI: TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI

PROGRAMI: YÜKSEK LİSANS

DANIŞMAN: DOÇ. DR. M. ESAT HARMANCI

KOCAELİ 2013

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MİCHİGAN ÜNİVERSİTESİ 416 NUMARALI ŞİİR MECMUASI
(İnceleme-Metin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Mehmet Furkan ÇELİK

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 10.07.2013/11

Jüri Başkanı: Doç. Dr. M. Esat HARMANCI

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Gencay ZAVOTÇU

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Üzeyir ASLAN

KOCAELİ 2013

ÖNSÖZ

Son derece köklü bir geçmişe ve zengin bir içeriğe sahip olan Klasik Türk Edebiyatı, uzun yıllardan beri çeşitli çalışmalara konu olmuş ve hala da olmaya devam etmektedir. Yapılan çalışmalar her geçen gün artmakla birlikte, o günün edebi ve kültürel durumunu, tarihsel çizgisini günümüze taşıması açısından çok değerlidir. Çalışmaların önemli bir kısmını, Arap alfabesinden müteşekkil yazma eserlerin, Latin alfabesine aktarılması oluşturmaktadır. Bu çalışmalarla beraber, bir kültür aktarımı ve taşınan kültürün mevcut kültürle birleşerek zenginleşmesi sağlanmış olur.

Divanlar, tezkireler ve mecmualar gibi belli başlı üst başlıklardan oluşan Klasik Türk Edebiyatı, bünyesinde birçok usta şair ve bu şairlerin büyük bir incelikle söyledikleri şiirlerini barındırır. Çalışmamıza konu olan ve bizlere geçmişten günümüze intikal etmiş bir miras niteliğinde olan mecmualar da çeşitli şairlerin, bazı şiirlerinin bir araya getirilerek toplandığı eserler olarak kabul edilir. Edebi değerinin yanı sıra tarihi değeri de olan mecmualarda yer alan şairler ve onların şiirleri, mecmuayı meydana getiren kişinin şahsi beğenileri doğrultusunda oluşmuştur. Bu bakımdan mecmuaların içeriği çeşitlilik arz etmektedir.

Mecmualar genellikle, kendi dönemi içerisinde rağbet gören şairlerin şiirlerinden oluşur. Mecmualarda yer alan şair ve şiirlerden hareketle, toplumun değer kriterlerini, edebî açıdan geldiği noktayı ve dönemin tarihsel durumunu tespit etmek mümkündür. Bu yönüyle mecmuaların, bilimsel ve kültürel birikime sağladığı katkı bir hayli fazladır. Mecmualar üzerine yapılan çalışmalarla, yayımlanmış divanlarda yer almayan şiirlerin, divanı olmayan şairlerin şiirlerinin keşfi ya da tezkirelerde adı geçmeyen bir şairin gün yüzüne çıkarılması amaçlanmaktadır.

Çalışmamıza konu olan mecmua, Michigan Üniversitesi kütüphanesi 416 numarada kayıtlı bir şiir mecmuasıdır. Mecmuanın yazarı ve yazıya geçirildiği tarih belli değildir. 123 varaktan oluşmakla birlikte 24 kaside, 289 gazel ve 1 müseddes olmak üzere – Farsça 2 müfred beyit hariç- toplam 314 şiirden oluşmaktadır. Mecmuada adı geçen şair sayısı 25’dir. Bunun yanısıra mecmuada, kime ait olduğu bilinmeyen bazı şiirler de bulunmaktadır.

Çalışmamız giriş kısmıyla beraber toplam iki bölümden oluşmaktadır. İlk olarak giriş kısmında mecmua kavramı üzerinde durulmuş ve mecmular hakkında genel bilgiler ile mecmuada yer alan şairlerin ve şiirlerde kullanılan kalıpların tasnifi yapılmıştır. Eserin tavsifi ve metnin kurulumunda izlenen yönetime dair bazı hususlar, yine giriş bölümünde zikredilmiştir. Eserin birinci bölümünde, Arap alfabesiyle kaleme alınan yazma eserin, transkripsiyon harfleriyle Latin alfabesine aktarıldığı çeviriyazılı metin bulunmaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise kaynakça ve genel bir değerlendirme yer almaktadır.

Sadece akademik hayatta değil ihtiyaç duyduğum her konuda yanımda olan ve beni destekleyen değerli danışmanım ve kıymetli hocam Doç. Dr. M. Esat HARMANCI’ya, çalışmam sırasında bana vakit ayırarak aklıma takılan sorulara cevap veren Dr. Gülçin TANRIBUYURDU’ya ve zaman zaman fikir alışverişinde bulunduğum meslektaşım ve arkadaşım Hulusi EREN’e teşekkürü bir borç bilirim.

Mehmet Furkan ÇELİK

İzmit, 2013

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
TRANSKRİPYON HARFLERİ.....	VI
GİRİŞ.....	1
1. Mecmualar Hakkında Genel Bilgiler.....	1
2. Mecmua Türleri.....	3
3. Mecmuanın Tavsifi.....	4
3.1. Mecmuanın Fiziksel Özellikleri.....	4
3.2. Mecmuada Adı Geçen Şairler ve Nazım Şekillerine Göre Tasnif	5
3.3. Mecmuadaki Vezinlerin Tasnifi.....	5
4. Metnin Kurulumunda Dikkat Edilen Hususlar.....	6
TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	8
SONUÇ.....	220
KAYNAKÇA.....	221
TIPKIBASIM METİNDEN ÖRNEKLER.....	223

ÖZET

Geniş bir coğrafyada yüzyıllar boyunca hüküm süren Osmanlı İmparatorluğu, en az kendi geçmişi kadar ihtişamlı ve zengin olan bir edebiyata sahiptir. Bu edebiyatın mahsulleri Klasik Türk Edebiyatı başlığı altında toplanmıştır. Klasik Türk Edebiyatını oluşturan yapı taşlarından biri de çalışmamıza konu olan mecmualardır. Dönemin edebi zevkini yansıtmaması ve edebiyat tarihine ışık tutması açısından son derece önemli olan mecmualar, farklı şairlerin çeşitli şiirlerinin toplandığı eserlerdir.

Çalışmamızda, kim tarafından ve ne zaman yazıldığı tam olarak bilinmeyen, Michigan Üniversitesi kütüphanesine kayıtlı 416 numaralı şiir mecmuası incelenmiş, giriş bölümünde mecmualar, mecmuaların önemi ve mecmuada yer alan şairler hakkında birtakım bilgiler verilmiştir. Arap harfleriyle yazılmış olan metin transkripsiyon harfleri ile Latin alfabesine aktarılmıştır. Bu çalışma ile ilim âlemine yeni bir şiir mecmuası tanıtılmış ve mecmuanın edebiyat dünyasına yenilik kazandırması hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Klasik Türk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Mecmua, Mecmu‘a-i Eş‘ar

ABSTRACT

Ottoman Empire that ruled over a wide territory for centuries has a glorious and rich literature like its past. The products of this literature are categorized under the name of ‘Classical Turkish Literature’. The Mecmuas (collection of poetry), the subject of our study, are one of the important pieces in the Classical Turkish Literature. As they are reflecting the literary taste and shedding light upon the literary history of their period, the mecmuas are the pieces of works in which the poems of various poets are collected.

In our study, the poetry mecmua that is recorded as no:416 at Library of University of Michigan, for which the author and the date of writing are unknown, is examined. Also, the mecmuas, the importance of mecmuas and information on the poets in the mecmua are the subjects of the study. The text written in the Arabic letters has been changed into the Latin alphabet with the transcription letters. With this study, a new poetry mecmua has been introduced to the science world and it is aimed that the mecmua adds novelty to the literature world.

Keywords: Classical Turkish Literature, Old Turkish Literature, Poetry Collection, Mecmû'a-t Ashari

TRANSKRİPSİYON HARFLERİ

ا	a, e, '	ش	ş
آ	ā, a	ص	ş
ب	b	ض	z, d
پ	p	ط	ṭ
ت	t	ظ	ẓ
ث	s	ع	'
ج	c	غ	ğ
چ	ç	ف	f
ح	ḥ	ق	ḳ
خ	ḫ	ك	k, g, ŋ
د	d	ل	l
ذ	ẓ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v (o, ö, u, ü, ū, ū, ō)
ژ	j	ه	h (a, e)
س	s	ي	y (i, ī)

GİRİŞ

1. Mecmua Hakkında Genel Bilgi

İnsanların tarihi süreç içerisinde yaşadıkları devinimleri, devrimleri, geçiş süreçleri, buhranları, coşkuları, acıları, sevinçleri ve daha nice duyguları sözlü ve yazılı edebiyatlarına yansımıştır. Bu bağlamda duyguların en etkili bir şekilde aktarımı daha çok şiir türü üzerine olmuştur. Bu nedenle; şairlerin şiirlerinden seçki yapılarak bir derleyici tarafından oluşturulan mecmuaların, tarihin aktarımı ve kültürün taşınması noktasında rolü çok büyüktür.

Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap demek olan mecmua, Arapça bir kelime olup cem‘ kökünden gelmektedir. Toplamak, derlemek, bir araya getirmek anlamlarında kullanılan mastardan yapılan mecmû‘ ise toplanmış, derilmiş demektir. Bu kelimenin müennesi ise mecmua‘dır. Anlamı da toplanıp biriktirilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş yazma kitaptır. Klâsik kültürümüzde edebiyat terimi olarak ise “defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap yahut şiir defteri” anlamlarında kullanılmıştır. (Kut, 1986: 170)

Mecmuadaki şiirler, derleyenin kişisel beğenisi doğrultusunda seçilmiş olduğu için dönemin edebi zevkini yansıtmakla beraber, edebi gelişimin seyrini de araştırmacıların dikkatine sunar. Bunun yanı sıra, mecmualarda yer alan şairlerin yoğunluğuna göre, dönemin popüler şairleri tespit edilebilmektedir.

Edebiyat tarihçiliği görevini layıkıyla yerine getiren mecmualar, yayımlanmış divanlarda yer almayan şiirlerin ortaya çıkması, tezkirelerde adı geçmeyen şairlerin tespit edilmesi noktasında da önemli bir rol üstlenmiştir. Divanların yayımı konusunda mecmua taramalarının ne kadar önemli olduğu, günümüz araştırmacıları için oldukça aşikardır.

Metin tenkidi yapılırken metin nüshalarının yanı sıra mecmualar da kaynak olarak alınabilmektedir. Ancak bu noktada karşılaşılmaması muhtemel bazı problemler konusunda yazdığı makalede Yaşar Aydemir bazı noktalara işaret etmektedir.

Divan nüshalarında olmayıp da mecmualarda bulunan şiirlerin neden nüshalara girmediği bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Şiirin divan tertibine alınmaması şairin bir tasarrufu da olabilir. Bu ihtimali de göz önüne alarak şiirlerin nüshalara girmemesinin muhtemel sebeplerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz. Bu sıralamaya her zaman başka ilaveler de yapmak mümkündür:

- *Divan neşirlerinde yer almadığı halde mecmualarda bulunan bir şiir, metin tenkiti yapılan çalışmalarda görülemeyen nüshalardan kaynaklanmış olabilir.*

- *Şair, divanını tertip ettikten sonra şiir yazmış, yazdığı bu şiir tertip ettiği divan nüshasına girmemiş olabilir. Ömrü vefa etmediği ya da başka sebeplerle tekrar tertibe girişemediği için bu şiir dışarıda kalmıştır.*

- *Divan şiiri büyük oranda meşk etme, egzersiz yapma üzerine kuruludur. Meşk edilen bu şiir bir anlamda karalamadır ve şair divanına girmesini istememiş olabilir.*

- *Şair, meşk ettiği çalışmaların hepsini değil en güzelini divan tertibine almak istemiş olabilir. Bazı çift matlı gazel örnekleri buna delil teşkil edebilir.*

- *Şair, bazı şiirlerini estetik açıdan yetersiz gördüğü veya çalışmasını tamamlama noktasında eksik kaldığını düşündüğü için divan tertibine almamış olabilir.*

- *Şair, divanını kendisi tertip etmemiş, sonradan bir başkası tarafından tertip edilmiş, böylelikle bazı şiirleri tertip dışında kalmış olabilir.*

- *Bazı şairlerin müsveddeleri ölümünden sonra yayılmış olabilir.*

- *Bazı şairlerin, özellikle çok okunan şiirlerinin dilden dile dolaşması sonucu, bir anlamda miri malı olarak görülen ve zamanla aslından uzaklaşan ikinci bir manzume olarak ortaya çıkmış olabilir.*

- *Özellikle mesaj yüklü tasavvufi şiirler, çoğunlukla müridin eğitimi amaçlı kullanılmasından dolayı şifahi kültürde yer etmiş, arkasından da yazıya geçirilmiş olabilir.*

- *Kimi şiirler, bazı şairlerin, çoğunlukla da mutasavvıf şairlerin şiirlerine ilaveler yapılması, hatta Ahmed Yesevî'nin hikmetlerinde olduğu gibi onun adına şiirler söylenmesi sonucu tertibe girmemiş olabilir.*

- Bir başka önemli husus da mecmua tertip eden kişiden kaynaklanabilir. Mecmuayı tertip eden kişi profesyonel olabileceği gibi amatörce bu işle uğraşıyor da olabilir. Bu durum beraberinde birtakım yanlışları da getirir: Bir şaire ait şiiri başkasına ait göstermek gibi. (Aydemir, 2007: 132-133)

2. Mecmua Türleri

Mecmualar, edebî bir tür olmasının yanı sıra aynı zamanda farklı disiplinlere ait malzemeleri de bünyesinde barındırmaktadır. Sadece edebiyatla uğraşanlar değil; tıp, felsefe, sosyoloji, tarih ve coğrafya gibi çeşitli bilim dallarıyla ilgilenenler de mecmualardan istifade edebilmektedirler. Mecmualarda şiirlerin yanı sıra, yararlı bilgiler, fıkralar, mektuplar gibi gündelik hayata dair birtakım konular da yer alabilmektedir. Mecmualar bu zengin yönüyle bazı alt başlıklara ayrılmıştır:

Mecmualar;

1. Nazîre mecmuaları,
2. Seçme şiir mecmuaları (Mecmû‘a-ı Eş‘âr, Mecmû‘a-ı Devâvîn)
3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan mecmûlar (Mecmû‘a-ı Edviyye, Mecmû‘a-ı Tevârih, Mecmû‘a-ı Mu‘ammeyât, Mecmû‘a-ı Münşe‘at, Mecmû‘a-ı Resâ‘il...)
4. Karışık, yani manzûm ve mensûr veya farklı dillerle yazılmış parçalarından oluşan mecmualar,
Derleyeni belli mecmualar (Ömer bin Mezîd, Mecmû‘tü’n-Nezâ‘ir; Eğirdirli Hacı Kemâl, Câmi‘ü’n-Nezâ‘ir; Edirneli Nazmî, Mecma‘u’n-Nezâ‘ir; Pervâne Bey Mecmû‘ası; Budinli Hisâlî, Metalî‘ü’n-Nezâ‘ir) şeklinde tasnîf edilir. (Kut, 1986: 170)

Agah Sırrı Levend’e göre ise:

1. Nazire mecmuaları
2. Antoloji niteliğindeki seçme şiir mecmuaları
3. Türlü konularda risalelerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan mecmualar

4. Aynı konudaki eserleri içine alan mecmualar; tababet, ilahiyat gibi,
5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar olarak gruplamak mümkündür. (Levend, 1984: 166-167)

3. Mecmuanın Tavsifi

3.1. Mecmuanın Fiziksel Özellikleri

Çalışmamıza konu olan Mecmû'a-i Eş'âr'da, 416 kayıt numarası ile Michigan Üniversitesi'nin mührü bulunmakta ve mecmua 123 varak tutarındadır. Eser dijital ortamda sondan başa doğru kaydedilmiştir.

Bez kaplamalı karton cilt ve cilt üzerindeki yaldızlı modern motiften oluşan çerçeve, eserin son yüz-yüz elli yıl öncesinde ciltlendiği izlenimini vermektedir. İçteki iki sayfa kartondandır. Formalar halinde dikilerek şiraze ile örülen eser sağlam durumdadır. Metnin içerisinde tamir bulunmamaktadır.

Yazarı / derleyeni belli olmayan ve 17. yüzyılda yazıldığını düşündüğümüz, çalışmamıza konu olan mecmuanın ön kapağından sonra ebru ile süslenmiş bir sayfa, sonra sadece kütüphane kayıt numarasının yer aldığı boş bir sayfa, şiirlerin başladığı sayfadan önce ise yine ebru ile süslenmiş bir sayfa olup şu beyit yer almaktadır:

“ Bir nev nihâle mâ'ilem gülzâra itmeme ser-fürû

Seylâb-ı eşküm var iken enhâre itmeme ser-fürû”

Mecmuanın arka kapağından önce ise biri ebru ile süslenmiş olup toplam beş tane boş sayfa yer almaktadır.

Şiirlerin tamamına yakını nes'talik hatla ve harekesiz olarak yazılmış olmakla birlikte, mecmuanın baş kısımlarında farklı yazı şekilleri de kullanılmıştır. Mecmua, bazı yazım yanlışları dışında estetik bir şekilde kaleme alınmıştır. Ancak mecmuanın kimi yerlerinde çeşitli nedenlere bağlı olarak tahribatlar vardır.

Bazı istisnaları dışında her sayfada on beyit vardır. Mecmuada 25 şairin adı geçmekle birlikte toplam 314 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 24'ü kaside, 289'u gazel, 1'i müseddes nazım şekliyle yazılmıştır. İki ayrı yerde ikişer beyitten oluşan Farsça kısımlar vardır. Bunlar olduğu gibi alınmış ve bunlara ayrı şiir numaraları verilmiştir.

3.2. Mecmuada Adı Geçen Şairler ve Nazım Şekillerine Göre Tasnif

Mecmuada; Nergisî (2 gazel), Figânî (11 kaside, 2 gazel), Rahmî (2 gazel), 'Ubeydî (2 gazel), Şeyhülislam Yahyâ Efendi (2 gazel), 'Atâyî (1 gazel, 1 müseddes), Sâmî (1 gazel), Nef'î (1 gazel), Bâkî (8 kaside, 134 gazel), Ümîdî (8 kaside, 46 gazel), Nev'î (20 gazel), Emrî (1 gazel), Zâtî (2 gazel) , Hüsrev (1 gazel), Hüdâyî (1 gazel), Vâlî (1 gazel), Hayâlî (18 gazel), Fevrî (3 gazel), Şemsî (1 gazel), Hâverî (2 gazel), Gubârî (2 gazel), 'Ulvî (26 gazel), Sırrî (6 gazel), Nâlî (1 gazel), ve Şem'î (1 gazel) olmak üzere toplam 25 şaire ait şiirler bulunmaktadır. Bununla beraber mahlas tespit edilemeyen 4 şiir vardır.

3.3.Mecmuadaki Vezinleri Tasnifi

Mecmuada yer alan şiirlerin yazıldığı aruz kalıplarının tasnifi ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Mef'ülü Fâ'ilätü Mefâ'îlü Fâ'ilün (*Muzâri*) – 73

Fâ'ilätün Fâ'ilätün Fâ'ilätün Fâ'ilün (*Remel*) – 68

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün (*Hezec*) – 58

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün (*Remel*) – 58

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün (*Hezec*) – 16

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün (*Hezec*) – 11

Fe'ilätün Mefâ'ilün Fe'ilün (*Hafif*) - 10

Mefâ'ilün Fe'ilätün Mefâ'ilün Fe'ilün (*Müctes*) – 7

Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün (*Remel*) – 3

Fâ'ilätün Fâ'ilätün Fâ'ilün (*Remel*) – 3

Mef'ülü Fâ'ilätün Mef'ülü Fâ'ilätün (*Muzâri'*) – 2

Fa'ülün Fa'ülün Fa'ülün Fa'ülün (*Mütekârib*) – 2

Fa'ülün Fa'ülün Fa'ülün Fa'ül (*Mütekârib*) - 1

Mef'ülü Mefâ'ilün Fe'ülün (*Hezec*) – 1

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün (*Recez*) – 1

4. Metnin Kurulumunda Dikkat Edilen Hususlar

Nes'talik hatla yazılmış olan mecmuada, şiiirler Latin alfabesine aktarılırken transkripsiyon harfleri kullanıldı. Vâv-ı madûle olan yerlerde “v” sembolü kullanıldı.

Şiiirlerin, mecmuada hangi varakta yer aldığı dipnotlarda gösterildi.

Tüm şiiirler ve beyitler numaralandırıldı.

Mecmuanın bazı sayfaları yıpranmış olduğundan nüshadaki bazı karînelerden yola çıkılarak gerekli yerlerde metin tamiri yapıldı. Bu tamirler “[...]” sembolleriyle gösterildi. Yine metin kurulumu sırasında muhtemelen, görevlilerin sayfaları birleştirmeleri sırasında varakları yanlış sıralamalarından dolayı bazı şiiirlerin devamı başka varaklarda yer almıştır. Bu karışıklık metnin doğru bir şekilde kurulumunu hayli zorlaştırmış olsa da gereken düzeltmeler, titiz bir çalışmayla yapılmıştır.

Œiirler evrilirken mecmuadaki dizilim esas alındı. Ancak bazı sayfaların karışmasından dolayı farklı yerlerde bulunan beyitler, nazım Œeklinin yapısına gre dizildi.

Œiirler, vezinleri ve bahirleriyle birlikte verildi.

Mahlaslar byk harflerle yazıldı.

Mecmuadaki Œiirler, divanlarda var olan Œekilleriyle karşılaştırıldı. Mecmua ve divanda farklı olan kelimelerden vezne ve anlama uygun olanı tercih edildi. Farklılık olmayan yerlerde, Œiirlerin mecmuadaki Œekilleri gz nne alındı.

Metnin kurulumunda Eski Anadolu Trkesi dil zellikleri gz nnde bulundurulmakla beraber Œairlerin yaşadığı dnemin dil zellikleri de dikkate alındı.

Mecmuada yer alan Farsa Œiirler, Latin alfabesine aktarılmadan olduğu gibi alındı.

Mecmuada bazı Œiirlerin başlığı bulunmaktadır. Bu başlıklar Latin alfabesine aktarılarak mecmuada olduğu gibi Œiirlerin st kısımlarına yazılmıştır.

TRANSKRİPSİYONLU METİN

001.

Fakir kâtibü'1 hurûfındur

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

Müctes + --- / + + -- / + --- / + + -

1. Vücüd-ı zâruma kıydum gamum nihân iderek
Bulam mı çâre 'aceb derdümi 'ayân iderek
2. Unutduram gibi dünyâya vaq'a-i Nûhı
Bu hâlet ile gözüm yaşımı revân iderek
3. Saña teraḥḥum ider kimse yok ta'ab çekme
Gerekse dehri gönül biñ tolaş figân iderek
4. Ne deñlü ḥâk-nişin olsa gâh ölmez 'âşık
Firâz-ı 'arşa çıkar âhı nerdübân iderek
5. Belâ-keşân-ı maḥabbetle tırmaz âh dirüz
Dil-i ḥazînimizi eglerüz duḥân iderek
6. Zamân gele yine 'îş u şafâya başlayavüz
Simât-ı 'işret-i gül gibi der miyân iderek
7. Murâd 'arz-ı 'ubüdiyyet ise NERGİSiyâ
Rikâb-ı yâre yüz ur şî'rün armağân iderek

002.

Kâtib

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Yanurdu nâr-ı gamla cism-i şad-pârem kebâb âsâ
Eger saḳḳâ-yı çeşmüm dökmeyeydi eşküm âb âsâ
2. Toḳındukça ḥayâl-i ebrüvânun rişte-i câna
Küşâkeşden figân eyler dil-i zârum rebâb âsâ

---

001. 3^a

002. 3^b

3. Yanında ‘ışık ile āh eyledükçe ter döker zülfün
Niçün böyle hevādan nem kıpar āfet-sehāb āsā
4. Çekilmez şehd-i la‘lünden süveydā-yı dil-i ‘āşık
Ne deñlü men olinca cān atar yine zübāb āsā
5. Ne ma‘niler ne sözler mündericdür şafha-i cānda
Egerçi şüret-i zāhirde hāmūşam kitāb āsā
6. Gezer elden ele iy NERGİSİ sāğar gibi şi‘rün
Neşāt efzā olur mażmūnı yārāna şarāb āsā

003.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Vādi-i ğamda benem Mecnūn gibi nā-şād olan
Bī-sütün-ı ğamda dil tıflı durur Ferhād olan
2. Vāmıķ u Ferhād ü Mecnūn ancaķ aņlar derdümi
Bilür üstāduņ cihānda kıadrini üstād olan
3. Mescid olmaz ise zāhid hātıra meyhānelik
N’eylesün n’itsün cenāb-ı dilrübādan yād olan
4. Cām-ı mey tesbīhüm ü mey-hānedür Beytū’l-Ħarem
Nām-ı dilberdür zebānumda hemān evrād olan
5. İy FiĠĀNiye naşīhat eyleyen gel fāriğ ol
Pir pendin eslemez rüsvā-yı māder-zād olan

004.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Endüh u ğuşşa hātırumuņ yādigārıdır
Mülk-i neşāt-ı göñlüme ğurbet diyārıdır

---

003. 4^a

004. 4^b

2. Tıfl-ı dil-i belā-zede dā'im h atırdadır
Zirā [e]m ir-i¹ ba r-i mel hat ken r dur
3. Na d-i dil n gerekse  a ın  e m-i y rdan
Bir dizded r ki hep m jeler perded r dur
4. Bir b -dilem ki d mene-i k h-ı mi net m
 aysu  ma arrı k h-ken n  reh-g z r dur
5.  aldı  am-ı ma abbet ilinde zem n-i dil
Yemm-i siri k vird gi H a k [u ]² kar r dur

005.

F 'il t n F 'il t n F 'il t n F 'il n

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1.  a'fdan k nc-i bel da kim dil-i  eyd  yatur
Ger ecel gelseydi g rmez  oyle n -peyd  yatur
2. C  a gelse kem hab b dur r s m-ı k in t
'I  dur n mı fez -yı dilde bir dery  yatur
3. Var fen  de tin tem  a it a up 'ibret g zin
Ni e İskender t r b olmu  ni e D r  yatur
4. P yınu  h r n  ı armı  s zen-i m jg n ile
De tde Mecn n g rince n  a-i Leyl  yatur
5.   h-ı ' lem gelse  ekmez p yını d m nına
K nc-i isti n da RAHM   oyle b -perv  yatur

¹ Vezin gere i k şeli parantez i erisindeki kısımlenmi tir.

² Vezin gere i k şeli parantez i erisindeki kısımlenmi tir.

006.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Çār-sū-yı 'ışka girmiş bir bölük rüsvālaruz
Āhlarla na'relerle 'ālemi aralaruz
2. Zāhidā lütf it bize aḡma riyāzet küşesin
Biz müdām iĉer yürür rind-i ḡadeḡ-peymālaruz
3. Bu toḡuz peymānesi çarḡuḡ ne cüz'idür ki biz
'Ālemi bir cāma ḡoyup nüş ider şeydālaruz
4. Ḳaşr-ı 'işret taḡtimuz oldu ḡadeḡler tācımız
Biz bu 'ālem bezmgāhında 'aceb dārālaruz
5. İy 'UBEYDİ 'aynimüzde meyden artuḡ nesne yoḡ
Biz baş aĉuḡ yaluḡ ayaḡ mest-i bī-pervālaruz

007.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. İtmeyeydüm girye ḡam-fersūd dirdüm bādeye
Ḳılmasam āh āteş-i bī-dūd dirdüm bādeye
2. Olmasa bā'iş leb-i şīrīn-i yāri emmege
Bir şarāb-ı telḡ-i zehr-ālūd dirdüm bādeye
3. 'Aks-i ruḡsāruḡla mir'at-i Sikender didiler
Ben Ḥalīl'üm āteş-i Nemrūd dirdüm bādeye
4. Yār sākī olsa dirdüm meclisde devr-i ḡamer
Cām şunsa kevkeb-i mes'ud dirdüm bādeye
5. Duḡter-i rez diyü tavsīf itdiler YAḤYĀ meyi
Ben diyeydüm şāḡid-i maḡşūd dirdim bādeye

---

006. :5^b

007. :6^a

008.

Nazîre-i Nev'î-zade

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Yâr sürse merhem-i bih-bûd dirdüm bâdeye
Büse virse kîmiyâ-yı cûd dirdüm bâdeye
2. Sâğarı güllerle zeyn olmuş göreydüm sâķiyâ
Şişe içre âb-ı reng-âlûd dirdüm bâdeye
3. Dilberüñ nerm eylese başa dil-i pülâdını
Şübhesiz ben mu'ciz-i Dāvûd dirdüm bâdeye
4. Zemm ider nâsih diyü deryâlara dökme neden
Ben bulaydum gevher-i maķsûd dirdüm bâdeye
5. Şöyle teng itdi 'ATĀYĪ berg-i 'işı rûzgâr
La'l-i yâri görmesem nâ-bûd dirdüm bâdeye

009.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Göñül zülfünğdeki her bir şikenden nâ-ümîd olmaz
Bu sevdâlar anı seyyâh-ı Çîn itmek ba'id olmaz
2. Zebân-ı hâl ü gûş-ı cân ile der-kârdur her şeb
Diñilmez şem' ile pervânenen güft ü şinîd olmaz
3. Metâ'in'âķıbet hiçe şatar sūdâger-i 'ışķun
Bu bāzâr-ı belâdur bunda bey'men yezîd olmaz
4. Hezârân rûze vü 'ide irişdüm anı bildüm kim
Firâķun gibi rûze rûz-ı vaşluñ gibi 'id olmaz
5. Gül-i ra'nâ figân-ı bülbül-i şeydâyı gûş itmez
Hezârân nâle vü feryâd ider YAĦYĀ müfid olmaz

---

008. :6^b

009. :7^a

010.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1

Eyleyüp hecrün beni hem-ḥāl-i Ḳays ü Kūhken
Gerçi olmışdur yirüm peygüle-i derd ü miḥen
Herkesün ḥāline var eglencesi iy sīm-ten
Künc-i miḥnetde beni tenhā mı şanduḡ şimdi sen
Ḳande bir ġam yārsüz ḳalsa benümle yār olur
Bir belā kim şaḥībin bulmaz baḡa ġam-ḥ^vār olur

2

Çıksam eflāke eger āh-ı şerer-bārum gibi
Zir-i ḥāke girsem eşk-i çeşm-i ḥün-bārum gibi
Bulur elbette yine baḥt-ı siyeh-kārum gibi
Ġam-güsārum hem-demüm yārum vefādārum gibi
Ḳande bir ġam yārsüz ḳalsa benümle yār olur
Bir belā kim şaḥībin bulmaz baḡa ġam-ḥ^vār olur

3

Mübtelā-yı 'ışk olaldan ḥaṭır-ı aşifte ḥāl
Deşt-i vaḥşetdür 'AṬĀYİ menzilüm Mecnün mişāl
'Uzlet itmişken cihānda ḳılmaġa def-i melāl
Ġuşşa vü ġamdan yine ḳurtulmaġa yoḳdur mecāl
Ḳande bir ġam yārsüz ḳalsa benümle yār olur
Bir belā kim şaḥībin bulmaz baḡa ġam-ḥ^vār olur

011.

Sāmī Beg

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Libāsı n'eyler olinca tenāsüb-i a'zā
Yerinde cümleten esbāb-i hüsni ser-tā-pā
2. Kıyāma gelse hırām eylese kıyāmet olur
Anı görüñ hele tursun o kāmēt-i bālā
3. Şikār olur şanur iller başa ol āhūyı
Raķīb-i seg ider ammā ki anı hep peydā
4. Revān olursa n'ola hāk-i pāña sīm-i sirişk
Ayağuna senüñ iy serv-ķad aķar dūnyā
5. Arayı tīg-ı zebān fażl ider yine SĀMī
Kılıçla söyleşürüz ġāfil olmasun a'dā

012.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Āşıkā ta'n itmek olmaz mübtelādır n'eylesin
Ādeme naşr u maħabbet bir belādır n'eylesin
2. Göñli dilberden kesilmezse 'aceb mi 'āşıkın
Ġamzesi ile tā ezelden āşinādır n'eylesin
3. N'ola ta'yin itse zābt-ı mülk-i hüsni ġamzeye
Zülfü bir āşüfte-i ser-der-hevādır n'eylesin
4. Zülfüñe ķalsa perişān eylemezdi dilleri
Anı da taħhrık eden bād-ı şabādır n'eylesin
5. Olmasa NEF'ī n'ola dil-beste zülf-i dilbere
Tab'-ı şūhı dāma düşmez bir hümādır n'eylesin

---

011. :8^a

012. :8^b

013.³

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

Recez -- + - / -- + - / -- + - / -- + -

1. Bezm-i şafa vü reşh-i cām bu zezem olmuş ol maķām
Meyhāneler Beytü'l-Ĥarām pīr-i muġān şeyhü'l-ĥarem
2. Müşġin-nesīm oldı hevā 'anber-şemīm oldı şabā
Gülzāra gelse ġālibā urmaz Ĥotenden nāfe dem
3. Bād-ı seĥerden ĥōş-nesīm ĥulķ-ı ĥudāvend-i kerīm
Sulţān-ı 'ādil Ĥān Selīm şāhenşeh-i şāhib-kerem
4. Keyĥusrev-i Cemşid-fer Cemşid ü Keyĥusrev-ġüher
Dārā-yı İskender-zafer İskender-i Dārā-ĥaşem
5. Şāh-ı muraşşa' cāmdur sākī-i sīm-endāmdur
'iş-ı mey-i gül-fāmdur rāĥat-resān-ı rūĥ-ı Cem
6. Ĥāmūşlık senden 'aceb tab'uĥ müselleme tıtdı hep
Siĥr-i āferinān-ı 'Arab pākize-ġüyān-ı 'Acem
7. 'iş u tan'am vaķtidür sāz u terennüm vaķtidür
BĀĶĪ tekellüm vaķtidür ġüftāre sa'y it lā-cerem

014.

1.

2.

013. 9^a

³ Şiirin bazı beyitleri eksiktir.

014. 9^a

015.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. İtdi şehri şeref-i maḳdem-i Sulṫān-ı cihān
Reşk-i bāġ-ı İrem ü ġayret-i ġülzār-ı cinān
2. Şād-mān oldu bu ġün devr-i kühen-sāl yine
Vuşlat-ı Yūsuf ile niteki pīr-i Ken‘ān
3. Rūşen oldu açılıp dīde-i Ya‘kūb-ı emel
Demidür menzil-i ‘işret ola Beytü’l-aḫzān
4. Ol zamān irdi ki biġ nāz ile ṫāvūs-ı neşāt
İde şaḫn-ı ḫarem-i bāġ-ı cihānda cevlan
5. Mehçe-i rāyet-i mansūr-ı cihān-efrūzı
Matla‘-ı şubḫ-ı zaferden yine oldu tābān
6. Umaruz kim bulına Ka‘be-i maḳşūda vüşül
Geçdi çün devlet ile yirlü yirine erkān
7. Devlet iḳbāl ḫılıp eyledi tāli‘ yāri
Ḥāşılı üstümüze döndi sipihr-i gerdān
8. Niçe dem derd ile dem-beste ḫalup ġonçe-şifat
Baġrumuz delmiş idi miḫnet-i ḫār-ı hicrān
9. Ḥamdü li’llāh ki vişāl-i Şeh-i ferḫunde-ḫişāl
Ḳalbümüz açdı yine niteki verd-i ḫandān
10. Güher-i kān-ı kerem naḳd-i ḫayāt-ı ‘ālem
Rūḫdur cismi cihān milketine ḫükmi revān
11. Ḥāfız-ı dīn-i ḫavī hāmī-i şer‘-i Nebevī
ṫāyi‘-i emr-i Ḥudā tābi‘-i nass-ı Ḳur‘ān
12. Ḥusrev-i Cem-‘azamet dāver-i Ḥāḫān-saṫvet
Belki eḡ kem ḫulı Cem ‘abd-i ḫaḫiri Ḥāḫān

13. Dāver-i devr-i zamān Şāh Süleymān ol kim
Yüz sürer pāy-i semendine mülük-i devrān
14. Şāh-ı Cemşīd-ḥaşem Ḥusrev-i ḥūrşīd-‘alem
Ser ü serdār-ı ser-efrāz-ı selātīn-i cihān
15. Seng-i rāhı güher-i tēc-ı selātīn-i zamān
Ayağı toprağıdur sürme-i ‘ayn-ı a‘yān
16. Tācdārān-ı cihān sāye-nişīn-i ‘alemi
Ser-firāzān-ı memālik yolına ser-bāzān
17. Güher-i tēcı ziyāsı ile memālik rüşen
Ḥançer-i ‘adli cilāsıyla cihān pür-leme‘ān
18. Ḥarem-i ḳadrine bir günbed-i zer-kār felek
Aña bir ḫāḳ-ı muraşsa‘ kemer-i kāh-keşān
19. Āteş-i şu‘le-i şemşīr-i cihān-tābından
Küfr ü ilḫād kütüb-ḫānesi oldu sūzān
20. Tācdārā başına teng ola tēc-ı Dārā
Ḥidmet-i ḫāk-i derīn bilmez ise rif‘at-i şān
21. Felek-i salṫanatuḅ seb‘a-i seyyāresidür
Kām-kārā o yedi ser-‘alem-i nūr-efşān
22. Eyledi leşger-i manşūruḅ o bayraḳlar ile
Vādī-i nuşret ü deşt-i zaferi lāle-sitān
23. Ġāziler pāy-i semendin yine ḫinnāladılar
Ḥūn-ı a‘dayı o dem k’eylediler seyl-i revān
24. Ṭop idüp kellelerin ‘arşada tīḡuḅ dāyim
Düşmen-i dīni bu üslūba ḳılur ser-gerdān
25. Ser-i a‘dānı boyar ḳana demādem tīḡuḅ
Anlara ḫalḳ anuḅ’çün didiler sürḫ-serān
26. Luṫf-ı Ḥaḳḳ ile bu gün oldu eyā kān-ı kerem
Bir niçe fazl senüḅ şān-ı şerīfünḡde ‘ayān
27. ‘Adl ü dād-ı ‘Ömer ü şıdḳ u şafā-yı Şıddīḳ
‘İlm ü ‘irfān-ı ‘Alī ḫilm ü ḫayā-yı ‘Osmān

28. Saḡa Kisrāyı ‘adāletde mu‘ādil ʔıtsam
Fazladur sende olan devlet-i dīn ü imān
29. Ravza-i dīn ü çemenzār-ı şerī‘at olalı
Maḡar-ı luḡfuḡ ile milket-i Rūm ābādān
30. Menzil-i zendeḡa vü me‘ma’-ı ilḡād olalı
Şarşar-ı ḡahruḡ ile ḡıḡḡa-i İrān vīrān
31. Maḡv olupdur ser-i şemşīr-i cihān-gīrūḡ ile
Levh-i ‘ālemde olan naḡş-ı ḡalāl u tuḡyān
32. Ḥalk rāḡatda seḡāb-ı keremūḡ feyzinden
Belī uyḡu getürür ḡab‘a hevā-yı bārān
33. Bāreka’llāh zihī Pādişeh-i ‘ādil kim
Şarḡdan ḡarba deḡin buldı cihān emn ü emān
34. Levhaşa’llāh zihī salḡanat-ı kāhire kim
Ḳāfdan Ḳāfa cihān cümle mutī‘-i fermān
35. ‘Arşa-i medḡ ü şenānuḡ bulımaz pāyānın
Peyk-i endīşe eḡer biḡ yıl olursa pūyān
36. Oldı vaşf-ı suḡan-ārāḡ ile şī‘r-i BĀḲĪ
Rif‘at-i pāyede hem-sāye-i nazm-ı Selmān
37. İrdi Selmāna sözi şī‘ri kemālin buldı
Luḡfuḡa ḡaldı eyā husrev-i sāḡib-dīvān
38. Baḡr-i nazm iḡre bu ḡün dürr-i girān-māye iken
Ḥāk-i zilletde ḡalupdur nitekim gevher-i kān
39. Ḥākden ḡaldur eyā dāver-i dīn-perver kim
Nuşhadur cümle serāpāy ḡadış ü Kur‘ān
40. Her seḡer tā ki nücūm üzre niyām-ı şebden
Çıḡara tīḡ-ı cihān-tābını mihr-i raḡşān
41. Ḳılıcuḡ üstün ola niteki tīḡ-ı ḡūrşīd
Sāye-i salḡanatuḡda ola āsūde cihān

016.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

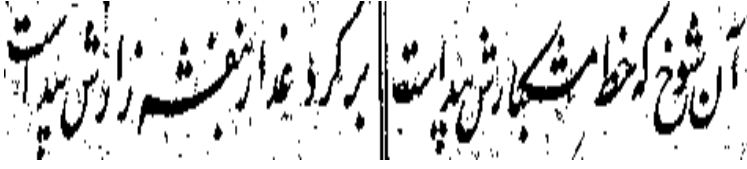
1. Urınup farkına bir t̄ac-ı mücevher s̄ünbül
Oldı iql̄im-i çemen tahtına server s̄ünbül
2. Şeh-levendāne şikest eyledi taraf-ı külehin
Gögsinüñ dügmelerin çözdü serāser s̄ünbül
3. Oldı gülşen yine bir dilber-i müşḡin mergül
Şol kadar virdi aña z̄inet ü z̄iver s̄ünbül
4. Çihre gül s̄ine semen çeşm-i mükeḥḥal nergis
Ḥaḥ çemen gonçe dehen ca‘d-ı mu‘anber s̄ünbül
5. Yazdurup müşg ile boynına hamā‘il ḥaḥınur
Kendüye itmek için ḥalkı musaḥḥar s̄ünbül
6. Şaḥn-ı gülzāra gelüp eyledi ‘arz-ı d̄idār
Jālelerden ḥaḥınup gūşına gevher s̄ünbül
7. Beḗzer ol b̄üy-ı dil-āv̄iz ile m̄üy-ı yāre
Başlar üzre n’ola ger eyler ise yir s̄ünbül
8. Yine gömgök dere batmış çıka geldi çemene
Nev-bahār irdi diyü virdi ḥaberler s̄ünbül
9. Beden-i p̄aki neden böyle olurdu ḥōş-bū
Olmasa müşg ü gül-āb ile muḥammer s̄ünbül
10. Var ise bencileyin ‘aşıḥ-ı zār olmuşdur
Gök gök itmiş döginüp cismini yir yir s̄ünbül
11. ‘Işḥ sevdālarına uğramasa ḥalmaz idi
M̄üy-ı j̄ül̄ide ile bir ten-i lāgar s̄ünbül
12. Yine Fir‘avn-ı şitā ceyšine Mūsā-mānend
Eyledi elde ‘aşāsını bir ejder s̄ünbül

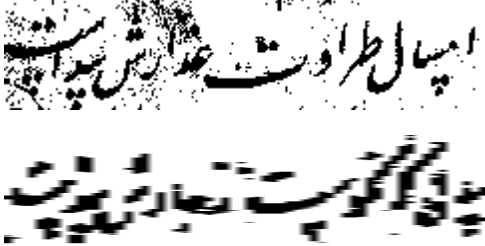
13. Sāķiyā zevraķı sür bād-ı bahār esdi yine
Sebzezār oldı yem-i aķdar u lenger sünbül
14. Şahn-ı gülşende yatupdur gice var ise meger
Ki taķınmıř seheri başına güller sünbül
15. Bürüdi kendinüñ eķrafını bāl ü per ile
Yine tāvüs-şifat cilveler eyler sünbül
16. Yine ferrāş-şifat destine cārüb almış
Ki ide hıdmet-i hāk-i der-i dāver sünbül
17. Fāzıl-ı dehr Muħammed Çelebi kim eflāk
Bāğ-ı fazlında toķuz dānelü bir ter sünbül
18. Olamaz reh-güzeri hākine hem-pā ‘anber
İdemez tırrasına kendüyi hem-ser sünbül
19. Geldi bir Hindü-yı bī-çāre-şifat işigüñe
Ĝarażı bu ki ķapuñda ola çāker sünbül
20. Bāğ-ı luţfuñda meh ü mihr iki aķķar nergis
Keremüñ gülşenine sünbüle kem-ter sünbül
21. Būy-ı luţfuñ ile gezer eylemese bāğa nesim
İdemez halk dimāğını mu‘aţtar sünbül
22. Ebr-i cūduñdan eger irse nem-i in‘āmuñ
Bitüre hāre gül ü lāle vü mermer sünbül
23. Balsa bārān-ı seħāñ ile eger neşv ü nemā
Ķad-i bālā çeke mānend-i şanavber sünbül
24. Ger toķinsa nefes-i luţf u dem-i iħsānuñ
Gidere dūd-ı kebūdı vire āzer sünbül
25. Nūr-baħş olsa eger bāğa çerāğ-ı luţfuñ
Şem‘-vār eyleye eķrafı münevver sünbül
26. Cür‘a-rīz olsa eger gül-şene cām-ı keremüñ
Tıta nergis-şifat elde ķadeh-i zer sünbül
27. Hāline ‘ayn-ı ‘ināyetle nazār eyler iseñ
Göz açup ide nazār niteki ‘abher sünbül

28. Bezmüñe gelmek ile bu ne kerāmetdür kim
Dimeye şayf u şitā bitüre micmer sünbül
29. Dāne haṭ jāle nuḳat nefḥa-i müşgīn ma‘nā
Yazdı levḥ-i çemene bir ğazel-i ter sünbül
30. Ğam-ı gīsūñ ile āşüfte degül ger sünbül
Ne için böyle perīşān olur ekşer sünbül
31. Var ise turraların bāğ-ı cinān sünbülidür
Kopmadı bağda ol resme mu‘anber sünbül
32. Ğonçenüñ cānı mı var öyküne la‘l-i lebüñe
Zülfüñe kaç başı var k’ola berāber sünbül
33. Bāde-i la‘lüne hemşire şarāb-ı gül-fām
Zülf-i müşgīn-i semen-saḡa birāder sünbül
34. Hüb olur ‘arızuñ üstinde o haṭṭ-ı müşgīn
Āb-ı nāb içre durur tāze vü hoş-ter sünbül
35. Lāle reşk-i ruḥ-ı gül-günüñ ile pā-der-gil
Ğam-ı zülfüñle perīşān u mükedder sünbül
36. Niçe teşbīh idem ağızuña bir ebkem ğonçe
Niçe nisbet idem ol zülfe berāber sünbül
37. Dūdlar çıkdı yanup reşk-i ruḥuñ nārına bāğ
Cā-be-cā şanma çemende görinenler sünbül
38. Ruḥların üzre yatur zülf-i semen-sā gūyā
Gül-i terden idinür kendüye bister sünbül
39. Haṭṭ-ı müşgīn-i leb-i la‘lüñe mānend olımaz
Bulsa ger perveriş-i çeşme-i Kevşer sünbül
40. Yaraşur zülf ü ruḥuñ vaşfına defter yazsam
Kāğdı berg-i gül ola haṭṭ-ı defter sünbül
41. Levḥ-i hātırda haṭuñ naḳşını taşvīr itdüm
Olmadın şafḥa-i gülzāra muşavver sünbül
42. Nazm-ı eşḡāsa kıyās eyleme BĀĶĪ şī‘rin
Ola mı her giyeh-i huşke berāber sünbül

43. Gerçi sünbül çoğ olur gülşen-i ‘ālemdür bu
Lîk rengîn ü mutarrâ olamaz her sünbül
44. N’ola kıadr ü şerefün sāl-be-sāl olsa mezîd
Her yıl arturmadadur dāneyi dirler sünbül
45. Götürüp tā ki şehen-şāh-ı bahāruñ tūğın
Getüre cünd-i şitā üstine leşger sünbül
46. Ser-i a’ dāña taқа seng-i melāmet güller
Ola düşmenlerünñ başına şeş-per sünbül

017.

1.

2.

018.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Ağardı berf ile yir yir çemende cism-i nihāl
Niteki penbe-i dāğ ile sīne-i abdāl
2. Zemīne bād-ı hevādan çok akçe düşdi yine
Pür itdi dāmen-i şahrāyı tōldı ceyb-i cibāl

017. 14^a

018. 14^b

3. Meger ki oka-i arhūn zamāne arrātı
Döker tırāşesini kūh u deste berf-misāl
4. Zemīne dāmen-i ebr ile şaçdı sīmi felek
Bu āleti göricek mā'il oldı tāze nihāl
5. Bu faşl içinde şu kim şabrı aldı ser-māye
Olur nihāl-i emen gibi ar-ı māl u menāl
6. Pür oldı şahları üzre yahdan āyineler
arīb şūrete girdi bu faşl içinde azāl
7. Sevāhil-i emene ıdı genc-i bād-āverd
Yöneldi usrev-i nev-rūza devlet ü ibāl
8. Meger ki !ālem-i culvīde nev-bahār oldı
Döker şükūfe-i bādāmı şahn-ı bāga şimāl
9. Döşendi berf serāpāy şahn-ı şahrāya
Ağardı rüy-ı zemīn şanki tahta-i remmāl
10. Cihānı berf ile yah tıtdı kış kıyāmetdür
'Aceb mi yir yüzine ıkısa hep defā'in-i māl
11. Nişān-ı pāy-ı vuḥūş u tıyur şahrāda
izildi rīk-i sefid üzre gūyiyā eşkāl
12. Beyāz düşdi hele şekl-i tāli'-i eyyām
Misāl-i ihre-i baht-ı edīb-i ferruḡ-fāl
13. Ser-i efāzıl-ı āfāk müfti-i 'ālem
Sipihri fażl u kemāl āfitāb-ı cāh u celāl
14. İmām-ı şaff-ı efāzıl emir-i ḡayl-i kirām
Emīn-i dīn ü düvel ḡvāce-i ḡuceste-ḡışāl
15. Ebū Hanīfe-i şānī Ebu's-su'ūd ol kim
Fezā'il içre efāzıl olupdur aḡa 'ıyāl
16. O kim yazılmış ezel tāk-ı bārgāhında
Melāz u melce'-i erbāb-ı fażl u ehl-i kemāl
17. Şu deḡlü şān-ı şerīfnde var anuḡ 'azamet
Ki kendüsin yitürür meclisine gelse celāl

18. Nücüm içinde Şüreyyâ terâzû ile yürür
Ki şâdir olmaya eyyâm-ı devletinde vebâl
19. Kemîne bende-i dîrînenem hudâvendâ
Bu bende cânibini luţfuñ itmesün ihmâl
20. Ma‘ârif ehline kapundañ irişür ma‘rûf
Fezâ’il ehline tapuñdan irişür efzâl
21. Kerîm özünle mükerrem cihânda luţf u kerem
Şerîf aduñla müşerref kabâle-i iqbâl
22. Dürüb-ı tîğ-ı havâdisden özge bulmadılar
Şolar ki kendülerin saña tutdılar emşâl
23. ‘Arûs-ı dehre şenânı benem kılâde kılan
Güher edâ-yı girân-mâye rişte ince hayâl
24. Selâset-i kelimâtum şafâ-yı eşcârüm
Açar su gibi kılupdur kulûbı hep meyyâl
25. Terâne eylese bülbül çemende eş‘ârüm
Gelür öninde zemîn-bûs iderdi âb-ı zülâl
26. Velîkin âyine-i tab‘-ı şafvet-âyînün
Bu rûzgârda var şşüretinde gerd-i melâl
27. Fezâ-yı faqr u felâketde şavlecân-ı kazâ
Getürdi güy-şifat döne döne başuma hâl
28. Hemîşe nergis-i iqbâl u baht h^vâb-âlüd
Hemîşe turra-i tâli‘ müşevveşü’l-aşvâl
29. Hezâr bâr belâ pütesinde kâl oldum
Henüz âteş-i miñnetde yok hâlâşa mecâl
30. Du‘â-yı devletine kıl ‘azîmet iy BÂKÎ
Murâd neydügi ma‘lûm zâhir oldı me’âl
31. Hemîşe pür kıla keff-i direm-feşân-ı sabâ
Şitâda dâmen-i küh-sâr u deşti mâlâmâl
32. Letâif-i keremün berr ü bahre şâmil ola
Nitekim eyleye her cânibe şümül-i şimâl

33. Cihān musahhar-ı fermān ola murādātuñ
Müyesser eyleye dā'im Müyessirü'l-a'māl

019.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün
Hezec + ---/+---/+---/+---

1. Bi-hamdi'llāh şeref buldı yine mülk-i Süleymānī
Cülüs itdi sa'adet tahtına İskender-i şānī
2. Toğup gün gibi zerrīn tāk ile burc-ı sa'adetden
Yitişdi şarqdan ğarba ziyā-yı 'adl u ihsānı
3. Beşāretler zemīne āsmānuñ gözleri aydın
Cihānı rüşen itdi pertev-i envār-ı Yezdānı
4. Perī gözden nihān olmak ne mümkindür zamānında
Cihānı şöyle nārānī kılpudur rüy-ı rahşānı
5. Metā'-ı ma'rifet geldi revācın bulduğın demler
Zer-efşān eylesün nergisler evrāk-ı gülistānı
6. Biraz uyğu yüzün görsün felekde dīde-i encüm
Ki çeşm-i baht-ı bī-dārı yiter dehrüñ nıgeh-bānı
7. Hudāvend-i cihān sulţān-ı 'ādil şāh-ı deryā-dil
Ser-efrāz u serir-efrüz-ı tāk u taht-ı sulţānı
8. Penāh-ı dīn ü devlet pādīşāh-ı āsmān-rif'at
Cenāb-ı Şeh Selīm ibni Süleymān Hān-ı 'Osmānı
9. Şehen-şāh-ı hümāyün-tālī'u ferhunde-ahterdür
Cihān-ı saltanatda ol sa'adet tahtınuñ hānı

10. Elinde H azret-i D av udun  ahend r ki m m oldu
Ziy -bahş olsa  f ka n'ola Şemşir-i b rr nı
11. Şu gibi n r-ı k hrından erir bir demde R y n-ten
T k nse Şu'le-i ŐemŐiri nerm eyler Nerim nı
12. İner Seyf  yeti gibi ser-i a'd ya ŐemŐiri
Hadis-i t g-ı pul dın nie Őerh ide Kirm nı
13. İderler reh-n m liklar 'adem m lkinde a'd ya
Guz tun illerinde nizeler Şem'-i Şeb-ist nı
14. 'Alevlerd r duhan ire g rin r t gler g y 
Ne dem gerd-i siy hı rezmg hı k lsa zulm nı
15. M selles g ster r d 'im temaŐa eyleseŐ ilde
Meger kim p re-i elm sdur c m-ı dırahŐanı
16. H davend  sen ol  b k-s v r-ı m lk   milletsin
Ki rahŐ-ı himmet n evvel k demde aldı meyd nı
17. SemenderveŐ semend n yanar od ire atar kendin
Şu gibi aqidur degse Őir r-ı na'li sind nı
18. Felekler farkına baŐdı k dem devr nde fazl ehli
Nice p -m l ide d ny -yı f nı ehl-i 'irf nı
19. Kef-i c duŐ keremler kim k lupdur ehl-i 'irf na
Ol ihs nı g l   nesrine k lmaz ebr-i nis nı
20. Seh  resminde haddinden tec v z eylemez dery 
Kef-i c duŐ taŐar g tmaz kerem vaqtinde 'umm nı
21. Peris n itmedi devr nde hergiz kimseyi kimse
Meger meclisde y r n-ı Őaf  g l-berg-i hand nı
22. Kaf -d r oldılar Şir   peleng  h ya Őaħr da
İderler Şol k dar Şimdi ri'ayet haqq-ı cir nı
23. Felek g rb l ile zer buldı dirler h k-i r huŐda
Miy n-ı h lede seyr eyleyenler m h-ı t b nı
24. Aħa her g Őeden bir ta'ne taŐın k ndururlardı
Nigin nle mu'arız g rseler m hr-i S leym nı

25. Şabā gibi güzār itdüm seher gülzār-ı medhūnde
Bu ebyātı terennüm kıldı bir mürğ-i hōş-elhānī
26. Nihāl-i hōş-ḥırāmuḡdur cihān gülzārınuḡ bānı
Müsellemdür saḡa āyın ü üslūb-ı cihān-bānī
27. Cünūnın gördiler cūlar nihāl-i sīm-sīmānjā
Gümiş zencir ile bend itdiler serv-i ḥırāmānı
28. Gedā-yı āsitānuḡ āsmāna ser-fürü kılmaz
Begenmez ḡaşılı kem-ter ḡuluḡ eyvān-ı Keyvānı
29. Şenā-ḡ^vānuḡ olurdı māh-ı Ken‘ān tal‘atunḡ görse
Saḡa Yūsuf diyeydi iller aḡa Yūsuf-ı sānī
30. Getür cām-ı sürür-encāmı iy sākī yiter çekdük
Cefā-yı devr-i gerdūnı belā-yı çarḡ-ı gerdānı
31. Benem ol ‘āşık-ı şūrīde kim turmaz revān eyler
Dilinden āb-ı ḡayvānı gözinden dürr-i ḡaltānı
32. Zuhūr itdi zāhīrūḡ sırrı tabc-ı nükte-dānumda
Aḡıtdı kendüye şi‘rüm revān-ı pāk-i Selmānı
33. Belāḡat kūsın urdum ḡusrevāne heft kişverde
Suḡan menşūrına çekdüm bu gün tuḡrā-yı Ḥākānı
34. Egerçi pīr-i dānādur göḡül fenn-i belāḡatda
Velī olmaz deb-istān-ı şenāḡnuḡ tıfl-ı nā-dānı
35. Nisār-ı şāha lāyık mümkün olsa bir güher bulmaḡ
Ḳazardum tīşe-i endīşe birle kān-ı imkānı
36. Du‘ā-yı devlet-i şāh-ı cihāna başla iy BĀḲĪ
Ḥudā pāyende kılsun tāc u taḡt u zıll-ı Yezdānı
37. Zümüröd taḡtına çıḡduḡça şāh-ı leşger-i encüm
Cihānı efser-i zerrīn ile kılduḡça nūrānī
38. Ser-efrāz ol serir-i salḡanatda gün gibi dā’im
Münevver kılsun ikbālūḡ bu nüh firūze eyvānı
39. Ziyā-baḡş ol rikābun şu‘lesinden māh u ḡūrşide
Semend-i baḡtuḡ itsün ‘arşā-i ‘ālemde ceveānı

*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün**Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-*

1. Perde-i şām olıcağ mihre nikāb-ı ruhsār
Zāhir oldı gözüme hey’et-i ebrū-yı nigār
2. Āfitāb üzre meger hāme-i dest-i kudret
Çekdi bir med nitekim hācib-i rüy-ı dil-dār
3. Kāmerüñ altına yā şafha-i eflāk üzre
Rā yazupdur qalem-i şun’-ı Celīl ü Cebbār
4. Bir güneş yüzlü firākında felek hasret ile
Var ise hançere düşdi nitekim ‘āşık-ı zār
5. Mevsim-i ‘iş u şarabdur şeb-i ‘id irdi diyü
Muṭrıb-ı çarh eline aldı meger mūsikār
6. Gūyiyā hāzır olur irte şalāt-ı ‘ida
Dāl tācın başına geydi sipihr-i gaddār
7. Keh-rübā subhasın aldı ele çarḥ-ı sālūs
Halka cevri eylemeden ya’nī ider istiğfār
8. Dehr bir şāh-ı sipend urdı felek micmerine
Meh-i nev şanma felekde görinen zerd ü nizār
9. Māhı şayd itmek için bahre şalup kullābın
Meh-i nev tutdı meger sāhil-i deryāda qarār
10. Kāra yaklaşdı şeb irdi diyü keştī-i hilāl
Bād-bān açmış ider sür‘at ile ‘azm-i kenār
11. Çizmege dā’ire-i şemse-i māhı felege
Aldı üstād-ı zamān destine zerrin pergār
12. Meh-i nev dām kurup dökdi kevākib erzen
Umaruz k’ola yine ‘iş u şafā mürği şikār

13. Eseridür görinen urdı mihekk-i şāma
Şatıcağ şayrafı-i dehre felek bir dinār
14. Bāmdan düşdi dilā taşt-ı meh-i nev bu gice
Güft ü gūy ile pür olsa n'ola şehr ü bāzār
15. Urdı çevgān-ı zeri gūy-ı zümürüd-gūna
Meh-i 'id oldı yine tevsen-i gerdūna süvār
16. Kameri yaçalı bir hūb serāser giydi
Ola tā bezm-i hūdāvende felek hıdmet-kār
17. Kōdı bir pāre yahı tās-ı zer-endūda felek
Şıvara tā Ramazān teşnelerin saqqā-vār
18. Vāriş-i 'ilm-i Nebi Hazret-i Kādī-zāde
Efzal-i ehl-i zamān eşref-i eşrāf u kibār
19. Füşehā vü bülegā bezmine mīr-i meclis
'Ulemā vü fużalā zümresine şāh-süvār
20. Bu 'Alī-hikmet ü hātem-kef ü Nu'mān-mezheb
Muştāfā-hulķ u Mesihā-dem ü Yūsuf-dīdār
21. Māh-ı nev mīl-i zer almış ele kehhāl-şıfat
İşiginden çeke tā dīde-i gerdūna gubār
22. İline girmek için fazla-i h^vān-ı keremi
Meh-i nev destin açar nitteki şahş-ı cerrār
23. Sīne-i āyine-sīmāsına beñzerdi eger
Şafha-i māh-ı şeb-efrūzda olmasa gubār
24. Ne 'aceb fazlına nā-dān eger inkār itse
İtdi mi Aḥmed-i Muhtāra Ebū Cehl ikrār
25. Güneşüñ zerre kadar kadrine noķşān gelmez
Eylese nūr-ı cihān-tābını huffāş inkār
26. Ne şeref cāh ile ger olsa zamāna sābıķ
Gül-i ter soñra gelür gül-şene evvel ḥas u ḥār
27. Şadr-ı 'ālīye geçürse n'ola nā-dānı felek
Dā'imā nāķışı a'lāya çıkarur mi'yār

28. Bir olur mıydı bu gün kıymet-i ehl ü nā-ehl
Nākıd-ı çarh eger eylese teşhîş-i ‘ayār
29. Serverā mihver-i gerdün-ı fezā’il kalemün
Merkez-i himmetün eflāk-ı mecāliye medār
30. Ravza-i ‘ilm-i tarāvetde nem-i hāmeñ ile
Tāzeler gül-şen ü bāğı nitekim ebr-i bahār
31. Noqtalar kim dökilür hāme-i müşgününden
Her biri şahid-i ma’nāya olur hāl-i ‘izār
32. Bir güherdür söz aña tab’-ı şerifündür kân
‘İlm bir baħr-durur sen aña dürr-i şeh-vār
33. Kādī-i maħkeme-i ‘ālem-i bālā Bircīs
Müşkilin müfti-i re’yünden ider istifsār
34. Bu kadar nūrı güneş kandan iderdi taħsıl
Olmasa rā’y-i cemilün yüzine āyine-dār
35. Bu fezā’il ki saña Bāri Te‘ālā virmiş
İtmeyüpdür daħı bir nākil-i aħbār iħbār
36. Kelimātum yirine dürr ü güher nazm itsem
İdemez mertebe-i fażluñı eş‘ar iş‘ār
37. Rif‘atum kaşrı şalā saħı-ı semāya sāye
Eger olursa aña bāni-i luṭfuñ mi‘mār
38. İrdi söz ğāyete BĀKİ ne dimek lāzımdur
Hāl ma‘lüm ḥod ey Ḥ‘āce-i ‘ālī-miḳdār
39. Nitekim her ser-i māh ola bir altun kandil
Ziver-i dā’ire-i çenber-i çarh-ı devvār
40. Māh-ı nev gibi teraḳḳide demādem kağrün
Çeşm-i encüm gibi baħtuñ gözi dā’im bī-dār

021.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Bāğa reşk itse revā ravza-i firdevs-i berin
Şol kadar ziynet ü fer virdi yine Ferverdın
2. İrişüp bād-ı seherden nefehāt-ı cennāt
Mevsim-i Ürdi bihişt irdi bihişt oldu zemın
3. Demidür lāle yağa bezm-i bahāra meş‘al
Gonçe-i zanbağ ola nergis şem‘-i bālın
4. Görinür şahın-ı çemenden yine şāh-ı nergis
Āsmāndan nitekim hey‘et-i ‘ıkd-ı Pervın
5. Nergis-i bāğa nazar kııl ne dimekdür bu kim
Cām-ı zerrin ile ‘iş eyleye bir hāk-nişin
6. Sāhil-i baır-i ‘Adendür meger etrāf-ı çemen
Dest-i mihr anuñ için oldu bu gün gevher-çin
7. Bāğa ‘azm eyle bugün turma ki şahın-ı gül-şen
Cān-fezādur nitekim meclis-i mahdüm-ı güzın
8. Hāşıl-ı ‘ömr-i girān-māye-i Şeyhü’l-islām
Pertev-i luğf-ı Hudā nūr-ı hüdā revnak-ı dın
9. Menba‘-ı mekremet ü luğf Muhammed Çelebi
Vāhib-i fażl u ‘atā şāhib-i ‘izz ü temkın
10. Bāğ-ı kadrinde anuñ şahın-ı sipihr ü encüm
Bir çemendür ki saçılmış aña berg-i nesrin
11. Kef-i kån hāsiyetinden görüp ihsān nic’olur
Yirlere geçdi hayādan utanup genc-i defin
12. Def‘-i Ye‘cüc-ı ğama işigidür sedd-i sedir
Men‘-i ceyş-i eleme der-gehidür hışn-ı haşin

13. Nisbet olursa eger fazlına bahtum bu kim
Menzil-i hem-demidür mu'te'kad-ı ehl-i yakîn
14. Kâbzâ-i kudretine kavı kemân-ı Rüstem
Nâvek-i re'yine per şeh-per-i Cibrîl-i emîn
15. Meclis-i 'işretine bâde şafağ bâdiye çarh
Nuql encüm meh ü hürşîd iki câm-ı zerrîn
16. Gönçe veş tarh pes-i perde-i 'uzletde şehir
Sâkin olmuşdı ser-efgende-i dil-teng-i yemîn
17. Mülhim-i gayb gönül âyinesin karşı tutup
Eyledi tûfî-i câna bu kelâmı telkîn
18. Ruhuña beñzer idi âyine olsa rengîn
Öykinürdi lebüñe la'l olaydı şîrîn
19. Secde kıldı göricek mâh kaşuñ mihrâbın
Bilmeyen şöyle kıyâs eyledi kim anı cebîn
20. Kime kîn itdi 'aceb çîni var ebrûlaruñuñ
Olmış ol çeşm-i gazâlânelerüñ âhû-yı Çîn
21. Dil-i âşüfte-şîfat cevır ile pâ-mâl itme
Hindû-yı halka-be-güşuñdur o zülf-i miskîn
22. Hûn-ı dil şanma görinenleri müjgânda
Dîde gülzâr-ı 'izâruñdan olupdur gül-çîn
23. Gerden-i dehre yine silk-i cevâhir taqdum
Rıştedür ma'ni ü bârîk ü güher lafz-ı güzîn
24. Serverâ şî'r degül nuḡk-ı Mesîhâdur bu
Tıtalum gayriler eşcârı ola sıhr-i mübîn
25. Ebr-i nîsân gibi bu kilik-i güher-bârına
Eyledi güş-ı cihânı şâdef-i dürr-i şemîn
26. Ne 'aceb ger ola bu nazm-ı revân rûh-efzâ
Ki senüñ midḡat-i cân-perverüñe oldu qarîn
27. Hâşıl iy kân-ı kerem irdi bu gün ol dem kim
Eser-i 'âtîfet ü luḡf zuhûr ide hemîn

28. Lāyık-ı devlet ü şāyeste-i iqbāl oldur
 Qalmaya BĀQİ-i bī-çāre melūl ü ğamgīn
29. Sōz tamām oldı niyāz eyleyelüm dergāha
 İşidüp diye feleklerde melekler āmīn
30. Nitekim māşīta-i dehr ‘arūs-ı çemenūñ
 Çihresin eyleye ārāyış-i zib ü tezyīn
31. Luṭf tab‘ cehline ola nitekim hālet-baḥş
 Çihre-i dilber ü şī‘r-i ter ü āvāz-ı ḥazīn
32. Hūr-sīmālar ile şöyle pūr olsun ḥaremūñ
 Görüp imāna gele anı şnem-ḥāne-i Çīn
33. Şöyle eş‘ār-ı güher-bār oḳına aduña kim
 Cān u dilden ide Ḥassān aña yüz bin tahsīn
34. ‘Andelībān-ı hoş-elḥān-ı gülistān-ı şenā
 İdeler medḥūñ ile hoş nağamāt-ı rengīn

022.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Te‘āla’llāh zihī ṭāḳ-ı bülend-i āsmān āsā
 Hezār aḥsent iy burc-ı felek-ḳadr u semā-sīmā
2. ‘Aceb beyt-i muşanna‘dur bulunmaz degme dīvānda
 Feraḥ-baḥş u şafā-güster neşāt-engīz ü rūḥ-efzā
3. İki mısra‘ iki yanında hōş mevzūn u dil-keşdür
 Der-i devlet-sarāy-ı dil-güşā bir maṭla‘-ı ğarrā
4. Ḥarīm-i ḥāşa yol virmez açılmaz şaḥş-ı nā-dāna
 Nigār-ı pāk-dāmendür münakḳaş perdesi güyā
5. Muraşşa‘ cāmlarla bir ‘aceb şāhāne meclisdür
 Düşinde görmedi Cem böyle ‘işret-ḥāne-i zībā

6. Görüp ol cām-ı gül-rengi seherden eyler āhengi
Şanur güllerle zeyn olmuş kafesdür bülbül-i şeydā
7. Nedür ol gūşe-i bāmındaki āvīzeler dirseñ
O zībā turraya bir şānedür kim itdiler peydā
8. Demādem sīm ü zer micmer kıllur ol turraya hem-ser
Duḡān-ı ‘ūd u ‘anberden kemend-i zülf-i müşg āsā
9. Libās-ı ḡusn ile bir şūḡ-ı sīm-endāma dönmişdür
Der ü divān zeyn olmuş serāser atlas u dībā
10. Leṭāfetde ruḡāmı sīm-i ḡāmı itdi bī-raḡbet
Mücellā mermeri mevcin görenler şandılar ḡārā
11. İrem bağı aña nisbet degül bir taşına kıymet
Egerçi kıymeti taş iledür bünyādı ser-tā-pā
12. Zülālinden ‘ibāretdür nesiminden kināyetdür
Şafā-yı çeşme-i Kevşer hevā-yı Cennetü’l-me’vā
13. Nice matbū‘ u mevzūn olmaz ol қаşr-ı mu‘allā kim
Aña micmār ola tedbir-i şāḡib-re’y-i mülk-ārā
14. Cihān-ı himmetūñ baḡr-i firāvānı Ferīdūn Beg
Ki üstine ḡabāb olmuş anuḡ ol ḡubbe-i ‘ulyā
15. Sütür-ı nāmesinden mülk ü millet sebzesi ḡurrem
Sütūn-ı ḡāmesinden dīn ü devlet ḡaymesi ber-pā
16. Şadef ḡuşın müzeyyen kıllmaḡ için dürr-i lafzından
Kelāmın istimā‘ eyler pes-i dīvārdan deryā
17. Düḡül-i meclis-i ḡāşına ruḡşat mümkün olmazsa
Buḡārīden gelür diñler ḡadīşin tālib-i ma’nā
18. Hezārān mürdeye bir demde luṭfuñ tāze cān virdi
Mesīḡā resm ü āyinin muḡaşşal eyledüñ iḡyā
19. Cihānda bir ḡurı adı ḡalupdur çeşme-i ḡızruñ
Sen eylersin bu gün āb-ı ḡayāt aḡkāminı icrā
20. Kef-i cūduñ vücūd iklīmine bir ṭarḡ-ı nev şaldı
‘İmāret buldı luṭfuñla sarāy-ı kühne-i dūnyā

21. Sipihrūṅ nitekim cām-ı zümürüd-fāmı devr eyler
Olur ‘işret-sarāy-ı ḥalk̄ tā nūh günbed-i ḥaḍrā
22. Cihānda sāgar-ı devlet murāduṅ üzre devr itsün
Göñül hōşlıkların kılsun müyesser Ḥazret-i Mevlā
23. Nigeh-dāruṅ Ḥudāvend-i zemīn ü āsmān olsun
Cihān ṭurdıḳça ābād olsun ol ṭāḳ-ı felek-fersā

023.

Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün

Mütekārib + - - / + - - / + - - / + - -

1. Ḥaṭ-ı müşg-fāmuṅla iy ḡonçe-i ter
Şekerdür o lebler mümesseḳ mükerrer
2. Ne zibā yaraşmış o leblerle dendān
Ne ḥūş imtizāc eylemiş şīr ü şekker
3. Göñül naḳdini aldı ‘ayyār-ı ḡamzeṅ
Ġamuṅdan virüp cāna dārū-yı ḥūş-ber
4. Egerçi ser-āmed geçer şāḥ-ı sünbül
Mu‘anber saçuṅla kaçan ola hem-ser
5. Tolar būy-ı müşgīn-i zülfüṅle ‘ālem
Döner nāfe-i miske çarḥ-ı müdevver
6. Meger çīn-i zülfüṅde pinhān olupdur
Ġubār-ı der-i Şehr-i yār-ı muḡaffer
7. Cihān-ı kerem Ḥān Süleymān-ı Ġāzī
Şeh-i āsmān-taḥt u ḥūrşīd-efser

8. Һудāvend-i kāmīl šeһeһşāh-ı ‘ādīl
Cihān-dār-ı mukbīl şeh-i dād-güster
9. Vücūd-ı şerīfīle dünyā müşerref
Zamīr-i münīriyle ‘ālem münevver
10. Rikābında kürsī gerek tāk-ı Kīsrā
Ola şol zamān kim süvār-ı tek-āver
11. Mülūk-i zamāne öñünce revāne
Rikāb-ı hümāyūnda Һākān u Kaysēr
12. Ne yaņa buyursa revādur getürmek
Devātın Arīştō silāhın Sīkender
13. Eđer peyk olurlarsa lāyık öñince
İnüp tāk-ı zerrīn ile heft ahter
14. Şaçar bezme nūrı döker rezme nārı
O tāk-ı muraşşa‘ o tīg-ı mücevher
15. Һaţ-ı naẓm-ı pākī çemenzār-ı cennet
Elinde kalem çeşme-i āb-ı Kevşer
16. Buhār-ı bahūrıyla ‘ālem dimāğın
Kılupdur mu‘aţtar o kīlk-i mu‘anber
17. Zamān-ı kitābetde kīlk ü mürekkeb
Elinde olur güya ‘ūd u ‘anber

18. Naẓar ehline mīl-i kuhlü'l-cevāhir
Reg-i cān-ı bed-ḡāha nebtiz ü nişter
19. Nesīm-i revān-baḡş-ı şubḡ-ı şafādan
Şaḡn-ı gülşeninde ḡırāman şanavber
20. O ḡüftār-ı mevzūn u reftār-ı dil-keş
O sīmā-yı matbu' vü bālā-yı ḡōş-ter
21. Selātīne dīvān olur çünki lāzım
N'ola kılsa tertīb-i dīvān u defter
22. Debīr-i felek yazmaḡa vāridātın
Aşaḡa getürmişdür altun kalemler
23. Yazınmaḡa mānend-i nazm-ı Süreyyā
Varaḡlar zer-efşān ider çarḡ-ı aḡdar
24. Yanar şem'-i Nāhid öḡinde şihābuḡ
Çeker her gice şubḡa dek cedvel-i zer
25. Aḡa cild-i ḡarrā müzehheb mutallā
Meh-i 'ālem-ārā o ḡürşid-i efser
26. Sūḡan maḡla'ından güneş gibi toḡsun
Ḳosunlar şerif adını genc ü gevher
27. Feşāḡat gülistānı içre demādem
Şu gibi revān ide bülbüller ez-ber
28. Şenāsında BĀḲİ-şıfat ola 'āciz
Hezārān ise 'andelīb-i sūḡan-ver
29. Du'ā idelüm rüy-ı iḡbāl u baḡtı
Demādem ola gül gibi tāze vü ter
30. İlähī be-āb-ı ruḡ-ı āl-i Aḡmed
Be-nūr-ı cebīn-i mübīn-i peyem-ber
31. Be-dīn-i güzīn-i Nebiyy-i mükerrerem
Be-rūḡ-ı revān-ı Resūl-i muḡahhar
32. Ümīdin revā eyle 'ömrin ziyāde
Mühimmin müheyyā murādın müyesser

024.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Hürşid öñinde şu'lelenür mäh-1 nev müdām
Güyā ki şem'a karşı görünür kenār-1 cām
2. Cām-1 hilāli hep bilece gördiler bu şeb
Halk-1 cihāna kıldı Hudā rüzeyi hārām
3. Kibrītini degürdi şafağ nārına hilāl
Tā ki çerāğ-1 mähı yağa ref' ola zālām
4. Müy-1 sefidi halkasını çarh-1 pīre-zen
İster ki dahı eyleye halk-1 cihāna dām
5. Çarh-1 'acūze bağlanup altunlu çenberin
Bir nev-'arūs gibi ider nāz ile hırām
6. Yā nāhını görindi felek bir pelengdür
K'olmuşdur aña kulle-i kūh-1 cefā maḳām
7. Yā defter-i sipihrede re'y-i residdür
Deyn-i şıyāmı halk edā itdiler tamām
8. Zerrīn devāt mäh-1 nev altun qalem şihāb
Erḳāmdur nücüm-1 felek defter-i sıyām
9. Behrām eline hançer alup qaşd ider yāhud
A'dā-yı dīn ü düşmen-i İslāma intikām
10. Cirm-i kamer hilāl ile 'ayn-1 'Alī yazar
'İd-i şerīfe irmek için qadr ü ihtirām
11. Nārencdür şarardı güneşden yanı disem
Olur çü bu mülāhaza hem bir hayāl-i hām
12. İllā ki mäh-1 'ide bu sözler ba'iddür
Erbāb-1 'aql öñinde haḳīqat budur kelām

13. Peyk-i zamāne zer teberin dūşına alup
İrgürdi h^vāce hidmetine ‘ıdden peyām
14. Ol fāzıl-ı zamāna ḥabīb ü nesīb-i ḥalk
Ol ‘ārif-i yegāne edīb-i bülend-nām
15. Mihr-i sipihr-i mekremet ol kim cenābına
Gökden hilāl iki bükilüp virür selām
16. Devrān içinde aña bu gün māh-ı nev gibi
Kimdür ki ḳaddin itmeye vaḳt-i selām lām
17. Münḳād emr ü nehyine eṣḥāb-ı i‘tibār
Ednā işāretiyle zevi’l-iḥtirām rām
18. Envār-ı mihri birle münevver cebīn-i şubḥ
Enfās-ı ḥulḳı birle mu‘aṭṭar meşām-ı şām
19. Şemşir-i ihtimāmına nisbet kelīl ü künd
Ger tīg-ı Ḳahramān ola yāḥud ḥüsām-ı Sām
20. Bāzū-yı sa’yı gerden-i maḳsūda şalmadın
Şemşir-i ‘azmi olmadı hem-h^vābe-i niyām
21. Fazlı fezāsı ile bu eflāk bī-ḳarār
Evc-i hevāda yidi mu‘allaḳ döner ḥamām
22. Bircīs işigi ḥākine olurdu çihre-sāy
Olmasa ger cibāh-ı efāzıldan izdihām
23. Deryā-yı ‘ilme dergehi ḡavvāş olanlara
Viridi zamāne hidmeti silkinde intizām
24. Keff-i yem-i yümni nem-i cūdın itse feyz
Bārān yirine dürr ü güher yaḡdurur ḡamām
25. Gün gibi başı göklere irdi şu kimsenür
Kim zerre deḡlü eyledi şānında ihtimām
26. Āyinedür ki şūret-i iḳbālī gösterür
Şaḥn-ı sarāy-ı devleti ferşinde her ruḥām
27. Dehre devām-ı devletidür ḡāyetü’l-münā
Çarḥa bekā-yı ‘izzetidür münthehe’l-merām

28. İy ħ^vāce-i yegāne senūñ āsitānuña
BĀĶĪ kemīne bende geçer kemterīn ğulām
29. Ħāk-i derūñ sücūdın ider bir fütādedür
Luṭf eyle dest-gīri ol itsün biraz kıyām
30. Ser-rişte-i murādı n'ola elde bilse ol
Ħabl-i metīn-i 'ahdüñe kılmışdur i'tişām
31. Gerdün-ı dūna eylemez ol 'arz-ı ihtiyāç
Ṭapuñ ṭururken eyleye mi minnet-i li'ām
32. Ħātem bu devr içinde geleydi cihāna ger
İtmek dilerdi süfre-i cūduñdan iğtinām
33. Luṭfuñ zülālin eyle 'atā teşne-dillere
İy menbā'-ı mekārım ü ser-çeşme-i kirām
34. Ħatm oldı söz du'ā-yı cemīlūñ maḥallidür
K'ola refīk-i cām-ı şenā 'anberān ḫıtām
35. Dürr-i du'ānı zeyn idelüm tā ki yaraşa
Sāk-ı mesāk-ı medḫine ḫalḫāl-i ihtişām
36. Devrān mutī' u gerdiş-i gerdün be-kām-ı dil
Ecrām rām devlet ü iḳbāl müstedām

025.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + – –

1. Şaḫn-ı bāğ içre olup ser- 'asker-i ezhār gül
Urdu başına bugün bir miğfer-i zer-kār gül
2. Ğonçe āsā ḫayliden dil-teng idi gülzārda
Bād-ı şubḫ ile bugün açıldı bir miḫdār gül
3. Şad-hezār aḫsent üstād-ı bahār-ı bāğa kim
Şafḫa-yı gülzār-ı dehre çizdi bī-pergār gül

4. Gülşene degmezdi ‘abāsı ‘alemler olmasa
Ger ‘alemdār-ı Resül-ı Aḥmed-i Muḥtār gül
5. Gülşenüñ naṭ‘ zümür-rüd-fāmını açup şabā
Çār dīvārın ider altun beneklü zār gül
6. Bāl açınca āşiyāñ-ı ğonçeden şeh-bāz vār
Eyledi ‘azm-i şikār-ı ‘andelīb-i zār gül
7. Bülbülün alup bir avuç kanını çaldı yüze
Anuñ içün olmadı gülşende berḥūr-dār gül
8. Dirhem-i jāle n’ola destinde kılmazsa qarār
Bir eli açuğdur eyler bulduğın işār gül
9. Açup evrākın ider maḥsulini bāğun ḥisāb
Oldı sulṭān-ı bahāra yine defter-dār gül
10. Subḥa-ı billürını alup eline jālenün
Bülbüle cevr eylemekden eyler istiğfār gül
11. Künc-i ğamda ḥār-ı hicrān ile inler ‘andelīb
Bād-ı şubḥ ile çemende şalınur her bār gül
12. Bir avuç daru ile mürğ-i nihāl-i gülşenüñ
‘Aqlın alır bezm-i gülşende zihī ağyār gül
13. Başa çıkdı yüz bulup şahñ-ı çemende ğonçeler
Yiridür başına eyler ise külāhın tār gül
14. İçmeyince cür‘adān-ı ğonçeyi bād-ı nesīm
Olmadı bezmi çemende vākıf-ı esrār gül
15. Yūsuf-ı Mısrī gibi bāzār-ı ḥüsn içre bugün
Ağzı altun ile vezn olsa vechi var gül
16. Destine alup seḥer bezm-i çemende dā’ire
‘İş u nüş eyler demādem ḥar ile bī-‘ār gül
17. Devr-i luṭf ile gül-āb jāle ile ol şehün
Bülbülün kılsun şudā’ına bugün tīmār gül
18. Şāh-ı ‘ādil var ise mülk-i Süleymān kim anuñ
Kaṭre-i bārān-ı luṭfindan virür her ḥār gül

19. Gülbün-i bâğ-ı ‘adâlet Şeh Selim Hân-ı zamân
Hâtem-i kâdrinde anuñ mihr-i pür-envâr gül
20. Râyet-i nusret şî‘ârından memâlik lâlezâr
Nağş-ı na‘l-i sümm-i esbinden cihân hem-vâr gül
21. İrmese büy-ı nesim-i âsitânından eşer
Bâğda olmaz idi reşk-i nâfe-i tâtâr gül
22. Esse bād-ı kâhrı ger serv ü çemen bula hâzân
Âb-ı luţfi irse gülzâra vire bî-hâr gül
23. Âteş-i kâhrından irse gülsitâna bir şerer
Ola yir yir dūd sūnbül gonçe ahker nâr gül
24. Gülbün-i bâğ-ı şehâdur sâ‘id-i sīmīni kim
Dâ‘imâ keff-i güher-bârı virür dīnâr gül
25. Serverâ muhtâc iken gülşende fūls-i aḥmere
Şimdi ‘ahdüñde senüñ altun ile oynar gül
26. Nefḥ-i rūha itdi dem luţfuñ ile gülzâra şabâ
Ġonçeler açup dehân itse n’ola güftâr gül
27. Jâleler şu tamladur her dem devât-ı gonçeye
Yazmağa evsâfuñ aldı destine tomar gül
28. Cevher-i ḥâk-i rehüñ gülşende vezn eylemez şabâ
Jâleler sīmīndür āhum keffe-i zer-kâr gül
29. Nükhet-i ḥulkuñla gonçe nâfe-i āhū-yı ḥüsn
Şemme-i luţfuñla reşk-i ṭabla-i ‘attâr gül
30. Çünki dirler renk alur ḥurşid-i ‘âlem-tâbdan
Ger kızarsa gün yüzüñ gördükçe vechi var gül
31. Bâğda altun ile yazmağa vaşfuñ eyledi
Ġonçenüñ la‘lin devâtı içre zer iḥzâr gül
32. Râst geldükçe şabâ ṭurmaz yaḳalar dâmenin
Büy-ı luţfuñ karz alup itmiş meger inkâr gül
33. Hân-ı iḥsānuñ çeker la‘lin ṭabaḳlarla müdām
Meclis-i cūduñda beñzer oldı ḥıdmet-kâr gül

34. Cevher-i hāk-i rehūn bād-ı şabādan almağa
Destine gülşende almış dirhem ü dinār gül
35. Olmaya keff-i güher-pāşuñla hergiz müştebeh
Jāleler şaḥn-ı çemende olsa gevher-bār gül
36. Bāğ-ı kūyuñdan ÜMİDİ bendeñi redd eyleme
Hāşe li'llāh 'andelībinden ola bī-zār gül
37. Qanlar ağlar acıyup her dem dil-i şad-pāreme
Eyleyüp peydā çemende dīde-i ḥ^vūn-bār gül
38. Ger bulursam āb-ı luḥfuñdan bugün neşv ü nemā
Tende her mūy-ı siyāhum vire berg ü bār gül
39. Ğayriler eş'arı rengin nazmuma olmaz şebih
Bāğ-ı dehr içre ola mı gonçe-i gül-nār gül
40. Çekdügince şehr-i gülzāra şehā zerrin livā
Olduğınca ḥayl-i ezhāra sipeh-sālār gül
41. Sīne-i a'dāda tirūñ şāḥlar peydā idüp
Zaḥm-ı peykānuñdan anda açıla her bār gül

026.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Çekdi şahāne bugün gülşene leşker lāle
Āl bayraqlarını çözdü serāser lāle
2. Pusudan leşker-i ezhāre ḥaber virmekçün
Od yaqar qal'a-i kūh-sāra çıkup her lāle
3. Hāmesin destine alup yine Erjeng-i bahār
Yazdı ser ḥayl-i çemen levḥine bir ter lāle
4. Yine ḥinnāler idi destini gülşende bugün
Nev- 'arūs-ı çemen olmasa idi ger lāle

5. Var ise nāfe-i müşgīn götürür koyunda
K'eyledi halk dimāgını mu'attar lāle
6. Bezm-i gülşende tehī-dest kalursa ne 'aceb
Dirhem-i jāleyi şu yirine harcar lāle
7. Gül gibi destine aldı yine sāķi sāgar
Kim görüpdür bitüre şāķ-ı şanavber lāle
8. Jāle mey gonçe şurāķi kadehi zer-nergis
Nüş ider bezm-i çemende mey-i aķmer lāle
9. Sūzen-i hār ile gonçe kanadup barmađını
Bāđda kan yalaşup oldu birāder lāle
10. Dil-i şad-pāresidür bülbül-i zāruņ beņzer
Görinen küşe-i gülşendeki katmer lāle
11. Āl fānus ile bezm-i çemene gice gelüp
Virdi etrāf-ı çemenzāra yine fer lāle
12. Sildi dāmān ile kanlu yaşını Ferhāduņ
Şanmaņuz tağ eteginde görinenler lāle
13. Müy-ı jülīde ile vādi-i miķnetde bugün
Geçinürse n'ola Mecnūn ile hem-ser lāle
14. Cā-be-cā meş'aleler yağdı gice gülşende
Oldı ezhār-ı çemen hayline rehber lāle
15. Āl vālāya şarup müşk-i terin gülşende
Dirhem-i şebneme nağd eylemek ister lāle
16. Nār-ı şevķ ile bugün odlara yandı gülzār
Dūd-ı pīçīde aņa sūnbül ü aķker lāle
17. Pūtesinde eridüp jāleyi eyler tiz-āb
Kīmyā tālībidür var ise beņzer lāle
18. Varaķ-ı sebz ile bir beççe-i tütīdür kim
Āl minķārını 'arz eyledi yir yir lāle
19. Beyze-i mürġ-i çemenzār-ı şafādur şebnem
Āşiyān şeklini gösterse n'ola her lāle

20. Her seher mekteb-i gülşende yumup evrâkın
Güle bu medhi oğur şu gibi ezber lāle
21. Fāzıl-ı devr-i zamān ya'ni ki Aħmed Çelebi
Bāğ-ı luşfında çü ħurşid bir aħzer lāle
22. Niçe řerħ ide kemālini bir ebkem gönçe
Fazlını niçe beyān ide bir ebter lāle
23. Görinen jāle degüldür utanup fazlından
Kızarpup çihresi kan derlere batar lāle
24. Kıldı naķķāş-ı çemen jāle ile sım efşān
Raķam-ı vaşfına çün bağladı defter lāle
25. Bāğ-ı cüduņda řehā süfre-i ħātem bir gül
Cām-ı Cem-i gülşen-i bezmüņdeki kemter lāle
26. İşigüņ cānibine bende-i Hindü sünbül
Ĥıdmet-i ħāk-i der-i luřfuņa çāker lāle
27. Nür-baħş olsaņ eger nür-ı seħaņ ile olur
Gökde ħurşid-i cihān-tāba berāber lāle
28. Aķsa cüy-ı keremüņ bāğa olup ħuld-i berīn
La'lden lüle ile aķıda Kevşer lāle
29. Ėonçenüņ olmaz idi böyle dimağı ħoş-bū
Bezm-i luşfında eger yaķmasa micmer lāle
30. Gevher-i jāleye ķandan olur idi mālİK
Bāğ-ı cüduņda eger eylemese cer lāle
31. Āsitānuņda kızıl manķıra saymaz mihri
Āstīnin ideli pür dürr ü gevher lāle
32. Şem'-i luřfuņdan uyarmaz ise çerāğını eger
Böyle gül bezmini ķılmazdı münevver lāle
33. Cennet-i küyıņa uçmaķ diler iy ħür-nijād
Her seher mürğ-i çemen gibi açup per lāle
34. Serverā gülşen-i şab'ından ÜMİDİ bendeņ
Getürüpdür nazara bir iki ħoş-ter lāle

35. Gerçi gülşende niçe lāleler olur peydā
 opmadı daı velī bir bua bezer lāle
36. Pāy-māl itdi felek diyü şikāyetler ider
 apua vardı yaup başına odlar lāle
37. Döndi vaşfula şu nev-a güzele eş‘arum
 Kendüyi ziynet idüp farkına şoar lāle
38. Bāg-ı lufuda şabā ile atı yüz buldı
 Başına ıkduı alku budur ekser lāle
39. Sille-i dest-i gam-ı minetle bencileyin
 Yüzi ana boyanık ālī mükedder lāle
40. Alduınca başına gül gibi tāc-ı lā‘līn
 Olduınca bu emen ayline server lāle
41. aldurup leşker-i ezhāre ‘alem gülşende
 ekdügince emen ilimine ‘asker lāle
42. Dil-i a‘dāa demādem ura ançer süsen
 Yıa dūşmenlerünu başına āzer lāle

027.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + – –

1. Mülket-i bāı gelüp feth itdi sultān-ı bahār
 Cā-be-cā dökdi ‘alemler serv-i bostān-ı bahār
2. Ti-ı bürrānını şundi destine ber-ı seāb
 Emrine baş egdi her şā-ı gülistān-ı bahār
3. ükmin icrā itmege şu gibi gülşende revān
 Berg-i gülde al ile yazıldı ‘unvān-ı bahār
4. Gönçe peykānını a‘dā albine tiz itmege
 Berg-i bīd olmuş durur güyā ki sūān-ı bahār

5. Lāle-i Һamrā ile yir yir kızardı rŭy-ı Һāk
Cūşa geldi var ise Һŭn-ı ŧehīdān-ı bahār
6. Naqd-i ezhār ile dāmānın pŭr itdi her dıraht
ŧol kadar gencīne virdi bāga mizān-ı bahār
7. Tāzelendi sebzēzār oldu bihiŧt oldu cihān
Nev-civān olsa ‘aceb olmaya pīrān-ı bahār
8. Eyledi nev-rŭzda bŭlbŭl hezārān nağmeler
Gŭŧ idŭp açdı kulağın verd-i Һandān-ı bahār
9. Gŭl gŭl oldu gonçe cāmından yanağı gŭlŧenŭn
Beğzini gerçi Һazān itmiŧdi hicrān-ı bahār
10. Gŭsterŭr Һalka yed-i beyzayı her ŧāh-ı ŧecer
Mu‘cize izhār idŭp Mu’sā-i ‘Ŭmrān-ı bahār
11. Secde kıldı bād-ı ŧubh ile gelŭp ŧāh-ı çemen
Gonçe eŧnāmını tezyīn itdi ruhbān-ı bahār
12. Çenber-i kavı-i kuzahdan geçmege rakķās-ı çarh
ŧāh-ı gŭlzārı sular ŧakķā-yı bārān-ı bahār
13. Ta‘n iderse yiridŭr ŧāh-ı sipihr ŭ encŭme
Berg-i ezhār ile ferŧ-i sebz-i bostān-ı bahār
14. Dŭkmek ister riŧte-i bārān ile Һayyāt-ı çarh
Çāk olupdur dest-i cevr ile girībān-ı bahār
15. N’ola dīvānına cem‘ olsa gŭlŭn Һayl-i tŭyŭr
Tahtını yil gŭtŭrŭp oldu Sŭleymān-ı bahār
16. Kırdı ŧāh-ı bāğda çetr-i muraŧŧa‘ her dıraht
ŧaldı ‘iŧret-i nağ‘ını sultān-ı erkān-ı bahār
17. Cŭr‘ā-i cām server-i encām ile gŭlzārda
Lālezār itdi çemen ŧāh-ı mestān-ı bahār
18. Pençe-i mercāna beğzer pāy-i kebk-i sebzēzār
Mevc urup yatur çemenzār oldu ‘ummān-ı bahār
19. Serv-i bālā bāğda bulsan n’ola ‘ŭmr-i dırāz
Hızr āsā nŭŧ idŭpdŭr āb-ı hayvān-ı bahār

20. Jāleye naqd itmek çün ħ^vāce-i hindū-yı çarĥ
Çār-sū-yı dehr içinde açdı dükkān-ı bahār
21. Ağzın açup tamladur gülşende şīr-i şebnemi
Tıfl-ı ezhāra olupdur gonçe bostān-ı bahār
22. Serv-i gülzār olmasa yir yir zümürüdden sütün
Olmaz idi bāğda bünyād-ı eyvān-ı bahār
23. Taraf-ı şahñ-ı bāğda mı ne kıyāmetdür bu kim
Yir yüzine çıkdı cümle künc-i pinhān-ı bahār
24. Sāye şaldı ferş-i gülzār-ı cihāna her dirah̄t
Sāyesinde ‘iṣ iderse n’ola rindān-ı bahār
25. Pāyine iṣār için bir naĥl-i ‘ālī-rütbetün
Toptolu lü’lü’-i ezhār ile dāmān-ı bahār
26. Gülbün-i bāğ-ı fazīlet şāĥ-ı şimşād-ı hüner
Gonçe-i gülzār-ı behcet verd-i ĥandān-ı bahār
27. Naĥl-ı bostān-ı sa‘ādet gülbün-i devlet k’anuñ
Sāyesinde hoş geçer dā’im bu sükkān-ı bahār
28. Nām-ı nāmīsi Muĥammed luṭf ahlākı Ḥasan
Lem‘a-ı māh-ı ruĥı şem‘-i şebistān-ı bahār

028.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Zeyn olup güher-i jāle ile yine berg-i ĥazān
Şan kırān eyledi pervīn ile māh-ı tābān
2. Berg-i eṣcār ile şol deñlü leṭāfet buldı
Reh-güzār-ı çemen olsa yiridür kāh-keşān
3. Bağladı şāĥ-ı çemen ĥolına zer-bāzū-bend
Eyledi bülbül-i gülzāra meger ‘ıkd lisān

4. Eyledi cünd-i şitâ mülket-i gülzâra nücüm
Görüp ol hâleti beñzinde gülüñ qalmadı qân
5. Şafha-ı âya niçe dâireler çizdi bugün
Gör ne naqş itdi yine qatre-i ebr-i bārān
6. Revnaq-ı faşl-ı bahār eyledi gülzâra vedā‘
Jâleden nergis-i bāğ olsa ‘aceb mi giryāñ
7. Baturup çarhını dolāb-ı bahāruñ gerdün
Huşk-leb kaldı bugün sebze-i şahn-ı bostān
8. Seyl-i bārān-ı şitâ gülşene aqın şaldı
Viridi yağmaya çemen mülkini itdi tālān
9. Bād-ı taħrik ile şāh-ı çemen gülzâra
Nesi var ise nişār eyledi kıldı ‘üryān
10. Dün ğināsı var iken mezra‘a-ı gülşende
Şimdi bir ħabbeye qadar degül aşla mürġān
11. Bād-ı şubḥ ile tūrup ḥamle kıllur gülzâra
Her dirāht oldu gülistānda bugün şir-i jiyān
12. Zer-nişān neşterin aldı ele fesād-ı çemen
Şāhid- bāğa meger ‘arız olupdur yereqān
13. Tır-i bārān olıcaq qavs-ı felekden nāzil
Ḥalka ḥalka tenine giydi zırh āb-ı revān
14. Sūsenüñ ḥançerini kıldı serāpā altun
Zer-ger-i faşl-ı ḥazān açdı çemende dükkāñ
15. Aldurup cümle ālāt-ı bahārın seyle
Ḥ^vāce-i faşl-ı çemen itdi bugün ḥayli ziyāñ
16. Mākiyāñ-ı dehr olmasa yiridür maġrūr
Ki niçe tāc-ı horus oldu çemende ğaltān
17. Uydı ulaşdı şitā çünkü bu deñlü göresiz
Bostānuñ su qor ocağına āḥir bārān
18. Cā-be-cā berg-i ḥazāñ şemse-i zer-kāridür
Çekdi bir tiġ-ı muşaffā çemene āb-ı revān

19. Şevkden itdi semā' indi nücüm-ı eflāk
Gird-bād ile degül raqş iden evrāq-ı hazān
20. Berg-i eşcār-ı çemen düşdi bugün hayli za'if
Cā-be-cā oldu 'uruqı ten-i zerdinde 'ayān
21. Reh-i gülzāra düşer berg-i hazān zer dībā
Tā müşerref kıla ol zübde-i ā'yān-ı zamān
22. H'āce-i dehr Muhammed Çelebi kim anuñ
Lāl olur fazl-ı bedi'in göricek ehl-i beyān
23. Halka-i der-gehidür mäh-ı nev burc-ı 'aṭā
Āsitānidur anuñ evc-i sipihr-ihsān
24. 'Ālim-i 'ālem bālādur egerçi Bircis
Olmaz evc-i fażiletde anuñla aqrān
25. Gördiler sözlerinüñ her biri dürr-i meknün
Didiler ṭab'-ı güher-rīzine anuñ 'ummān
26. Ele pergār-şifat alsa 'aşā-yı āhen
Kılmaya dāire fażlını gerdün-ı devrān
27. Şiddet-i bād-ı hazāndan ola ezhār-ı maşün
Āb-ı luṭf kıla ger şahn-ı çemende cereyān
28. Baḥr-ı elṭāf-ı güher-bārına ḥadd yok gördi
Ser-fürü eyledi ğavvāş-ı sipihr-i gerdān
29. Reh-güzārında degildür görinen berg-i hazān
Ayağına öpmege indi yire mäh-ı tābān
30. Serverā zat-ı şerīfüñ gibi bir gevher-i pāk
Daḥı 'arz eylemedi 'āleme kān-ı imkān
31. Kerem-i luṭfuñ ile velvele şalduñ dehre
Ṭoludur şit ü şadān ile bugün kevn ü mekān
32. Mihr ile mäh iki keff-i zer-kārıdur
Vezn için ḥāk-i rehün gökde kırıldı mizān
33. Görmeye çarḥ karasını sevād-ı leylün
'Āleme pertev-i luṭfuñ ger ola nūr-feşān

34. Hākden berg-i hazān şanma ruḥuṅ reşkinden
Götürüp atdı yire kendüyi mihr-i raḥşān
35. Böyle her kaṭresi olur mıydı dürr-i meknūn
Hāme-i nāmuṅ eger olmasa ebr-i nīsān
36. H^vāce-i bāḡ virüp bir niçe bedre altun
Bāddan cevher-i ḥāk-i rehūṅ oldı erzān
37. Dāl olup şarşar-ı ālām ile şāḥ-ı ḳadem
Teb-i miḥnet ile hazān bergi gibi oldum nālān
38. Nāle vü āhumı taḥrīre ser-āḡaz idicek
Hāme destimde olur ney gibi ol dem nālān
39. Egleyen va‘d-i kerīmüñdür anı fi‘l-cümle
Yoḥsa eglenmeyüp eylerdi sefer sīnede cān
40. Demidür Ka‘be-i maḳşūda irem ḳapuṅda
Niçe bir ḳible-nümā gibi olam ser-gerdān
41. ‘Avn u luṭfuṅ bu ÜMīDīye n’ola olsa zahīr
Ki odur şī‘r-i füsūn-sāz ile şimdi Selmān
42. Dest-gīr ol ḳoma ayakda güzel başuṅçün
Baḥt-ı bed eylesün ḥāk ile anı yeksān
43. Döndügince bu cihān bāḡına dolāb-ı felek
Āb-ı bārānı seḥāb eyledügince feyzān
44. Tāze vü ḥurrem olup devḥa-ı bāḡ-ı ‘ömrüṅ
Hoş geçe sāye-i servüñde senüṅ ḥalk-ı cihān

029.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Gerden ü gūşına dakup zer ü gevher ḥātem
Kendüye virdi bugün zīnet ü zīver ḥātem

2. Tāc-ı zerrīn urınup beline bend itdi kemer
Rūmda oldı bugün hem-ser kayşer hātem
3. Görinür her yañadan çihre-i baht u iqbāl
Olalı mālīk-i mirāt-ı Sikender hātem
4. Şāhib-i sikke şeh-i mülket-dāra geçinür
Urınursa yaraşur farkına efser hātem
5. Kendüyi satmağa bāzār-ı melāhatde bugün
Haţ u hālī ile virür hüsnuñe zīver hātem
6. Dāire çizdi ten-i zerdini idüp halka
Her peri-peykeri kıılmağa musahhar hātem
7. Püte şanmañ görinen āteş-i sūzān içre
Āşiyāñ eyledi mānend-i semender hātem
8. Altun adını bakır eyler hazer itsün zinhār
Böyle dā'im daķılup illere n'eyler hātem
9. Toldurup yine devātına midād-ı sürhīn
Ġarażı bu yaza vaşf-ı leb-i dilber hātem
10. Hüsñ ile bir şanem-i māh-ı hilāl-ebrūdur
Tıtsa şöhretle n'ola 'ālemi yek-ser hātem
11. Dir gören ebr-i sipend içre hilāl oldı 'ayān
Nāgehān penbe içinde görinen zer hātem
12. Kazıdup kaşını bir şüret ile vechinden
Güşına halka daķup oldu kalender hātem
13. Var ise nesne kodı güşına anuñ zer-ger
K'eyledi 'āşıkına cevır ü cefālar hātem
14. Dest-i kahr ile tutup alını tamğaladılar
Var ise eyledi du'ā-yı müzevver hātem
15. Başlar çıķdı ġam ile yüreginde beñzer
Oldı miñnet-zede-i yār-ı sitem-ger hātem
16. Nışf-ı bād-ı emele bir ehl-i riyāzet geçinür
Şararup cismi olur ise n'ola lāğar hātem

17. Ne cefā gördi ‘acep dest-i felekden bilsem
İtdi çin eyleyüp ebrüsını muğber hâtem
18. Tā ezel var ise başında kara yazu imiş
K’eyledi miñnet ile kıaddini çenber hâtem
19. N’ola kıorlarsa demürden kıafese tūti-vār
Oldı mirāt-ı nigin ile sühen ver hâtem
20. Göresiz dağı ne kıulplar dağa aña iller
Öykinürmiş dehen-i yāre mücevher hâtem
21. Zer-devātını miyānına taķınmış gördüm
Yazmağa medh-i vezir-i şeh-i kışver hâtem
22. Āşaf-ı Cem-‘azamet ya‘ni Muħammed Pāşā
Kıadr-i barmağına bu çarh-ı müdevver hâtem
23. Ebr-i bārān-ı şehādur kefi-ı gevher-bağş
Berķ āsā leme‘an itse n’ola zer hâtem
24. Melce-i halk-ı cihān bāb-ı sarāy-ı kıadri
Anda bir halka-i zerkārene beñzer hâtem
25. Yed-i beyzā-yı şafā-bağşı olup çeşme-i cūd
Aķıdur lüle-i zerrin ile Kevşer hâtem
26. Devletinde bir iki la‘l girüpdür eline
Bu durur halka göğüs gerdüğü ekşer hâtem
27. Dökilürse n’ola bārān-ı sirişk-i a‘dā
Gösterür hāle ile māh-ı münevver hâtem
28. Altun üsküf urınup bağladı zerrin kemerin
Gālibā oldı der-i devlete çāker hâtem
29. Serverā gelmiş eyü nāmuña begler nāmuñ
Düşer ise demidür luţfuña mazhar hâtem
30. Hāşe li’llāh ki senünj emrüne ser-keşlik ide
Mümdur kııdmete iy Aşāf-ı şaf-der hâtem
31. Cüy-ı eltāf-ı kerem dest-i kerāmet-bağşuñ
Anda bitmiş gül-i nilüfere beñzer hâtem

32. Ne kerāmet var ola gülbün-i engüştinde
Ki virür şayf u şitāda gül-i aḥmer ḥātem
33. Rifʿatüñ farkına bir tāk-ı muraşşa gerdün
Ḳudretüñ destine māh-ı nev-i enver ḥātem
34. Devletüñ pāyine olmasa rikāb-ı zerrīn
Ḳadr ü kıymet bu ḳadar bulmaz idi zer ḥātem
35. Ḳulzüm-i baḥr-i seḥādur kefi-gevher-rizüñ
Mevc urdıḳça çıkarur dür ü gevher ḥātem
36. Devletüñ bezmine bir ḡonçe-dehen sākīdür
Yaraşur destine alsa tolu saḡār ḥātem
37. Bezm-i luṭfunḡa virür ʿāleme sükker-bādām
İçürür ṫās ile aʿdāya zehirler ḥātem
38. Şeb-i ḳadrüñde olup şemʿ-i çerāḡ-ı devlet
Geçinür meşʿale-i māh ile hem-ser ḥātem
39. Burc-ı rifʿatde yā bir mihr-i hidāyetdür kim
Ḳıldı rüşen bugün āfākı serāser ḥātem
40. Dest-i būsunḡa bugün işini altun itdi
Devletüñde nʼola olur ise tüvān-ger ḥātem
41. Eline ḳanda girerdi bu ḳadar dürr ü güher
Bāb-ı luṭfunḡden eger eylemese cer ḥātem
42. Sāʿid-i ʿizzet ü iḳbāle süvār-ı zerrīn
Devletüñ ḡüşına menḳüş-ı mücevher ḥātem
43. Bir gözi ḳanlı dil-āver geçinür ʿahdüñde
Gösterirse nʼola ḡışma ser-i şeş-per-i ḥātem
44. Bezm-i ḳadrüñde yine māh ise eyler beñzer
Geh ḳomış başına bir ṫās pür-aḡker-i ḥātem
45. Gösterir şekl-i devāt u ḳalem engüştüñde
Raḳam-ı midḡatüñi ḳılmaḡa defter-i ḥātem
46. Uyarup meşʿal-i zerrīn olur ise demidür
Sālik-i rāhber-i ser-i küyuḡa rehber-i ḥātem

47. Naẓar itdükçe ‘adū genc-i keff-i zībāña
Görinür aña iki başlu ejder hâtem
48. Çeşm-i mirrîh göz açdurmaya dest-i ẓahruñ
Bir işâret ki kıla ẓaşu ile ger hâtem
49. Serverâ ağız açup bezm-i şafâ-baḥşuñda
Demidür bu ğazeli kılsa mükerrer hâtem
50. Nüş idüp yâd-ı lebüñ ile mey-i aḥmer hâtem
Kızarur çihresi mânend-i gül-i ter hâtem
51. Dehen-i teng durur bâr ile öykinmez idi
Añlayup dâiresin bilse eger her hâtem
52. Geldüince dile peykân-ı hadeng-i ğamzen
Zahm-ı sînem taḫar engüştine hoş-ter hâtem

030.

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

Muzâri’ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yine şokındı farkına bir dâne hûb telâm
Beñzer ki bâz-ı çarḫ şikâr aldı vaḫt-i şâm
2. Miftâḫ-ı zerrin alup ele hâzin-i felek
Ḳudret hazînesinden ider ḫalkı iğtinâm
3. Yarıldı saḫf-ı ḫubbe-i çarḫ-ı kühen bu şeb
Tâbende oldu nûr-ı Hüdâ ḫalması ḫalâm
4. Günden şarardı bâm-ı sipihr üzre bir giyâh
Âb-ı seḫâb-ı feyze cihân teşnedür tamâm
5. Beñzer görindi ḫalka-i fitrâkidür yine
Şayyâd-ı çarḫ şayd-ı şikâr itmege müdâm
6. Yâḫud felekde zer-kemerin bend-i ider hilâl
Tâ ḫ^vâce ḫıdmetinde bula ḫadr ü ihtirâm

7. Ya'ni ki Kādî-zāde Efendi cenābına
Olmağ diler hilāl-i felek kemterin gūlām
8. Bāb-ı sarāyı halkasıdur çenber-i felek
Ferş-i revāk-ı rif'atine mihr ü meh rühām
9. Bālā-nişin-i meclis-i aşhāb-ı zü'l-faṭan
Mîr-i kelām bezm-i sūhan-dān huçeste-nām
10. Nağş-ı sevād-ı hattı durur nüşha-i emel
Levh-i beyāz-ı 'arızıdur levha-i merām
11. Dürr-i 'ulūma rişte-i bārîk-i 'aql ile
Oldur viren kemāli ile hüsni intizām
12. Bezminde görse mir şadr şorup helāl
Hayretten anda kalmaya hiç kudret-i kelām
13. Māh-ı münîr-i hāleden ihrāmını giyüp
Gösterdi tavf-ı Ka'be-i kūyına sa'y tām
14. Halhal-ı zerdür anuñ ayağında māh-ı nev
Sağf-ı sarāy rif'atine çarh gök hamām
15. Şol kim harîm-i kūyına sa'y eylemez anuñ
N'ola olur ise aña tavāf-ı harem harām
16. Gelse yiridür işigünje cerre āsmān
Eyler hemîşe çünki gedāya kerem kirām
17. Cūy-ı seḥāsı ile bulur teşneler şifā
H'ân-ı 'atāsı ile olur muğtenām enām
18. Yūsuf mişāl kıla mı hiç çāh-ı guşşada
Her kim ki luṭfi riştesine eyler i'tişām
19. N'ola murāduñ üstine seyr itse çeng-i çarh
Saña şunıldı çünki yed-i kıadr ile zamān
20. Bî-dār olursa çeşm-i sitāreñ 'aceb midür
Çün kim virildi saña bugün baht-ı lâ-yenām

21. Cām-ı cihān-nümā durur ol ʃab‘-ı ʃāf u pāk
Bulur nuķūʃ-ı cümle cihān anda irtisām
22. Gūʃ eylemezse kim ki kelām-ı belīgünj
Kilk-i bedi‘ünj urır anuğ cānına sihām
23. Ger reʃha-i zülāl dehānuğdan irse feyz
Āb-ı hayāt yağdura tā haʃre dek ğamām
24. Geldi cenāb-ı ‘izzet ü rif‘at-me’ābuğa
Almağ diler ÜMİDİ feleklerden intikām
25. ‘Avn-i ‘ināyetünj mu‘in ü zahir kııl
Luğf u kerem zamānı durur hāʃıl-ı kelām
26. Bükdi belini bār-ı ğam-ı ʃa‘n-ı düşmenān
Ķaddini anuğ eyledi cevri-i li‘ām lām
27. İy dil ʃikāyeti Ķo gel ihlāʃ-ı haʃıla
Eyle du‘ā-yı devletine ihtimām-ı tām
28. Gūʃ-ı sürüş-ı çarğa du‘ā gevherini aʃ
Ķılsun fezā-yı sidrede biğ nāz ile harām
29. Alup eline ğalka-i zerīn-i kemendini
Ħink-i sipihr-i ser-keʃi māh eyledükçe rām
30. Ķadd-i ‘adūğı bār-ı melāl eylesün hilāl
Sen ol hemīʃe ğüm ğibi rif‘atde müstedām

031.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ķāret idüp yine ğülzār-ı sipāh-ı Behmen
Ħavf u haʃyetle yirinde Ķurudı Ķaldı çemen
2. Şahñ-ı ğülşende ğelüp yine zücāc-ı yağdan
Kendüye ʃırça sarāy eyledi şāh Behmen

3. Görinen bāl ü peri üzre degül berf ü şitā
Şöyle pîr oldu ki ağardı bugün zāg u zağan
4. Bād taḥrîk idicek şāḥ-ı gül-i gülzārı
Didiler kim şalınur nāz ile bir sîm beden
5. Eline aldı kemān mühre-i māh-ı nevi çarḥ
Oldı müjgān-ı çemenzāra yine seng-fiken
6. Şarşar-ı bād ile gūyā ki kıyāmet ḳopdı
Dökilür ṫurma yire kevkeb-i gerdün-ı kühen
7. Döndi berf içre yine çüb-ı nebāta ḥas u ḥār
Açdı ḳannād dükānını seḫerden gülşen
8. Başladı düşmege rîş-i çemen-i bāga beyāz
Dehr ilinden şu ḳadar çekdi bugün derd ü miḫen
9. Şavlet-i berd-i şitādan gögerip rüy-ı felek
Muttaşıl zühre durup çeng çalar sermādan
10. Zîbaḳ-ı āb-ı muşaffāyı n'ola eylese 'ıḳd
Kimyā 'ilmine mālîk geçinür bād-ı çemen
11. Oldı her şāḥ-ı çemen berf ile şem'-i kāfūr
Eyleye tā şeb-i deycūr-ı şitāyı rüşen
12. Beḫzedi her şeçer-i bāg yed-i beyzāya
Şaḥn-ı gülzāra dir isem n'ola reşk-i Eymen
13. Var ise 'ālem-i bālāya ḥazān irmişdür
Muttaşıl şaḥn-ı gülistāna düşer berg-i semen
14. Ayağı toprağına bir şeh-i 'ālî ḳadrün
Ḥ^vāce-i dehr nisār itdi yaḫud dürr-i 'Aden
15. Mîr-i ḫayl-i 'ulemā şadr-nişîn-i fuzalā
Şāḫib-i mesned-i iclāl ü şeh-i mülk-i süḫen
16. Ḥākim-i şer'-i sünen hazret-i Kādî-zāde
Ḥ^vāce-i dîn ü düvel zübde-i erbāb-ı faṫan
17. İremez küngüre-i rif'atine mürğ-ı ḫayāl
Uçamaz evc-i celāline anuḫ ṫayir-i zan

18. Der ü divārına kel-mīh nücūm-ı eflāk
Meh-i nev aşrına zer alka-i bāb u revzen
19. Cūy-ı elāf-ı sehāsına felek nilüfer
Bāğ-ı adrinde anu hūşe-i engūr peren
20. İrmeye dāire-i ırmen-i cūdına anu
Devr iderse nie yıl tūsen-i gerdūn-ı kūhen
21. ü devātından irür nefhā-i müşg-i Tātār
N'ola dirlerse aa nāfe-i āhū-yı oten
22. Jālelerdür ki olur sūnbül-i terden nāzil
areler kim dökilür kilik-i güher-bārından
23. Dikmege il'at-i vālāsını ayyāt-ı felek
'İsā-yı ārum-ı ārem utar elde sūzen
24. İrmege menzil-i maşūdına erbāb-ı 'uūl
Gösterür rāh-ı ser-i kūyı arī-i ehven
25. ātem-i dest-i güher-rīzine yüz sürmeiün
Eylese la'l-i Bedehşān yiridür terk-i vaan
26. İy nesīm-i nefesi nāfe-i āhū-yı oten
Vey arīm-i arem-i ible-i ā'yān-ı zemen
27. Zübde-i ra'yūne eşkāl-i ma'nī rūşen
Şāhid-i ab'-ı müzekkā ki müsehhar her fen
28. eşmine irmez idi māh-ı sipihrū ara şu
Sürme-i hāk-i rehū dīdesin itse rūşen
29. Sīm bir āb-ı muşaffā vü vücūdu masem
Luf bir gevher pākīze vücūdu mazen
30. Ebre irse nem-i deryā-yı ke-i cūdudan
Pür ola lü'lü-yi lālā ile dāmān-ı dimen
31. Ke-i dūrbārua öykindüiün ebr-i felek
ahahā ile aa ande ılur ber-ı Yemen
32. Tā ebed āh-ı zemān ire alurdı ezhār
İrmese rişte-i emār-ı 'aā ile resen

33. Bu kadar gevher-i şeb-tābu bulur mıydı felek
Dem-i cūdunda eger açmasa idi dāmen
34. İlticā itse n'ola dergeh-i a'lāña felek
Āsitānuş gibi 'ālemde şanı bir me'men
35. Keff-i pāyüñ ideli rūy-ı zemīni teşrīf
Şademünde hele başıldı birez gerd-i fiten
36. Serverā kıl demidür dārū-yı faşluş efzāl
Zehr-i ālām ile az şaldı helāk olmağa ten
37. Nār-ı şırmān ile kim görse dil-i sūzānı
Nerm olur her ne şadar şalbi olur ise āhen
38. Hāme-i nāme-i āmāl-i ricāl engüştüñ
Şafha-i şatırumuz yaz ki odur lāyık olan
39. Dāmen-i luşfuşa çün şıldı teşebbüs dilden
Umarın şalmaya ayakda ÜMİDİ hele ben
40. Dāmen-i ebr ile oldıķça felek gevher-rīz
Gerden ü gūşına daşduķça çemen dürr-i 'Aden
41. Mesnedi cāh u celālinde ser-efrāz oluben
İrmeye şatır-ı āsūdene āşār-ı mihen

032.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Yazdı altun ile bir lām-ı hilāl-i şevvāl
Leyle-i 'īd-i hümāyūna ola tā kim dāl
2. Şodı bir şem'-i münir encümen-i çarha şamer
Ki gören lem'asın anuş meh-i nev itdi şayāl
3. Mevsim-i bezm-i şafādur dem-i 'īd irdi diyü
Şim mızrābını nāhīd ele aldı derşāl

4. Şehper-i zāğ-ı şebe beste kıllup tūmārın
Çarha mektūb uçurup itdi haberler irsāl
5. Rind-i mey-ḥ^vāreye na‘l-i der-i meyhāne gelür
Zāhir oldukça felekde görinen şekl-i hilāl
6. Geldi bir dāne fetil itdi çerāğ-ı kāmere
Yine bir şem‘ uyardı gice māh-ı şevvāl
7. Nev‘ arūs-ı felek aldı ele zer minķāşın
Taķdı ya zāl-i felek gerdenine ‘ıkd-i le‘āl
8. Oldı bir mevc yine baḥr-i felekde zāhir
Aldı mellāḥ-ı zamān destine yāḥud çengāl
9. Ḥ^vān-ı ‘idine şalā itmegiçün āfāka
Ḳodı engüştini gūşına felek hem çü Bilāl
10. Zevraḳ-ı ‘iş u şafā irdi kenār-ı çarha
Rūzgār oldı muvāfiķ yine el virdi şimāl
11. Seyr idüp noķta-i eşkāl-i nücūm-ı dehri
Mīl-i zer aldı meger destine çarḥ-ı remmāl
12. ‘Arz-ı ḥüsn itmegiçün geldi diyār-ı Şāma
Zengi-i çarḥ taķup pāyına zerrīn ḥalḥal
13. Yine bir şan‘at ile şişe-i gerdūn içre
Ḳodı bir zevraḳ-ı sīmīni Ḥudā-yı müte‘āl
14. Sīm keçkūlin alup destine yāḥud bu gice
Çıķdı dervāzeye āfāka sipihr-i ābdāl
15. Varise zengi-i Şāmuḡ görünür dendānı
Şād olup ḥandeler itdi bulıcaḳ ‘id-i vişāl
16. Oldı pehlū-yı ten-i lāğarı çarḥuḡ zāhir
Māh-ı rūze şu kadar virdi bugūn aḡa hüzāl
17. Dest-i āhum gice bir sille ḳodı gerdūna
Anuḡ engüşti yiridür görinen şekl-i hilāl
18. Der-miyān eyledi dāmānını māh-ı nev-i ‘id
Ḥıdmet-i dāver-i devrāne idüp isti‘cāl

19. Kevkeb-i burc-ı hidāyet meh-i ferhunde hıřāl
Māye-i devlet ü ser-māye-i baht u iqlāl
20. Mihr-i āfāk-ı hüner ya‘ni Maḥammed Çelebi
Menzil-i medhine anuḡ iremez peyk-i maḡāl
21. Bu Bekr-řıdķ ü ‘Ömer-ḡařlet ü Ořmān-ḡayā
Bu ‘Alī-rāy ü Ḥasan-řüret ü Maḡmūd-ḡiřāl
22. Merkez-i dāire-i fazlına gerdün iremez
Ḥařre dek ‘ālemi devr eylese pergār miřāl
23. Ḥaydarīvār taḡup gerdenine sīmīn taḡvķ
Nūr-ı feyż-i keremünġden meh-i nev itdi su’āl
24. Ser-i engüşti çü miftāḡ-ı der-i ḡikmetdür
Umaruz ḡufl-ı murād itmez ola ḡallāl
25. şemme-i ḡulķı ider ḡāk-i siyāḡı ‘anber
Reřḡa-i luḡfı yedi baḡrı ider āb-ı zülāl
26. Ḥ^vān-ı luḡfundan anuḡ keffe-i zerrīn meh-i nev
Meclis-i cūd u seḡāsıyla felek burcı sıfāl
27. Olsa ger ebr-i bahārı keremünġ lü’lü-bār
Pür olur lü’lü-yi lālā ile dāmān-ı ḡıbāl
28. Güher-i ḡaḡre-i bārān-ı seḡāsıyla anuḡ
Ceyb-i eřdāf-ı bahār oldu bugün mālāmāl
29. Serverā ḡāme hilāl olsa debīr-i çarḡa
Vařfuḡuḡ idemeye biḡde birini imlāl
30. Yüz kızardup ḡapuḡa geldi řafaḡla gerdün
Ḥān-ı fażl u keremünġ eyle demidür ifdāl
31. Cevher-i ḡāk-i rehünġ řatmaḡa dirhem dirhem
Keffine aldı yine keffe-i zerrīni hilāl
32. Ḗodı engüşt-i hilāli gözine cirm ü ḡamer
Emrünü pīr-i felek idecek aḡa iřāl
33. Reřeḡāt-ı ser-i aḡlām güher-bāruḡdur
Çihre-i řāḡid-i ma’nāya viren revnaḡ-ı ḡāl

34. Fetha vü kesrelerüñ haşmı idüp zîr ü zeber
Ser-i bî-devletine zammelerüñdür kûpâl
35. Kâmet-i serv-i sehîñ olmasa ‘âlî-himmet
Âb veş olmaz idi qalbümüz aña meyyâl
36. Tâzelerse demidür âb-ı şehâb-ı luţfuñ
Huşk-leb qaldı bugün sebze-i bâğ-ı âmâl
37. Şatmağa ağırı altuna metâ‘-ı vaşluñ
Tab‘-ı naqqâd ile oldum bu cihâna dellâl
38. Midhat-ı zâtuñla nuţqa olurdı imkân
Kuvvet-i nâţıka vaşfuñda eger olmasa lâl
39. Hıñk-i şahñ-ı hünere virmek olurdı meydân
Rişte-i bâr-ı belâ olmasa ger ‘aqla ‘ıqâl
40. Ben niçe olmayayın Zâl sipihr-i ğaddâr
İle tiryâk şunar bendeñe zehr-i kıttâl
41. Ne revâdur bu felek idüp yirimi şaff-ı ni‘âl
Şadr-ı ‘âlîye geçe dñn-ı denî vü erzâl
42. Dildeki bâr-ı belâyı dimege hâcet yok
Saña ma‘lûm durur her ne ise mâ-fi‘l-bâl
43. İrdi ol dem ki ser-i halka-i sıdık ile yine
Şafha-i câna du‘ân ide ÜMİDİ imlâl
44. Devr kılduqça cihânı felek-i minâ-fâm
Nâz ile eyledügince meh-i nev ‘arz-ı cemâl
45. Bedr olup burc-ı sa‘âdetde hilâl-i kıdrüñ
Âfitâb-ı şeref-i kıdrüñe irmeye zevâl

033.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir seher kıl-k-i bedī'in destine alup revān
Başladı tecdīd-i aḥkāma debīr-i āsmān
2. Levḫa-i māhuḡ suṭurlābına mihr idüp nazār
Merkez-i çarḫ-ı felekten nice ḫükm itdi beyān
3. İrtifa' olup kamer ḫayt-ı şu'ā'-ı şemsden
Didi gelmişdür şeref burcına ḫurşīd-i cihān
4. Ya'ni kılmış salṭanat taḫtına devletle cülūs
Bir şeh-i şāḫib-ḫırān bir Ḥüsrev-i gītī-sitān
5. Niçe yıllar gözedirken ḫ^vāce-i Hindū-yı çarḫ
Girdi bir dürr-i girān-māye eline rāygān
6. Müşterī-rāy u kamer-rūy u 'uṭārid-menzilet
Āfitāb-ı salṭanat zıll-ı ilāh-ı müste'ān
7. Ḳahramān ü ḫaḫtrān-heybet şeh-i Ḥüşeng-ceng
Pādişāh-ı Cem-ḫaşem ki Ḥüsrev-i şāḫib-ḫırān
8. Vāriş-i mülk-i Süleymān Ḥüsrev-i rüy-ı zemīn
Dāver-i devrān şeh-i Sulṭān Selīm-i kāmṛān
9. Pāy-ı ḫadr ü rif'ati māh-ı nev ile hem-rikāb
Raḫş-ı 'izz i ḫaşmeti ḫınk-i felekle hem-'inān
10. Açamaz 'anḫā ḫümā-yı himmet ile bāl ü per
İdemez pervāz bāz u fikret ile ḫudsiyān
11. Çarḫ bir ḫandīldür ṭāḫ-ı sarāy-ı ḫadrine
Nūrdan anuḡ fitilidür meh-i nev bī-gümān
12. Küngüre ḫaşr-ı refi'in yapmaḡa mimār-ı çarḫ
Destine aldı şu'ā'-ı şemsden zer rīsmān

13. Başına opraq oyup meydān-ı ‘adlinde řabā
Āteř-i ahrından ister ol řehiŋ her-dem emān
14. Rāyet-i nuşret-şi‘ārı serv-i bāğ-ı salţanat
Mehe-i Manşurı olmiş anda şekl-i āřiyān
15. Tiğ-ı hūn-ālūdidūr bāğ-ı cihānda var ise
Bād-ı nuşretle egilmis bir nihāl-i ergavān
16. Meclisūŋde ekmege arĥuŋ kemān-ı saĥtını
Destine ullāb-ı zer almış hilāl-i āsmān
17. ılmağıūn raĥř-ı gerdūn-seyrine varın niřār
Hāle-i māh-ı felek dinārın itdi der-miyān
18. Rif‘at-i āğ-ı celāl-i adrine idüp nazār
addin ol reşk ile iki bükdi āğ-ı kehkeřān
19. Berg-i sūsenden řabā üstine ĥaner depredūr
Medĥine ger one-i ülzārūŋ açmazsa dehān
20. řaĥn-ı ülzār-ı veğada ol ser-āmed tūğlar
Bād-ı nuşretle olur her biri bir serv ü emān
21. Hūsevā eyyām-ı ‘adlūŋde cihānı ĥıfz için
Göz kulağ olmiř nücūm ile hilāl-i āsmān
22. Eyleyüp seyyāre-i iğbāl-i ĥaşmuŋdan rücū‘
Kevkeb-i baĥt-ı hümāyunuŋla itmiş iğtirān
23. Rūz-ı meydān-ı neberdūŋde o tır-i řaff-řiken
Ağız açmıřdur ‘adūnuŋ içmege anın revān
24. ‘Azm-i rezm itseŋ pelengī cāmelerle bebrvār
Döymeye ĥaşmuŋ olursa fi‘l-mesel şır-i jiyān
25. Āb-ı tiğ-ı hūn-feřānuŋda ne ĥikmetdür bu kim
Bir dem içinde ider řaĥn-ı cihānı ül-sitān
26. Mehe-i rāyāt-ı adrūŋ bir üzel āyinedūr
řūret-i fetĥ ü zafer anda olur anda ‘ayān
27. Tārem-i gerdūn ubār-ı fitneden idüp ĥazer
Dāmen-i arĥ-ı hümāyunuŋda olmişdur nihān

28. Devr-i ‘adlünde senüñ iy pâdişah-ı dâd-ger
Çapuğa zencîrle gelse n’ola Nüşirevân
29. Dest-i gevher-bağşuñ ile şol kadar kıldı ‘atâ
Ceybini la‘l-i cevâhîrle n’ola taldursa kân
30. Çok iş eylerdi cihâna şeb-rev-i Hindü-yı çarh
Şıyt-ı ‘adlün olmasa âfâka bir dem pâsbân
31. Beyza’-i mâhî o dem alur kanadı altına
Şukka-i a‘lâm-i kadrün açsa şehper nâ-gehân
32. Tüğüñ altun başlu şırma saçlu bir mağbûbdur
Kim hırâmânı olur yanuçca her lahza revân
33. Bir mücevher kâsedür destüñde tâc-ı Keykubâd
Bir dili çalar kuluñ yanuçda tiğ-ı Qahramân
34. Büstân-ı medhine ağıtmağa âb-ı zülâl
Hâme-i şî‘r-i şafâ-bağşum olupdur nâvdân
35. Bir şikâyet var çapuğa rûzgârumdan şehâ
Olmışam bād-ı semûm-ı guşşadan berg-i hazân
36. Kim nazar eylese rûy-ı zerdüme giryân olur
Gerçi kim dirler ferağ virür kulûbe za‘ferân
37. Āsitânuñ var iken eflâke baş egmez varup
Minnet-i dūnânı itmez kendüye bār-ı girân
38. İy ÜMİDİ vaqtidür dilden du‘â-yı devleti
Hâmeñ eylese lisân-ı hâlle ger tercümân
39. Hâme-i zerkârın alduğça ‘uğarid destine
Mâh-ı nev çekdükçe levh-i tãreme zerrîn-nişân
40. Cân gibi hükümün revân olup serâser ‘âleme
Olasın her-dem serîr-i saltânatda kâmrân
41. Dilerüm dâ’im murâduñ luğ u Hakk bağışlayup
Devlet ile süresin ‘âlemde ‘ömr-i cāvidân

034.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. ‘Işkdur şem‘-i ruḥ-ı dilberi tābān idici
Mihrdür meş‘ale-i māhı fūrūzān idici
2. Bağrumı ḥūn idüp eşküm mey-i gül-gūn itdün
Yiter itdün bize bu rengi be hey ḳan idici
3. Yüri iy va‘de idüp soḡra peşimān olıcı
Yüri mey ‘ahdini peymānını yalan idici
4. Gül gibi kendüsi her ḥār ile hem-şoḡbet olup
‘Āşıkūḡ kārını bülbul gibi efḡān idici
5. Kim durur dirseḡ o fettān-ı cihān iy NEV‘ī
Dōstın aḡladıcı düşmenini ḡandān idici

035.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Biḡ mübtelāyı miḡnet ile her dem öldürür
Dilber mülāyim olmayıcaḡ ādem öldürür
2. Genc-i vişāl-i ṭālibini ejdehā-şıfat
Ol ḡalka ḡalka zülf-i ḡam-ender-ḡam öldürür
3. Çeşmüḡ şu resme ‘āşıkı ḡamzeḡle ḡatlı ider
Bir nā-tüvānī tiḡ ile şan Rüstem öldürür
4. Ṭursun yirinde ḡamze-i ḡūn-riz can-sitān
Başdan belālu ‘āşıkı ol perçem öldürür
5. BĀĶĪ peleng-i kūh-ı ḡamuḡ pençesindedür
Luṭfuḡ meded yitişmez ise bir dem öldürür

---

034. 46^b

035. 46^b

036.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Derd ü ğam bezmine kıaddüm gibi bir çeng olmaz
Nāylar nālelerüm sāzına āheng olmaz
2. Kıağı gündür ki senüñ seng-i ğamuñ zaħmından
Günbed-i çarħ-ı felek başumuza teng olmaz
3. Olmaz meşreb-i rindāna muvafık şol kim
Cām veş bāde-i gül-reng ile hem-reng olmaz
4. İcü ben ‘āleme rüsvā olayın n’olsa gerek
‘Āşıkam ‘āşık-ı bed-nāma ğam-ı neng olmaz
5. Āl ile ruħlaruñ alsun dil-i BĀKĪyi hemān
Aña iy şüh-ı cihān böyle güzel reng olmaz

037.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

1. Biz ki tab‘-ı pāk ü kıalb-i pür-şafāya mālİKüz
Güiyā āyine-i ‘ālem-nümāya mālİKüz
2. Hānümānı n’eylerüz bu günbed-i mināda biz
‘Ālemüñ sultānıyuz şırça sarāya mālİKüz
3. Cismümüz naħl-i muraşşa‘dur serāser dāğ ile
Şimdilik ‘ālemde bir köhne sarāya mālİKüz
4. Yağdı yandurdu ğam-ı derd ü sitem çünki beni
Didi kim biz düzaħ-ı cevr-i cefāya mālİKüz
5. Ser-firāz olsağ bu dehr içre ‘aceb mi BĀKĪyā
Biz sürāhı veş bu gün rengin edāya mālİKüz

---

036. 47^a

037. 47^a

038.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Kızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz
Mey-i nāb içse gözi mā’il olur kıana biraz
2. Çekemez kimse ayağum diyü lāf urma ijen
Sākīyā elleşelüm gel berü meydāne biraz
3. Cāna kār eylesesün dārū-yı kıattāl ğama
Mey-i gül-gün içelüm bārī ħakīmāne biraz
4. Behre-mend eyler idi būs-ı lebünğden cānı
Dönmeşe dursa eger ‘ahdine peymāne biraz
5. Niçe bir dāğdāğa-i baħs u cidāl iy BĀKĪ
Varalum ‘iş idelüm meclis-i rindāne biraz

039.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Zülf-i nigāre şāne veş olursa dest-res
Mikrāz gibi rişte-i peyvend-i ğayrı kes
2. Kim ğüş ururdu kıavline meclisde def gibi
Nāy olmayaydı nāle-i ‘uşşāķa hem-nefes
3. Guftāra kıādir olsa vü ger çalmasa dili
Takrīr iderdi derd-i dilümden saņa ceres
4. Bāzār-ı dehr içinde gözüme doķınmadı
Hāl-i ‘izār-ı yār gibi daħı bir meges
5. BĀKĪ hevā-yı ‘işķ ne müşkil belā imiş
Benden naşīħat ister iseñ eyleme heves

---

038. 47^b

039. 47^b

040.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Benem şol la'l-i mey-günüñ ğamından eşki āl olmuş
Hārābāt ehline göñli şikeste bir sıfāl olmuş
2. Temāşā kıлмаğa gülzār-ı hüsni-yāri bī-minnet
Sevād-ı dīde-i Mecnūn ruḡ-ı Leylāda hāl olmuş
3. Te'āla'llāh ne ebrūlardur ol hüsni-āfītābumda
Ğamından kāmēti māh-ı şeb-efrūzuñ hilāl olmuş
4. Yine ol ğonçe-leb bülbüllerüñ kanına girmişdür
Güzellik var bu gün ğāyet kızarmış al al olmuş
5. Temennā kılsa BĀKĭ sen şehūñ vaşlın n'ola Hāğdan
Ne deñlüyse umar cānum tūtalum kim muḡāl olmuş

041.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. 'Avām oğur seni teşhīr içün hemīşe havāş
Bu muḡlisūñ işi dāim maḡabbet ü ihlāş
2. Olurdı pūte-i 'ışķuñda yanmağa rāzı
Bulaydı şast-ı ğamuñdan dil-i fikende ḡalāş
3. Alındı 'ışķuñda dil ḡaldı fikr-i bī-hāşıl
Sipāhī gibi ki tīmārını iderler ḡāş
4. O dūrri vaşf iderin ḡarşu baḡr-i nazmumda
Sözüm güherlerine ser-fürü ider ğavvāş
5. Elüñde ḡātem-i fażl u belāğat iy BĀKĭ
Yüri 'adū eger inkār iderse gözine baş

---

040. 48^a

041. 48^a

042.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Āsitānuḡ ḡākidür firdevs-i a'lādan ġaraż
Kāmetüḡdür ravza-i cennetde Tubādan ġaraż
2. Mürdeler ihyā ider enfās-ı miskīnüḡ senüḡ
Nuṡḡ-ı cān-baḡşuḡdur enfās-ı Mesīḡādan ġaraż
3. Sīm-i eşküḡ yolına ḡārc eylemekden aḡlama
Yā nedür iy 'āşık-ı şūrīde dünyādan ġaraż
4. Ārzü-yı cilve-i naḡl-i revānuḡdur senüḡ
Bāḡda serv-i ḡırām-ı serv-i bālādan ġaraż
5. BĀKĪyā dil mülkini dilber niçün tārāc ider
Pādişāḡ olan nedür şehrini yaḡmādan ġaraż

043.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Şaḡn-ı gül-şen mülk-i Baḡdād oldı āb-ı cūy-ı Şat
Yāsemenler şu yüzinde seyr ider mānend-i baṡ
2. Şaḡn-ı bāḡı tutdı encüm gibi nergis şöyle kim
Mestler fark eylemez yirden gögi eyler ḡalaṡ
3. Bir gülistān yazdı bir ay içre faşl-ı nev-bahār
Lāle yir yir sürḡ olur sebze ḡaṡ ü şebnem nuḡaṡ
4. Aldılar ol şem'-i bezm-ārāyı aḡyār ortaya
Zāḡir oldı nükte-i lā ḡayre illā fi'l-vasaṡ
5. ḡaṡṡ-ı la'lin BĀKĪyā ol ḡonçe-i nev-restenüḡ
Seyr idenler ḡandānuḡ olmaḡdur bu ḡaṡ

---

042. 48^b

043. 48^b

044.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sinesine yakmada şem'-i ruhuş şevkına dāğ
Māh-ı enver mihr-i 'ālem-tābdan yaqar çerāğ
2. Bī-sütünü gül-şen itmiş hūn-ı çeşm-i Kūh-ken
'Āşığa sevdā-yı vaşl-ı yār ile tağ üsti bāğ
3. Gül gibi ter-dāmene teşbih iden kimdür seni
Yāsemen gibi cihānda alnuş açuq yüzün ağ
4. Māh-ı çarh üzre nedür bilmek dilersen ol sevād
Yağdı yāre sunmağa devrān turunç üstine dāğ
5. Şem' veş sūz-ı derūnın 'arz ider BĀKĪ saña
Yana yana qalmanı bī-çārenūş bağrında yağ

045.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Remel - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Feryāda geldi bülbül-i destān-serā-yı bāğ
Ya'nī zamān-ı 'ışdur eyleş şafā-yı bāğ
2. 'ış u şafāya hātırumuz turmayup çeker
Sünbüller oldu silsile-i müşg-sā-yı bāğ
3. Gerd-i kederden āyine-i qalbi şāf u pāk
Güyā derūn-ı ehl-i şafādur fezāyı bāğ
4. Şaçıldı şahn-ı sebzeye nesrin varaqları
Şahn-ı sipihre beñzedi ferş-i sarāy-ı bāğ
5. Bağun⁴ zamān-ı 'işret ü hengām-ı 'ışdur
Virnek gerek ne hālet ise muqtezā-yı bāğ

---

044. 49^a

045. 49^a

⁴ Basılı divanda "bağun" kelimesi yerine "Bākī" mahlası vardır.

046.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Şām-ı gamda hāşıl olsa gönlüme nāgāh şevk
Şu'le-i āhumla tolar nīl-gūn hargāh şevk
2. Bir 'aceb hālet-durur bu 'ışık olmaz müstemir
Gāh miḥnet gāh ḥasret gāh fūrkat gāh şevk
3. Pāy-kübān dest-efşān na're vü efgān-künān
'Azm-i kūy-ı v itdüm olup hem-rāh şevk
4. Dānece gendüm taḥammül kılduğum eksem n'ola
Hırmen-i 'ālemde şaymaz kūh-ı Kāfi gāh şevk
5. BĀĶİNÜŃ kārına yārān-ı şafā incinmesün
Gāh gāh anı özinden eylemez āgāh şevk

047.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Remel - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Kaşd eyler ağızıñ öpmek için dā'imā kabağ
Olur boğazı iplü degüldür şehā kabağ
2. Bezm-i gamuñda şanma kabağ minnetin çekem
Eşküm şarāb u dīdelerümdür baña kabağ
3. Bezmünde gerçi sāğar-ı şahbāya baş eger
Bedr-i münire dil uzadur v kabağ
4. 'Āşık ḥadīs-i cām-ı lebün aldı ağızına
Meclisde çokda lā dimesün sākīyā kabağ
5. Ol vāsıtayla la'l-i leb-i dilberi öper
Cāmuñ yüzine gülse n'ola BĀĶİYĀ kabağ

---

046. 49^b

047. 49^b

048.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Mevc urup yatur çemen-mānend baħr-i bī-girān
Pençe-i mercāna döndi şāḥ-sār-ı erğuvān
2. Nefḥ-i rūḥ itdi gelüp bāğa nesīm-i şubḥ-dem
Kālib-ı fersūde-i gülzāra irdi tāze cān
3. Bād-ı taħrīk ile her sūsen-i zebān depredüp
Zikr-i ḥaḳḳ eyler lisān-ı ḥāl ile açup dehān
4. Yazdı zengār ile luḫf āyātını ğarrā çemen
Nergis-i gülzāra yir yir ḥulleler itdi nişān
5. Gerçi kılmışdı müşevveş dün sevād-ı ḥāḳde
Şimdi mefhūm-ı çemen çıkdı beyāza bī-gümān
6. Ḥançer-i bürrānını şebnem şavardı sūsenün
Kılmağıçün bülbül-i şūrīdenün ḳanın revān
7. Ditreyüp üstine düşse n'ola ezhār-ı dıraḫt
Bir içim şudur leḫāfetde bugün āb-ı revān
8. Ğonçe peykānını pür-tāb itmege bülbüllere
Her nihāl-i gül nesīm-i şubḥ ile oldı kemān
9. Sāyesinde 'iḫ u 'iḫret kıлмаğa ğilmān-ı bāğ
Her dıraḫt ezhār ile ḳurdu muraşsa sāye-bān
10. Mevc urır deryā-yı aḫzārdur ziyāsın sebzezār
Beyze-i mürğ-ı çemen lü'lü-şadef her āşiyān
11. Geldi bir dinār ile bāzār idüp hindū-yı çarḥ
Aldı dürr-i jāle-i güleşende ḥayli rāygān
12. Nev-'arūs nergisün çeşmin mükehhel kıлмаğa
Ğonçe-i zanbaḳ tutar destinde simīn sürme-dān

13. Düşdi rüy-ı hâke yir yir berg-i ezhar-ı dıraht
Şan kıyâmetdür dökildi yire necm-i âsmân
14. Gonçe ceybînden nisâr idüp nüķûd-ı jâle
Şâhid-i gül bâğda dinârını itdi der-miyân
15. Kân tutup şâh-ı nihâl-ı erguvâni bâğda
Geldi feşâd-ı bahâr aķıtdı birkaç katre kân
16. Dest-i cevr ile şitânun aldugın gülzârda
Dirhem-i ezhâr ile bir bir zıman çekdi ziyân
17. Kuş dilin söyler çemen şahnında etfâl-i tuiyür
Manıķu‘t tayr öğrenür gülşende mürğ-ı- bostân
18. Yazmağâ bu vaşf-ı rengîni devât-ı gonçeden
Eyledi evrâķını gülşende güller zer-nişân
19. Efzal-i devr-i zamâne eşref-i halk-ı cihân
Zübde-i erkân ‘unsur hâşıl-ı kevn ü mekân
20. H‘âce-zâde fâzıl-ı devrân huçeste rüy kim
Ağzın açsa lâl olur yanında her bir nükte-dân
21. Tütiiyâ-yı reh-güzârı nür-ı çeşm-i âfitâb
Hâk-i pâyı ziver-i İklil-i fark-ı Farķadân
22. Zannum oldur küngür-i tāk-ı celâli ķadrine
Kim yakîn olmaya her bir zâhir ü vehm ü gümân
23. Keffi deryâ-yı seḫâ engüştü emvâc-ı ‘aḫâ
Dest-i güher-baḫş olur ise n’ola gevher-feşân
24. Hüsn-i luḫ ile naḫar ķılmasa açılmaz kitâb
Ele almasa yazılmaz hâme-i rengîn benân
25. Serverâ ism-i şerîfüñle müşerref olmasa
Şâhid-i ma‘na ola çeşm-i başiretden nihân
26. Barmağıyla hâme-i nâmun işâret eylese
Eyleyüp taḫķîķ-i ma‘na her elif ola zebân
27. Meyl-i hâmeyle midâdüñden senüñ dest-i kaḫâ
Çekdi çeşm şâhid-i ma‘naya kuhl-i İşfahân

28. Sā'il-i bezm-i sehāḡ olmağ ile seyr-i felek
Mihr ü mehden destine girdi bir iki kırsa nān
29. Bezm-i 'iṣūnda felek bir āsmānī süfredür
Kim anuḡ şırma degülmiş peş-kiridür keh-keşān
30. Ger nem-i bārān-ı luḡfuḡla bula neşv ü nemā
Nev-bahāra irmeye tā ḡaşre dek faşl-ı ḡazān
31. Dāim olmazdı efāzıldan ḡapūnda izdiḡām
Melce'-i erbāb-ı ḡācet olmasa ol āsitān
32. Ḥāk-pāyūnden şabā oldu meger 'anber-feşān
Ḥāk-pāyūnden şabā oldu meger 'anber-feşān
33. Tiğ-ı nazm ile ma'nā mülkini fetḡ eyledüm
Ser-fürü itdi gelüp baḡa bugün gerden-kesān
34. Nāvek-i kilik-i bedī'im destüme aldıḡça ben
Reşkden ḡaddin kemān itse n'ola ehl-i beyān
35. Tiğ-ı ḡāme ile ma'nā mülkinüḡ şayyādıyam
Ḥudretüm destindedür şimdi benüm bebr ü beyān
36. Feyz-i lüḡfuḡ kām-baḡş iken bu cümle 'āleme
Nā-murād itme ŪMİDİ bendeḡ olsun kāmḡān
37. Yılduzı düşkün ziyāde ḡāli'i idbārda
Gerd-i ḡam hergiz göz açdurmaz felek virmez emān
38. Āsitānuḡ var iken eflāke baş egmez varup
Minnēt-i dūnānı itmez kendüye bār-ı girān
39. Cilveler kılduḡça bād-ı şubḡ ile şāḡ-ı çemen
Ziynet olduḡça şükūfeyle bu naḡl-ı gül-sitān
40. Ḥürrem ü ḡandān olup dāim bahār-ı devletüḡ
Reşkden olsun 'adūnuḡ çihresi berg-i ḡazān

*Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün**Muzāri'* -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Bir şubh kim felek tutuğundan 'arūs-vār
Oldı hezār cilve ile mihr āşikār
2. Şaçdı süm-i semendine encüm cevāhirin
Dāmād-ı çarh varını itdi aña nisār
3. Oldı felek 'abā-yı surh u hilāl zīn
Şubhuñ 'arūsı olmağa çarh atına süvār
4. Bu şādılıqla bir yere geldi melā'ike
Çarhuñ tonatdı qal'aların tābiş-i nehār
5. Cān gözi ile seyr ider iken bu 'ālemi
Düş oldı anda çeşmüme bir qaşr-ı zer-nigār
6. Gördüm bir āsitāne ki göz görmemiş anı
Gerdün-medār u kūh-veqār u zemīn-qarār
7. Didüm bu āsitāne kimüñdür didi hıred
Ol efzal-i zamāne vü mümtāz-ı rūzigār
8. Bū-Bekr-şıdık u cāmī'i dīn ü 'Ömer-zafer
'Osmān-ḥayā 'Alī-kerem ü Aḥmed-iştihār
9. Keşşāf-ı müşkilāt Paşa-zāde kim anuñ
Qā'il kelām-ı mantıqına zümre-i kibār
10. Ben k'anı niçe beñzerdeyin dest-i cūdına
Kim reşhası durur kefinüñ lücce-i bihār
11. 'Ahdinde kimse iñlemez illā meger ki kūh
Dökmez kimesne göz yaşın illā ki cūybār
12. Bilmez düğün evini çanaq taşır ol kişi
Beñzedür ise işigüñe çarh-ı zer-nigār

13. Bişdi şü deñlü maṭbaḡ-ı cūduḡda et‘ime
Aldı naşīb dānesini yirde mūr u mār
14. Kef gemiş idi gerçi acından köpük kuşup
Oldı ġarīḡ-i ni‘metüñe baḡr-i bī-kenār
15. Bir cāriyeñ durur adı ḡurşid mihr-i çarḡ
Ṭās-ı sipihri başda götürür legençe-vār
16. Yüklense ger cehāzını ḡadrüñ ‘arūsınuḡ
Büke ḡaṭār-ı tevsen-i çarḡuñ belini bār
17. Vaşf eylemekde zātuñı iy Murtażā-sehā
Derc ü cevāhir oldı zebānum çü Zülfiḡār
18. Öñdül virürse ‘arsa-i nazm içre şā‘ire
Meydān alurdi tevsen-i tab‘-ı süḡan-güzār
19. Evşāf-ı süvār-i ḡadrüñe ṭāḡat getürmege
Urdum semend-i ṭab‘uma bir zīn-i i‘tizār
20. Kāşır zebān-ı nāṭıḡa medḡinde ḡāme veş
Müñr ur FiĠĀNĠ ağzuḡa sen de devāt-vār
21. Tā kim sipihr bīvesine nev-‘arūs veş
Her bām-dād k’ola şafaḡ ḡāze-i ‘izār
22. Gelsün hemişe baḡt ‘arūsı kenāruḡa
Olsun ḡarīm-i ḡürmetüñe çarḡ perdedār

050.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Şu gibi şāf kıl sözi fikr eyle vir cevāb
Her ne dilüñe gelse öḡütme çü āsiyāb
2. Gök şuya döñdi cism-i nizārum döḡinmeden
Yir yir içinde ābileler eyledi ḡabāb

3. Gönlüm müşevveş olsa n'ola zülf-i yārda
Bir kuş ki dāma düşe ider lābūd ıztırāb
4. Bakup kalursa yaşuma n'ola o serv-ḳadd
Gözler alur revān olıcaḳ sür'at ile āb
5. La'liyle çeşmine vireli dil FIGĀNīyā
Gözde ağardı ḳalmadı hiç meyl ü dād-ı ḥ^vāb

051.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hecründe gördüğün bu toḳuz ser-nigün ḳıbāb
Deryā-yı eşküm üzre benüm oldı bir ḥabāb
2. Vaşlı metā'in alur idüm naḳd-i cān ile
Bāzār içinde rāst degül evdeki ḥisāb
3. Zülfi içinde eylese ruḥsārını 'ayān
Dirler ki toḡdı cānib-i maḡribden āfitāb
4. Ḥālün gamı şu deḡlü za'if eyledi beni
Kim sāye-bān idinsem olurdu per-i zübāb
5. Dīdār-ı yāri görmek içündür FIGĀNīyā
Gözler idüp ḥabābı aḳar sür'at ile āb

052.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āfitābum māhı şanma bu cihānı devr ider
Mihr-i ḥüsnün zerre veş itmişdür anı derbeder
2. Zerre veş 'aşıḳların mihrünle ser-gerdāndur
İy hilāl-ebrü yüzün şems ü cebinündür ḳamer

051. 53

052. 53^b

3. Hāle şanma māhuñ eṭrāfinda cānā her gice
Tīr-i āhum qorqusından yüzine tutar siper
4. Dōstum başum irerdi āsmān-ı devlete
Āsitānuñ itlerine āşinā olsam eger
5. ‘Ālem içre pāy-būsı el virürdi dilberüñ
Yaşuñ ile rüyüñı kılsañ FIGĀNĪ sīm ü zer

053.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Şāh-ı ‘ışqam baña zerrin bir livādur qāmetüm
Ġam diyārı ‘azmin itdüm nāle gūş rıhletüm
2. Qaşlaruñ fikri hilāl āsā idelden qaddümi
Şehr içinde mäh-ı nevden kem degüldür şöhretüm
3. Rū-be-rū olmağ ne mümkün ruğları mir‘ātına
Kim ırağdan bir nazār kıлмаğa qomaz hayretüm
4. Bir zamān acır bana cismümde tiğ-ı hecr-i yār
Bir zamān yanar baña sīnemde dāğ-ı miñnetüm
5. İçmedin bezm-i mağabbetde belā peymānesin
EMRīyā fehm idemezsin sen benüm keyfiyetüm

054.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / – + –

1. Girince cāme-i h^vābe cihān-ı buqalemün
Uyudı fitne-i ‘ālem kevākib açdı ‘uyün
2. Ğorōs-ı ‘Arşa ğazā itmege yāğud ol şeb
Kevākib erzenin ölçerdi keyl ile gerdün

---

053. 53^b

054. 54^a

3. Nücüm çeşmine çekmek dilerdi yâhud kuhl
Sipihir bîvesi çözmüş yâ zülf-i gâliye-gün
4. Cihânı almış idi cünd-i Hindü-yı şâmî
İrince hüsrev-i hâver livâsın itdi nigün
5. Geçüp oturdı çü tahta o hüsrev-i gîti
Cihâna saçdı zer açup defîne-i medfün
6. Yumağa çirk-i şebi çarh câme-h^vâbından
Getürdi çeşme-i hür âb u kuruş-ı meh şâbün
7. Cihânda mu‘cizesi zâhir oldı Mûsâ veş
Çıkardı şubha çerâğın kevâkib-i gerdün
8. Şarîr şanma şadâsını kilik-i giryânuş
Baş üzre dikilüben medhüñi oğur mevzün
9. Sipihir-i dîn ü düvel Âsaf-i Süleymân Şâh
Revân öñüñce nice Erdevân ü Efrîdün
10. Dikildi sancağı dînüñ kılâ‘-ı küffâre
Mağar olalı semendüñ simîne şehir-i Budun
11. Önüñe kim tura iy Âşaf-ı zamâne senüñ
Başına yıkar idüñ Peçi kaçmasa mel‘ün
12. Kılâ‘ idinse cibâli ‘adü neberdüñde
Şalınca şeşper-i kahrı hemân ider hâmün
13. Dem-i gâzâda çü atıldı töp-ı ejder-dem
Başına kondı o dem kâfirüñ kara kuzgun
14. Bu süz-ı nâr-ı felâket başa olur gülşen
Halîlüm ola eger luğ u cüduña mağrûn
15. Kef-i sehâña senüñ niçe beñzeye ‘ummân
Yañuñda dâne-i hardal defîne-i Kârün
16. Kimesne rişte-i nazmumu habbeye almaz
Cevâhir-i semenüm olsa lü‘lü’-i meknün
17. Çerâğuş olsun uyandur bu h^vâb-ı gafletden
FİĞÂNİ çâkerüñi itme gayriye memnün

18. Degül ḥaddūñ çü medīḥ olmaḵ āşaf-ı dehre
Götür du‘āya livā gibi ellerūñ eknūn
19. Ḥıyām-ı ḳadrūñe şems ola şemse-i zerrīn
Nite ki yücele ṭāḳ-ı muḳarnes-i gerdūn
20. Niçe ki naşb ide ḥōr rāyet-i zer-endūdın
Sipihṛ ḳal‘asına rumḥ-ı şāmı ḳıla sūtūn

055.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / - + -

1. Hümā-yı dil olalı şayd evvel çeşm-i şehbāza
Hezār şevḳ ile cān mürḡı geldi pervāza
2. Yanında fāş ideli mācerāyı dil-dārum
Geyürdi ḥil‘at-i alı sirişḳ-i gammāza
3. Kül eyledi yaḳup eczāmı ‘andelīb āsā
Bu köhne gülşen-i ‘ālemde bir gül-i tāze
4. Nevāmı diālemege ger büzürg eger küçek
Niyāzum işidüp āheng iderse şeh-nāze
5. Fiḡān u nāle iderken gırīv ile nā-geh
Hevādan irdi hemān sem‘ine bir āvāze
6. Ki iy esīr-i ḳafes bülbül-i ḥazān-dīde
Ḥazāndan ister iseñ ger irişesin yaza
7. Bu dāsitān-ı nev ü bu cerīde-i şevḳı
Ḥikāyet eyle yūri var o nūkte-perdāza
8. Ḥıdīv-i ‘arşa-i fikret müdebbir ü dānā
Bülend-mertebe İskender-i ser-efrāza
9. Bu gün ki kām-ı sa‘ādetde bir gühersin sen
Ne ḥācet iy dūr-i yektā yañuñda enbāza

10. Zer üsküfi ile apunda olalı ör derbān
Sipihre atdı külāhı irişdi i‘zāza
11. Yanunda ař olanuđ āhırı olur Mamūd
uluğ olanlar irişür maām-ı Āyāza
12. Kef-i sehāñ ile şu sep su ki oldu iy yem-i dil
Bu sūz-ı fāa ile āteř uđramıř sāza
13. FİĠĀNĪ būlbūl-i gūlzār-ı midatūndūr çün
‘Īnāyetūñ gūlini olat ol nevā-sāza
14. Olalı sen gūl-i gūlzār-ı devlete Vařřāf
İrişdi nazm-ı bedi‘üm kemāl-i i‘cāza
15. Hümā-yı tab‘umı görse Hümāyūn iderdi
‘Aceb havāda uçar āferin o řehbāza
16. o lāf ü da‘vīyi iy dil řenā zamānidur
Du‘ālar eyle hezārān o gūlřen-i rāza
17. Yel-i bahār ide çün mūnhezim řitā cūndin
řükūfezār-ı murāduđ a irgüre yaza

056.

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. řofī tari-i ‘işda biz derd esīriyüz
ūn-ı cigerle dem geçiren merd esīriyüz
2. Ağyāra yüz niyāz ideriz yārı görmege
Fānī cihānda ayf ki nā-merd esīriyüz
3. Nad-i dü kevnı tutmağa bir dāre hāzırız
Girdik umārhāneye biz nerd esīriyüz
4. Dāđ-ı melāmet olmasa dilde açılmazuz
Gūlzār-ı derd būlbūlüyüz verd esīriyüz
5. Gördük AYĀLĪ nūr-ı aı řanma sen bizi
Zerrāt gibi mihr-i cihān gerd esīriyüz

057.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Olmuş iken bülbül-i mest ile 'işret-sāz gül
Āl tūtīler gibi itmek diler pervāz gül
2. Sünbül oldı zülf-i leyli lāle Mecnūn dāğıdur
Bülbül-i āşifte dil maħmūd-ı vaqt-ı āyaz gül
3. Pür 'ışkı gönçe gibi dilde mektüm ile kim
Ĥānumānın yile verdi açdığıyçün rāz gül
4. Germ olup beñzettigiçün kendini ruħsārına
Āfitāba jālelerden oldu seng-endāz gül
5. Derdi bir āyuñ içinde 'iş ü nūşun defterin
İy ĤAYĀLİ yār veş ārāmın eyler az gül

058.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Ĥandeyle olalı leb-i cānān girih girih
Reşkinden oldu gönçe-i ĥandān girih girih
2. Ĥuşlar yuvası şanma ġam-ı rüzigārdan
Oldu derūn-ı serv-i gülistān girih girih
3. Zülfün kılalı kelle-i 'uşşāk ile oyun
Şermende oldu kūy ile çevgān girih girih
4. Bezm ehline şuraĥi gece dökdü derdini
Ağdı gözimden ayağına kıan girih girih
5. Bu şi'r-i pür-selāsete baқsın ĤAYĀLİ Şāh
Görmek dilerse āb-ı firāvān girih girih

---

057. 56^a

058. 56^b

059.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Gehi zehr-āb-ı ğam gehi mey diyü hūn olmuş
Maḥabbet bezmine hem-dem olalı gör neler çekdüm
2. Dil ü cān geçmesin bizden diyü gördüm fiġān eyler
Geline karşıdan tır-i kazağa ben siper çekdüm
3. Lebün öpdüğüne sāġar ḥasedden baġrı hūn olmuş
Şurāḥinün ğice meclisde aġzından ḥaber çekdüm
4. Serīr-i ‘ıŝkı aldım Vāmıķ u Ferḥād ü Mecnūnla
Düzüp dīvāneler alayını ben daḥı ser çekdüm
5. ḤAYĀLİ ol hümā-ṭal‘at şehün dīvānesi oldum
Baş üzre dūd-ı āhumdan siyeh bir dāne per çekdüm

060.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Milk-i ḥüsnün begisin māh siper-i düşundur
Ġamzeler tıġ-zenün zülf zırır-püşundur
2. Beni ser-ḥalka-i zencir-i cünün eyleyen āh
Girih-i zülf ile ġuşundaki mengüşundur
3. Şāne kıldı tenini zülfün ucından şad-çāk
Görelî yüzün ġāyine nemed-püşundur
4. Peri pervānenin olmuşdı zebān-ı ḥālî
Senün iy şem‘ yüzün görelî ḥāmüşundur

---

059. 56^b

060. 57^a

5. Sen HAYĀLĪ alalı bezm-i şafā cāmın ele
Mihr ile māh-ı felek iki adeh nūşundur

061.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / - + -

1. aşuñ yanındāğı hālün degüldür iy meh-rū
Sitāredür kim olupdur hilāle hem-pehlū
2. Şemīm-i kākülün aqmış nesīm gülşende
Demiş ki sünbüle sende emānet olsun bū
3. Diyār-ı dilden eger kim geçerse peykānuñ
Di cāna uğrasun iy kaşı yā kemān-ebrū
4. 'Aradan eyledi çün dāmenini zülfün ter
Tutar urutmağa nār-ı 'izāruna arşu
5. FIGĀNĪ yaşuñı dök rüz-ı hecr-i zülfinde
A aça ara gün için durur meşeldür bu

062.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Yilsün yoluñda yıllar ile dil şabā gibi
Görsün cefāñı cānına cānā vefā gibi
2. Her gün güneş apuñda yüzün toprağa sürer
Sen māha ol da bencileyin mübtelā gibi
3. Çodur cihānda hūsn ile meşhūrlar velī
Yodur cemāl-i vaşf ile sen müntehā gibi
4. Ben ağladum didüm o cefāyı vefālar it
Sen güldüñ ol söze gülüşüñden rızā gibi

---

061. :57^b

062. :57^b

5. Gördi FIGĀNĪ rā aşuı fikr idüp didi
addüm iki bükē benüm āhir bu rā gibi

063.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Dest-i amda mūyımı Mecnūn-ı nā-ād eylemez
İtdüğüm kārı belā kūhında Ferhād eylemez
2. Gözlerüm giryān işüm efgān ü dil nālān hem
İş var kim baa ol hūr-i perī-zād eylemez
3. Tīše-i amda ne an aqladüğümü Kūh-ken
Başına oınmayan bilmez anı yād eylemez
4. Niçe ger ‘āıl dönerse üstüe aldanma arı
Bir Süleymān var mı tahtın dehr berbād eylemez
5. Sikke-i mermerde azdu bī-sütūn-ı ‘ıda
İtdüğün kārı FIGĀNĪ degme üstād eylemez

064.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - - / + - - - - / + - - - - / + - - - -

1. Beni egri ıarmasun yanuda hāner-i ser-tīz
Yüzine sürmesün alup bir avu kanum ol hūn-rīz
2. ıan barumdaki başlar olupdur ara-i Sürhāb
Hayāli pād-āhıdur gönül tahtı durur Tebrīz
3. Şeh-i ‘ıam ulağumda yaraşur olsa gevherler
Kulağum oldurı sögse n’ola ol la‘l-i gevher-rīz
4. Yüzün görüp murāda irmek istersen oma zülfin
urūba irmedin hūrşīd irişür menzile şeb-hīz

---

063. 58^a

064. 58^a

5. Beri yanında dünyānuñ sebātı yoq çü fānīdür
Geçelüm öte yanına FİGĀNĪ rūzigāruñ tiz

065.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Düşde sūfi baña la‘l-i leb-i cānān görünür
Qalb-i bīmāre Hūdādan niye dermān görünür
2. Teşneyem la‘lüne qandır beni didüm didi yār
Şuşaduñ qanuña sen gözlerüne qan görünür
3. Düşmesün yine de düşmen dağı ‘ışq āteşine
Dōstlar müşkil imiş gerçi ki āsān görünür
4. Tūtiyā gibi qaparsam n’ola izüñ tozını
O benüm gözlerüme kühl-i Şıfahān görünür
5. ZĀTiyā baña görünmez dime ol meh bir gün
Ġāfil olma saña ol āfet-i devrān görünür

066.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Beqā-yı devlet-i hūsne tayanmaz şol ki dānādur
Begüm niçe ‘imāretler qarāb oldu bu dünyādur
2. Mürekkep olsa deryālar yazılmaz yaşımıñ vaşfi
Benüm iki gözüm qābil degüldür vaşf-ı deryādur
3. Hālilüm ni‘metüñ haqqı ğam-ı la‘lün yimek her dem
Eger kim illere müşkil gelürse baña helvādur
4. N’ola çeşmünle qaddüñ zülfün ağızıñ gözlesem dā’im
Benüm iki gözüm men’ eyleme ‘ālem temāşādur

---

065. · 58^b

066. · 58^b

5. ‘Aceb mi halk içinde adı çıksa ZĀTiyā anuñ
Senüñ eş‘aruñuñ her beyti bir garrā mu‘ammā

067.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Bülbüli bezm-i çemende gayret-i hār incidür
Gonçe-i gülzārı şanmañ bülbül-i zār incidür
2. Her kaçan pervāne veş iy dil Halil-i ‘ışk-ı yār
Nār-ı ‘ışka cān atar dimez ki ol nār incidür
3. Hāsret-i kullāb-ı zülf-i yārdur zahmet viren
Yoħsa kim Manşūr-ı ‘ışkı şanmañuz dār incidür
4. İy gül-i gülzār-ı cennet niçe varsun küyuña
‘Āşık-ı āşufteyi çün ta‘n-ı ağıyār incidür
5. Āl ile bir büseñ aldı bu FIGĀNĪ tıfl iken
Daħı ol gayret beni añduqça her bār incidür

068.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + - -

1. ‘İşk ehlinin vücūdu yoğ evvel serī degül
Almağ fenā menāzilini serseri degül
2. Meyhāne içre eyleme dünyā kelāmını
Bu āsitāne añı götürmez yiri degül
3. Vā‘iz şarāb-ı ‘ışkuñı meclisde añıcağ
Kürsiyi yıkdı didi hemān minberi degül
4. Bir dem içinde deldi bin elmās-ı eşkümi
Müjgānlaruma kim dir ola cevheri degül

---

067. 59^a

068. 59^a

5. Olmaz HAYĀLĪ müşteri gerdün-ı atlasa
Tamğası mäh olursa peren ülkeri degül

069.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. 'Ayn-ı dilden cüş idüp gözden açar yaşum benüm
Şu terazisi oluptur gālibā kaşum benüm
2. Lām-ı Leylî-zülfüñi tıfl-ı göñül yād ideli
Mekteb-i aşk içre Mecnūndur sebakdāşum benüm
3. Nevbahār-ı hüsñüñe dil vireli iy gonçe-leb
Yüzüme berg-i hazān naqş etti naqqāşum benüm
4. Şāh-ı 'ışk itdi beni bir fitne-i Rūmuñ gamı
Tende yir yir zaħm-ı tırüñdür kızıl başum benüm
5. İy HAYĀLĪ kand-i la'li medħini yar işidüp
Didi kim tütī misin iy rind-i qallāşum benüm

070.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Her kaçan vaħşî gazālüm seyr ider şahrā yüzün
Hāy ü hüyum āh kim ol dem tutar dünyā yüzün
2. Haftalarla inleyüp yıllarla ağılarsam n'ola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihān-ārā yüzün
3. Āh-ı 'āşık her kaçan erse hazān bādı gibi
Döndürür berg-i hazāna 'āşık-ı şeydā yüzün
4. İy şanem bir bir diyem bu resme kāfirliklerüñ
Rüz-ı maşşerde görürsem Hāzret-i 'īsā yüzün

---

069. 59^b

070. 59^b

5. Faqr kŭyin devlet-i dehre HAYĀLĪ virmedi
Böyle kullanmağ gerek ‘ālemde istiğnā istiğnā yüzün

071.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + ---/+ ---/+ - -

1. Ne var ger vaşl-ı yār için çekem renc
Kişi kim renc çekmez bulmadı genç
2. Dükānuñ Mekkedür kıblem evüñ Kıuds
Yüzüñ Rūm ili zülfüñ mülk-i Efreñç
3. Atunuñ ayağına ruñ koyayın
Tek iy şeh oynama düşmen ile satreñç
4. Civānsın pīrlerden pend algıl
Şağın ‘aşıklarunđan alma ilenç
5. HAYĀLĪ ‘ışka düşdün çünki şabr it
Ki olmaz genç bī-reñç ‘ışk-ı bī-reñç

072.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + ---/- + ---/- + ---/- + -

1. Yār olaldan raşş-ı hūsn ile cihānuñ yügrügi
Eşk ü ahımdır zemīn ü āsmānın yügrügi
2. Dil taşır dil-dār kŭyundan cefā nāveklerin
Oğ götürmek ādetidir peyk olanuñ yügrügi
3. Pertev-i hūrşīdi geçtim tab‘-ı pür envār ile
Lā-cerem bir şağıs olur her bir zamānın yügrügi
4. Lā-mekān seyrinde ‘anqā ile olur hem-cenāh
Bāl-i himmetle şol ednādan toğanuñ yügrügi

---

071. 60^a

072. 60^a

5. Şāhbāzuḡdur ḤAYĀLīnūḡ ele al göḡlünü
Benzemez aḡa hezārān āşiyānuḡ yūḡrūḡi

073.

Meḡ'ülü Fā'ilātü Meḡā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Qanına girdi 'arızuḡuḡ ḡasreti gülüḡ
Ḥünābe-i cigerle geçer şoḡbeti gülüḡ
2. Himmet kıanadı ile uçurdu varaqların
Qonuşmaḡa hezār iledür himmeti gülüḡ
3. Mülk-i çemende olmaḡa ezhāre tācdār
Çalındı şavt-ı bülbül ile nevbeti gülüḡ
4. Hākister etdi bülbülü hem-reng edinmege
Gel gör ki naqş-ı gül mi degil şüreti gülüḡ
5. Bir ḡonçe-leb nigāri ḤAYĀLĪ gibi bulup
Gülşende şoḡbet et ki geçer sevreti gülüḡ

074.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dūd u āhum kıalemüm şafḡam olupdur gerdün
Mekteb-i 'ışka gelelden iderem meşk-i cünün
2. Kıadrim artar ruḡ-ı zerd üzre itin başsa kıadem
Sikke-i şāhi ile mu'teber olur altün
3. Hān-kāhında cihānuḡ bu göḡül abdālı
Bulmadı bir ḡum-ı meyhāne gibi sāfi-derün
4. Gökte Pervīni şanırmış sürüsün Leylīnin
Giceler şubḡa degin anı sürermiş Mecnün

---

073. 60^b

074. 60^b

5. Düzme ve koşma degül nazm-ı HAYALİ olalı
Kadd ü ruhsâre-i RAHMİ gibi rengin mevzûn

075.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Ben belâ Ferhâdıyam küh-ı ğam-ı dildârda
Şu'le-i âhum başumda lâledir kühsârda
2. Kâküli ucında ol Yūsuf cemâlin beğleri
Mısr-ı hüsn içinde şankim bir Hâbeşdür dârda
3. Sîne-i sūzanım içre bu hayâl-i haṭṭ-ı yâr
Âşiyân itmüş semenderdür derûn-ı nârda
4. Haṭṭınuñ üstinde ol servün dehânı güyiyâ
Ġonçe-i nev-restedür bitmiş miyân-ı ħârda
5. İy HAYALİ ol mehün dendâni vaşfın şanasın
Bir dür-i yek-dânedür bu nazm-ı gevher-bârda

076.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. İde mi meyl ser-i zülfi dil-i pür-hevese
Bâl açup uça mı şebbâz şikâr-ı mekese
2. Sensüz iy gül bu cihân gülşeni çeşmümde benüm
Beñzer ol bañr kenârında biten ħâr u ħase
3. Sen lebi ğonçe idelden beri ben bülbül gibi zâr
Tîr-i âhumla felek döndi müşebbek kafese
4. Dili nâlân başı ğavgâda ğam-ı Leylâ ile
Beñzedürsem n'ola Mecnûnı bu yolda cerese

---

075. 61^a

076. 61^a

5. Şöyle hāk oldu HAYĀLĪ ki bulunmaz gerdi
Çarḫ gırbāl oluban hāk-i zemīni elese

077.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-

1. Acıdıcek yaşum iy gül-çihre
Māhiler ḥançer üşürdü baḥre
2. Ruḥuḡ üstindeki ol ḥāl-i siyāh
Fitne salmağa yiter yüz şehre
3. İrgüren silsilesin Mecnūna
Şaldı zencīr şadāsın dehre
4. Bunu dir ḥāl-i dil ile deryā
Derd ile nāle iden her nehre
5. Lāyık olmazdı HAYĀLĪ luṭfe
Şabr kılmasa hezārān ḳahra

078.

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec --+ / +-- + / +-- + / +--

1. Mihr-i ruḥuḡa dil vireli iy meh-i tābān
Sāyem gibi yirden yire çaldı beni devrān
2. Ağlatma beni ister isenḡ gelmeye ḥattuḡ
Yağınca şehā tiz bitirir sebzeyi bārān
3. Ḥālī ḡamını ‘aynine almaz diyü yāruḡ
Göz merdümüne eyledi yaşum ḳurı bühtān
4. Gül yüzünü medḡ itmege ol ḡonçe-dehānuḡ
Var bencileyin bülbül-i ḡüyāsı hezārān

---

077. 61^b

078. 61^b

5. Bir meyyite döndü müteḥarrık bu ḤAYĀLĪ
Ol rūḥ-ı revān olalı cāmı gibi pinhān

079.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. 'Azm-i şikār idince şeh-i Qahramān-ceng
Ser-geşte oldı ḥavf ile bu nıl-gün neheng
2. Aldı kemān-ı Rüstemi Zāl-i felek ele
Derrende cān-verlere atmağičün ḥadeng
3. Qavs-i kuzah kanadı vü minḳārı mäh-ı nev
Anḳā-yı çarḥa cirm-i dıraḥşān-ı mihr çeng
4. Anḳā iken ḥamāme gibi çizginür döner
Ser-geşte oldı ḥavfüñ ile çarḥ-ı nıl-reng
5. İskender-i vegā vü Nerīmān-ı kārzār
İsfendiyār-ı ma'reke Efrāsiyāb-ı ceng
6. Sulṫān-ı berr ü baḥr Süleymān-ı şark u garb
Sāḥib-ḳırān-ı dehr şehensāh-ı nık-neng
7. Faḥr idinürdi iy şeh-i gerdün-kevkebe
Tıtsa rikābın āşafuñuñ Ḥusrev ü Peşeng
8. Kem kullaruñ durur ki şalınmışdur uçlara
Sulṫān-ı Mışr şāh-ı 'Acem Erdel ü Fireng
9. Telḥ olduğına kām-ı baḥr bu durur sebab
Şu oldı ḥavf-ı tiğun ile zehre-i neheng
10. Şol ḥaddedür sükün-ı veḳārun ki olmaya
Bār-ı girān-ı haşmetüñe kūh-ı Qāf deng
11. Cāndan ümīdi kesdi görüp berḳ-i tiğunı
Gökde bulutla ceng ü cidāl eyleyen peleng

12. Cāy itdi Qāfı havf ile Sımürg cān atup
Pervāz urınca nāvek-i şāh-ı huçeste neng
13. Her kim içerse kıatre-i peykānuḡı geçer
Qatmışlar aḡa su virür iken meger şereng
14. Yedüp götürmege şeh-i ḡāver řikāruḡı
Taḡdı sipihr şirine zer-kār pāleheng
15. Her kim tekāvür üzre göre dir seni řehā
Sulṡān-ı ḡāver-i felek-i lāciverd-reng
16. Destüḡe ḡonalı senüḡ iy řāh-bāz-ı ḡadr
Oldı sipihr beyzāları ayaḡına zeng
17. Bir şüret ile daḡı görinürdi midḡatüḡ
Āyine-i řabī‘atümi tutmasaydı jeng
18. Tab‘-ı FİĠĀNĪ yüksek uçardı Hümā gibi
Şāh-ı yegāne itse eger raġbet-i güleḡ
19. Taḡ‘um semendini ḡořuram ehl-i nazm olan
Meydāna gelsün eylemesün hiç ‘özr-i leng
20. Terk eyle lāfı dāver-i devrāna ḡıl du‘ā
Taḡ‘uḡ çü ḡaldı midḡat-i zātında oldı deng
21. Türk-i felek nitekim alup destine kemān
Naḡcır ḡaşdına ata her yaḡa ol ḡadeng
22. ḡürřid mākiyānī ola bezmüḡe kebāb
Muṡrib o bezme Zöhre-i zehrā-yı řüḡ u çeng

080.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Bir dün ki cünd-i řām ile ceng itdi āsmān
Oldı burüc-ı ḡal‘a-i gerdünda çok kıran

2. Aldı eline tığını Behrām-ı dār gīr
Bārū-yı çarha çıkdı neberd itmege hemān
3. Hıfz itmege kılā'ını kat kat feleklerūn
Ol gice bām-ı çarha Zuḥāl oldu pās-bān
4. Eṭrāf-ı kā'ināta kamer kıлмаğa güneş
Od yaqdı evc-i kulle-i gerdūnda nāgehān
5. Top almış idi qal'a-i gerdūnı cünd-i şām
Oldı livā-yı ḥusrev-i hāver hemān 'ayān
6. Bindi tekāvür-i felege 'azm-i rezm idüp
Aldı eşi'adan eline tığ-ı zer-nişān
7. Qalb ü cenāh u meymenesi tārmār olup
Oldı 'adem memālikine şeb-revān revān
8. Şulṭān-ı şubḥ böyle yüz ağardımaz idi
Ger olmasa penāh-ı vezīr-i şeh-i cihān
9. Fihrist-kār nāme-i tekvīn ne sipih
Maqşud-kār ḥāne-i ibdā' kun fekān
10. Āşaf-şaf-ı zamān-ı Süleymān-ı şark u ğarb
Bir 'asker-i müdebbir ü pāsā-yı kāmṛān
11. Bu ferr ü şevketi ki saña virdi zıll-i Ḥaḳ
Lāyık öñünce olur ise Erdevān devān
12. Görse maḥabbetünjeyā Rüstem-i dānā
Qahruḡdan ister idi hemān Qahramān emān
13. Haşmuḡ kafası kulle-i Qāf olsa fi'l-mesel
Ḥurd ide dārb-ı dest anı çün şeşper-i girān
14. Hindū-yı muḳbil olmağa қаpuḡda dem-be-dem
Çalışdı baş u cān ile şemsīr-i ḥūn-feşān
15. Eflāke irse kevkebe-i 'izzetūn n'ola
Bir kethudā durur saña İskender-i zamān
16. Aldı қanadı altına gerdūnı beyzā-vār
Şehbāz-ı himmetūn k'aña 'arş oldu āşiyān

17. Beşzetti kendüyi var ise işigüne kim
Gerdün-ı dūnuş üstine yol sürdi Kehkeşān
18. İbrāhim oldu nāmuş eyā kān-ı ma‘delet
Bu faqr āteşini baña eyle gülsitān
19. Yapsun şikeste haşrumı dest-i luţf ile
Bulurduş işigünde şehā Ka‘beyi hemān
20. Gülzār-ı midhatūnde uçarken gönül kuşu
Cān bülbülü bu şi‘r-i teri okıdı revān
21. Ağzuş hadişine açamaz zerrece dehān
Esrār-ı ğaybe vākıf olan tab‘-ı hurredān
22. İy serv-i hoş-hırām şakın yoluña gelür
Her sūya su gibi gel aķıtma yaşum revān
23. Gözden çıkalı gelmedi hiç ‘aynuma yaşum
Merdüm gibi ki eyleye kendü yirinde şan
24. Cām-ı şafāyı şun berü iy pīr-i dehr kim
Bir laḫza devrūş acılığın unudam hemān
25. Kaldum ayakda ‘arşa-i mişnetde ali
İy şeh-süvār-ı ma‘reke-i āḫirü’z-zamān
26. Meddāḫ olalı saña eyā Müşterī-cenāb
Oldı FiĠĀNĪ ‘arşa-i nazm içre pehlevān
27. Rūmuş kemālidür dir idi baña şüphesüz
Görse kemāl-i kudretümi ehl-i İşfahān
28. Hatm eyle dāsitānı şürü‘ it şenāsına
Uzatmağıl hikāyeti mānend-i kışşa-ḫ^vān
29. Tā kal‘a-i sipihre nücüm eyleye hücüm
Tā kim niyām-ı şebde ola tiğ-ı zer-nişān
30. Taşup kemendi gerdenine darb-i dest ile
Devlet kapuña ḫaşmı getüre keşān keşān

081.

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Feryāduma irmezse n'ola ol boyı şimşād
Küyında feleklerden aşar nāle vü feryād
2. Devründe güle niçün olur bende benefşe
Üstine kılıçlar mı tutar sūsen-i āzād
3. Bir gönçe benefşe kıparup başına soğmış
Tağlarda külüng atduğı dem başına Ferhād
4. Eşkāl-i vefā resmi kabūl itmede kalbün
Āyinedür ammā begüm āyine-i pūlād
5. 'Ahdünde eger 'āleme bir dağı gelürse
Kullıklar ider sen yüzi hūrşide Ferahşād
6. İbrāmı gel iy sākī-i gül-çihre kıo sen de
Almışdur olan 'aqlumuz ol şūh-ı perī-zād
7. Rengīn ider evşāf-ı ruḥuñ hāme-i BĀĶĪ
Ol şūreti virmez şanemā naqşına Bih-zād

082.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Eylesün vaşlını dermān dil-i bīmāra meded
Dōstlar işte ben öldüm baña bir çāre meded
2. Zaḥm-ı sīnemden oḳuñ pārelerin hep alma
Tırsuñ Allāhı seversen hele bir pāre meded
3. Güher-i cāmı yitürdün bizi ğam öldüriyor
Sākīyā gel bulı vir kıanda ise ara meded

---

081. :64^b

082. :65^a

4. Şaklayu tıtmaduñuz aldılar elden cāmı
Vaķıf itmeñ şaķınuñ kimseyi esrāra meded
5. Gice tenhā işigi ħākine yüzler süreyin
Şaķınuñ kimse ħaber virmesün aǵyāre meded
6. Mededüñ qalmanı feryād u fiǵān eyleyecek
Saña kimden ire iy BĀĶĪ-i bī-çāre meded

083.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Kıldı āfāķı münevver tal'at-ı raĥşān-ı 'id
Ĥalka dībālar geyürdi māh-ı nūr-efşān-ı 'id
2. Cāme-i dībā ile tāvus-ı zerrīn-bāldur
V kim eyler ol reftār ile cevlān-ı 'id
3. Şalınur her şāh-ı gül nāzūk nihāl-i ergavān
'Āşık-ı bī-çāreler her küşte-i meydān-ı 'id
4. Sāķiyā rıtl-ı girān eksük gerekmez aradan
Yaĥşı aǵırlanmaķ ister ħāşılı mihmān-ı id
5. Şimdi tīg-ı cevr ile öldürme ħurbān olduǵum
'id-ı edĥā geldüǵinde idesin ħurbān-ı id
6. 'Āşıķa iĥsān ise maķşūd elüñden dōstum
Dest-büseñdür muĥaşşal BĀĶĪye iĥsān-ı id

084.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. İy dil gerekse vāşıta-i devlet-i ebed
Olmaz nigāruñ işigi taşı gibi sened

083. 65^a

084. 65^b

2. Nā-dān elinden alma eger irse destüğe
Şeh-bāz-ı āşiyāne-i devlet yeden-be-yed
3. Gösterdi gāh zülfi қarasın gehi қaşın
Deryā-yı hüsn-i dōst ‘ayān itdi cezr ü med
4. Derd-i maḥabbet eylese cismüm ‘aceb mi zerd
İksir-i ‘ıṣq-ı pāk ile altun olur cesed
5. Āyine gibi ḥalka mürāyilik eylemez
BĀQİ şafā-yı ḥatır ile geydi bir nemed

085.

Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün

Mütekārib + -- / + -- / + -- / + --

1. Ne devrān muvāfiq ne tāli‘ müsā‘id
Қолın boynuma salmaz ol sīm-sā‘id
2. Żamīrin şikest itme erbāb-ı ‘ıṣqıñ
Yine saña rāci‘ yine saña ā‘id
3. Yiter kirpügüm kūy-ı ‘ıṣqıñda cārüb
Üzilsün kesilsün hemān riş-i zāhid
4. Ferāgat güzel sevmeden tevbe meyden
Zihī rāy-ı bāṭıl zihī fikr-i fāsıd
5. Sözüden ne ğam BĀQİyā müdde‘inüñ
Saña mā‘il olunca ‘ālemde şāhid

086.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. İtdi şikār göñlümi bir şūḥ-ı şeh-levend
Müjgānı tır ü қаşı kemān ṭırrası kemend

---

085. ‘66^a

086. ‘66^a

2. Telh-i şarāb-ı guşşa-i devrānı def' ider
Şir'in lebin dehānuma alsam niteki qand
3. Bu cism-i zerd ü zār u nizār ile niçe bir
Yanam firākuñ āteşine nitekim sipend
4. Her dūna şāh-ı gül gibi meyl itme dōstum
Düşmez giyāha hem-ser ola serv-i ser-bülend
5. A'dā yanuñda hurrem u handān u şād-mān
BĀĶĪ gamuñda zār u dil-efkār u derd-mend

087.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Gerdün-ı dūna 'ākil iseñ kılma i'timād
Dönsün piyāle devr-i qamerden budur murād
2. Sākī şarāb rüşen imiş çün revān-ı Cem
Cām-ı şabūhı güldürelüm k'ola rūhı şād
3. Sūfi şafā-yı cām ile dilden gider keder
Rindān-ı sīne-şāf ile gel eyleme 'inād
4. Lāyık budur ki biz kılavuz cürme i'tirāf
Vābeste-i 'ināyetidür mebde' ü me'ād
5. Fikr-i me'āl ü zikr-i me'ād eylemez gibi
Ol şüret-i şalāha giren mebde'-i fesād
6. BĀĶĪ kifāyet eyler işāret efendüñe
Mağlaş yerine yazdurasın ağlaşu'l-'ibād

088.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes +-+-/+ + --/+ - + -/+ + -

1. Riyāz-ı hüsnde olmuş o la'l-i nāb lezīz
Cihān içinde bilürsin olur şarāb lezīz
2. Dem-i vişālde hōşdur yüzüñ görüp ölmek
Bahār günleri olur seherde h^vāb lezīz
3. Cefā-yı yār ile mu'tād olıncadır müşkil
'Azāb 'azb olur āhır gelür 'itāb lezīz
4. Ne deñlü şerbet ile yaraşursa her loğma
Şarāb-ı telh ile olur begüm kebāb lezīz
5. Ğazelleründe lebi vaşfin eyle iy BĀĶĪ
Şekerle olsa bilürsin olur hoş-āb lezīz

089.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Eser āhum yeli kūyuñda cism-i nā-tüvān ditrer
Çemen şahnında gūyā bāddan berg-i hazān ditrer
2. Göñül bir nāzük-endāmuñ vişāli h^vānın özler kim
Teni pālūde-i ter gibi degseñ bir zamān ditrer
3. Ķamer cāmı bu eyvān üzre iy meh şıñduğı bu kim
Şadā-yı top-ı āhumdan zemīn ü āsmān ditrer
4. Şu māhī gibi kim hāk üzre düşmiş şudan ayrılmış
Zülāl-i tiğ-ı dilberden cüda cismünde cān ditrer
5. Mey-i düşīneden BĀĶĪ yine maħmūra beñzersin
İlüñde turmayup cām-ı şarāb-ı ergāvān ditrer

---

088. 66^b

089. 67^a

090.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Yıllar durur yolunda senün pāy-māldur
Müşgīn saçuñı ayağa şalma vebāldur
2. Mağrūr olma pādişehüm hüsni-i şürete
Bir āfitābdur ki serī'ü'z-zevāldur
3. Qadd-i bülend ü kāmēt-i 'ar'ar-hırām-ı yār
Gülzār-ı i'tidālda bitmiş nihāldür
4. Mevzūn qaddi şı'r-i bülendüm mişālidür
Nāzük miyānı anda bir ince hayāldür
5. Bār-ı belā-yı 'ışka heves kıлма BĀKīyā
Zirā taḥammül itmeyesin iḥtimāldur

091.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Aqsāde ile şehā bir gül-i zibāsın sen
Yā şadef içre nihān lülü-i lālāsın sen
2. Mihrsin kapladı güyā ki seni ebr-i sefid
Yoḥsa şol şubḥa irişmiş meh-i garrāsın sen
3. Ya meleksin güzelüm cismüñi garq eyledi nūr
Aqdeniz içre yaḥud mālīk-i deryāsın sen
4. Aqsāde degül egnüñde eyā naḥl-ı cinān
Bir gümüşden dükeli serv-i dil-ārāsın sen
5. Gerçi ḥüb eyledi evşāfuñı HÜSREV āmmā
Daḥı a'lā daḥı zibā daḥı ra'nāsın sen

---

090. 67^a

091. 67^b

092.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Cāme-i māī ile gökde Mesihāsın sen
Āsmān içre yaḥud mihr-i mücellāsın sen
2. Mā‘iler giy yaraşur egnüñe mānend-i baḥr
Ābda ḥāşıl olan gevher-i yektāsın sen
3. Āb-gün cāmede iy gönçe-dehānum güyā
Tāze ḳopmuş şuya ḳonmuş gül-i ra‘nāsın sen
4. Pā-bürehne güzelüm şışe-i efsün-gerde
Çemen-i cānda yaḥud serv-i dil-ārāsın sen
5. Mā‘il olsa saña dil-teşne HÜDĀYİ ne ‘aceb
Bir içim tāze vü ter āb-ı muşaffāsın sen

093.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Siyeh atlasla şehā Ka‘be-i ‘ulyāsın sen
Şeb-i deycürda yaḥud meh-i ğarrāsın sen
2. O siyeh cāmede bu cism-i laṭifünle şehā
Şan niyām içre yatur tiğ-ı mücellāsın sen
3. ‘Aynısın āb-ı ḥayātuñ zulümāt içre yaḥod
Leb-i cān-baḥşuñ ile ḥazret-i ‘İsasın sen
4. Siyeh atlasla eyā serv-i revānum güyā
Şi‘rüm içinde olan ma‘nā-yı zibāsın sen
5. Bāğ-ı ḥüsn içre niçe gönçe-i zibā ise yār
VĀLİYĀ ‘ışḳ ile bir bülbül-i güyāsın sen

---

092. 68^a

093. 68^a

094.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Eltāf u hüsn ü hulk u melāhat kemälde
Endām u şekl ü kâmet ü kıadd i'tidälde
2. Biñ meşk iderse safhâ-i çarh üzre mäh-1 nev
Ebrü-yı yâre öykünebilmez misälde
3. Muzmer hayâl-i la'1-i lebün her lañfedür
Müdgam miyân-1 bî-bedelün her hayälde
4. Eşhâb-1 zühd bezm-i füsün u fesânedede
Erbâb-1 'ışk 'arşa-i ceng ü cidälde
5. BÂKİ leñâfet-i gâzel-i âbdaruñı
Haqqâ budur ki görmedük âb-1 zülälde

095.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes + - + - / + + -- / + - + - / + + -

1. Metâ'-1 bâde-i gül-reng şimdi ayağda
Kumâş-1 zühd ü riyâ tırmayup şatılmağda
2. Kenâr-1 'ış u şşafâya geçilse tölmiş ile
Pür olsa yine mey-i hoş-güvâr zevrağda
3. Şarâbı zevrağ ile içmenün zamânı degül
Efendi keştiyi kâğıdda şuyı bardağda
4. Bihişt şevkına şādiliğ eyleyüp vâ'iz
Miyân-1 meclise atıldı yek mu'allâğda
5. Semend-i tab'a süvâr oldu 'azm ider BÂKİ
Belâgat ehline yâ hū gönüller alçağda

---

094. 68^b

095. 68^b

096.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mağdem-i pîr-i muğāndan taleb-i hāk eyle
Kîmiyāya heves itme sözüm idrāk eyle
2. Genc-i Cemşide dağı mālîk olursañ iy dil
Gāh yād-ı elem-i ef'ā-yı Dağhāk eyle
3. Cismümünj teng-i qabāsında taraldı cānum
Yitiş iy tîğ-ı ğam-ı yār anı çāk eyle
4. Seni bir yol kesici qan dökicüdür didiler
Ne turırsın yüri iy eşk yoluñ pāk eyle
5. Şafha-i sinede tā kim urla mihr-i qabül
Eşk-i çeşmünj ile 'UBEYDİ gözi nem-nāk eyle

097.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Şām-ı firākuñ āhır-ı şubh-ı vişāldür
Mihr-i müniri pertev-i nür-ı cemāldür
2. 'Ār itse içmege n'ola bezm-i Cem içre cām
Her kim segān-ı kuyuñ ile hem-sifāldür
3. Bār-ı ğam-ı mahabbeti yüklenme iy gönül
Āhır tahammül etmeyesin ihtimāldür
4. Ādāb-ı bezm-i vuşlatı pervāneden görüñ
Bülbül gibi degül-durur ol ehl-i hāldür
5. Reşk itme 'ömr-i devlet-i dünyāya BĀKİyā
Kim h^vāb-ı ğaflet içre hemān bir hayāldür

---

096. · 69^a

097. · 69^a

098.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Cemālūñ āfitābından alur nūr
Meh-i tābāna döndi cām-ı billūr
2. Şürāhī hem-nişinūñ hem-demūñ cām
Niçün ben cür‘a gibi atılam dūr
3. Cemālūñ nūrına doymez göñüller
Tecellī nūrına şabr eylemez Tūr
4. Gehī vuşlatda ‘āşık gāh mehcūr
Bu dünyādur gehī mātem gehī sūr
5. Şaçuñ zenciri sevdāsında BĀĶĪ
Begüm dīvānedür dīvāne ma‘zūr

099.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nihāl-i kāmētūñ kaķķa ‘aceb naħl-i dil-ārādur
Egerçi kaddūñ a‘lā kākülūñ a‘lādan a‘lādur
2. Çerāğ-ı hüsñüñ nūrı fūrūğ-ı şem‘-i kāfūrī
Nigār-ı ‘anberin-gisü nihāl-i sīm-simādur
3. Beyāz-ı şafha-i ruhsāruñ üzre zülf-i pür-çinūñ
Misālin görmemişdür kimse bir tuğrā-yı ğarrādur
4. Gedā-yı bi-ser ü pāyı semend-i nāza çignetme
İñende hüsne mağrūr olma sulţānum bu dünyādur
5. Kenār-ı baħr-i nazma yine dūrler dizmiş iy BĀĶĪ
Sütür-ı defter-i şi‘rūñ meger emvāc-ı deryādur

---

098. :69^b

099. :69^b

0100.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Göñül teknil-i fenn-i ‘ışk iden üstād-ı kāmildür
Anuñ yanında kimdür Kūh-ken Mecnūn ne cāhildür
2. ‘İzār-ı yāre ay ile yanaşdı zūlf-i Hindūsı
Velī ayrılmadı yanından anuñ bir nice yıldur
3. Şürāhī üstūr-i ser-mestdür gerden-firāz olmuş
Lebüñ şevki ile cām-ı şarāb-ı nāb kanzildür
4. Degül dāğ-ı siyehler nüşhalardur hırz çün cānā
Nişān-ı darb-ı tığuñ sinede bend-i hamā’ildür
5. N’ola rahm eylemezse BĀĶĪyā aḥvāl-i ‘uşşāka
Dil-i sengini cānānuñ raķibe katı mā’ildür

0101.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Rindler cāmuñ ḥabāb āsā yüzine baқdılar
Mey gibi sāķi-i bezmüñ ayağına aқdılar
2. Raḥt u baḥtın zevraқuñ ḥışm āteşine yaқmağa
Vardılar ġammāzlar şāh-ı cihāna çaқdılar
3. Keşti-i şāḥbā keşākeşden ḥalāş olmaz daḥı
Tıtdılar қanlu gibi muḥkem resenler taқdılar
4. Bir iki mismārına var ise göz dikdüñ diyü
Başına ġammāzuñ erbāb-ı zarāfet çaқdılar
5. BĀĶĪyā kılsun mu‘aḥḥar bezm-i āfāķı nesim
Pādişāhuñ micmer-i ‘adlinde şandal yaқdılar

0100. ·70^a

0101. ·70^a

0102.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Cūy-bār-ı vādī-i ğam eşk-i çeşm-i ter yiter
Rūy-ı zerd ol cūy-bāra berg-i nīlūfer yiter
2. Ağzı la'l ü hoḳḳa yāḳūtī müferriḥ lebleri
Cevherī terkīb isterseḡ leb-i dilber yiter
3. Ḥ^vāce ursun başına destār-ı mermerşāhīyi
Lāubāli 'āşıḳuḡ başında bir sāḡar yiter
4. Pādişāh-ı 'ışḳa besdür gūşe-i külḡan serir
Bister-i sincāb ise maḳşūd hākister yiter
5. BĀḲĪyā meyl eylemez ārāyiş-i dūnyāya dil
Rūy-ı zerd ü gevher-i eşküm zer ü ziver yiter

0103.

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

1. Ruḡuḡ berg-i gül-i sīr-āba beḡzer
Leb-i la'lüḡ şarāb-ı nāba beḡzer
2. Fūrūḡ-ı dāḡ-ı 'ışḳuḡ sīnem üzre
Şuā'-ı mihr-i 'ālem-tāba beḡzer
3. İşigüḡ Mescid-i Aḳşāya mānend
Yüzüḡ ḳible ḳaşuḡ mihrāba beḡzer
4. Ser-i zülf-i siyeh-kāruḡ şeb-i tār
'İzāruḡ pertevi meh-tāba beḡzer
5. Cihān efsānedür aldanma BĀḲĪ
Ġam u şādī ḡayāl-i ḡ^vāba beḡzer

0102. ·70^b

0103. ·70^b

0104.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Ruḡ-ı yāri görelüm berg-i gül-i ter yirine
Kāmetin seyr idelüm serv ü şanevber yirine
2. Giceler şanma sipihr üzre kamerdür görinen
Cānumuz ‘aksi geçer mihr-i münevver yirine
3. Yār işigün̄de raḡībün̄ yirin umma şōfi
Bağlamaz kimse seni ol ḡapuda ḡar yirine
4. Isınurdum yirüme nār-ı firāḡa nisbet
Ben olaydum eger āteşde semender yirine
5. İşigün̄ taşı ile ḡāk-i ḡarīmün̄ besdür
BĀḲĪ-i ḡaste-dile bāliš ü bister yirine

0105.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Var ise geldi şarāb-ı la‘l-i nābuḡ ‘aynına
Kim görünmez bāde-i gül-gün̄ ḡabābuḡ ‘aynına
2. Ḥāk-i rāh-ı yāri çekmiş meyl idüp zerrīn̄ şihāb
Kühl içün̄ her aḡter-i gerdün̄-kebābuḡ ‘aynına
3. Ḳanlu yaşlar dökdüḡi meyden cüdālīḡdur diyü
Yoḡsa gelmez āteş-i gerdün̄ kebābuḡ ‘aynına
4. Ḳatre-i bārān̄ degül dürler dökerdi çekseler
Hāk-i pāyuḡ tütüyāsından seḡābuḡ ‘aynına
5. Nev-bahār eyyāmıdır yaz uyḡusından BĀḲĪyā
Döndi nergis merdüm-i maḡmūr-ı ḡ^vābuḡ ‘aynına

0104. · 71^a

0105. · 71^a

0106.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Mestāne düşmişin bu gice sāğar üstine
Sākī-i bezm didi yüzün güller üstine
2. Peykân-ı dōst qala diyü zaḥm-ı sinede
Görsen nihāl-i tiri nice ditrer üstine
3. Tırraḥdan indi gamzeḥe cān-bāz-ı dil yine
Çenberden atdı kendüsini ḥaṅçer üstine
4. Lāyık budur ki vaşf-ı ruḥuḥ mihr-i āsmān
Altun qalemlle yaza meh-i enver üstine
5. Nūşin lebinde ḥaṭṭını kim görse BĀKİyā
Şirīnlik yazıldı şanur şekker üstine

0107.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Tıtalum mihr-i görem tal'at-i dilber yirine
Kime dil bağlayam ol zülf-i mu'anber yirine
2. Giceler şanma sipihr üzre qamerdür görinen
Cānumuz 'aksi geçer mihr-i münevver yirine
3. Görmese yār ğazab-nāk olıcaq aġyārı
Hışm idüp 'aşıkın āzārlar itler yirine
4. Qafes-i ğamda n'ola qaldum ise tütī-vār
Vaşf-ı la'lüḥ hele aġzumda ya şekker yirine
5. İşiġün taşı ile ḥāk-i ḥarīmüḥ besdür
BĀKİ-i ḥaste-dile bāliş ü bister yirine

0106. :71^b

0107. :71^b

0108.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Korkum oldur göz dege hāk-i der-i cānānuma
Yoḥsa kühl āsā çekerdüm çeşm-i hūn-efşānuma
2. Bāğda dōlābı çok çekdi çevürdi bāğ-bān
Öykünürdi inlemekde nāle vü efgānuma
3. Çeşm ü ebrū ḥālī Hindū zūlf-i cādū bulsa ger
Öykünürdi āfitāb ol āfet-i devrānuma
4. Düşmese ağzumdan ol şirīn-dehānuḡ lebleri
Vaşf-ı la'lüḡ dem-be-dem zikr eylesem yārānuma
5. Yār defterden yine BĀĶīyi kırmaḡ istemiş
Yaḡlış aḡlatmış 'adūlar ben ḡulın sulṡānuma

0109.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hāk-i ḡademüḡ kühli gelürse gözüm üzre
Kūyun yolınuḡ hidmeti başum yüzüm üzre
2. Rūşen ḡılalı meş'ale-i āh-ı derūnum
Ġālib görinür gicelerüm gündüzüm üzre
3. Gülşen ola güller bitüre hāk-i mezārum
Peykānuḡ eger şu sepelerse tozum üzre
4. Gözden şaḡınur hāk-i derin beḡzer o māhuḡ
Āhum dütüni perde çeker yılduzum üzre
5. BĀĶī gibi vaşf eyler iken dür dişi vaşfın
Dāmān-ı müjem dökdi cevāhir sözüm üzre

0108. :72^a

0109. :72^a

0110.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Sineye çekmege bir serv-i hırāmān olsa
Ser-keş olmasa iñen ‘aşıkına rām olsa
2. Biz dağı kā‘ilüz inşāfa dilā būs u kenār
Her gün olmasa hele bāri her aḡşam olsa
3. Mevsim-i gülde n’olur medrese vü mescidden
Leb-i cūy u leb-i cānān u leb-i cām olsa
4. Künc-i mey-ḡhāne ile gūşe-i külḡhan birdür
Sākī-i lāle-‘izār u mey-i gül-fām olsa
5. Terk iderdi mey ü maḡbūb hevāsın BĀḲĪ
Cānda şabr u dil-i āvārede ārām olsa

0111.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥaddūḡ iy meh şol ḡaḡ-ı reyḡhānda
Sūre-i ve’ş-şemsdür Ḳur‘ānda
2. Ḥoḡḡa-i la‘lūḡde dendānuḡ senūḡ
Jāle şandum ḡonçe-i ḡandānda
3. Dem-be-dem dil üzredür ben ‘aşıḡa
Tizlik var ḡançer-i cānānda
4. ‘Ālem-i vuşlatdadur her dem raḡīb
Āh kim ‘aşıḡlaruḡ hicrānda
5. Seyl-i eşküm içre çeşm-i dūr-feşān
BĀḲĪyā ḡüyā şadef ‘ummānda

0110. :72^b

0111. :72^b

0112.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Mübtelā oldı gönül cām-ı şarāb-ı nāba
Āh kim zevraḳ-ı dil düşdi yine gird-āba
2. Ser-i zülfünde iken çeşmüñe meyl itse gönül
Beñzer ol tıfla vere evvel-i şebden h^vāba
3. Ser-i zülf ile çeker kendüye ser-keşleri yār
Ne kadar saht kemān olsa urur kullāba
4. Kūyuña ğayrıları çekse raḳīb-i ḥar-ṭab‘
Seyl-i eşkümlle döner ḳadd-i dü-tā dölāba
5. Ṭāḳ-ı ebrū-yı nigārı görelı iy BĀḲĪ
Ser-fürü ḳılmadı ‘ıışḳ ehli iken mihrāba

0113.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ ---+ /-+-+ /+--+ /-+-

1. Elṭāf u ḥüsn ü ḥulḳ u melāḥat kemālde
Endām u şekl ü ḳāmet ü ḳadd i‘tidālde
2. Muzmer ḥayāl-i la‘l-i lebün her latīfede
Müdġam miyān-ı bī-bedelün her ḥayālde
3. Bin meşḳ iderse şafḥā-i çarḥ üzre ger hilāl
Ebrū-yı yāre beñzerdi bilmez misālde
4. Eşḥāb-ı zühd bezm-i füsün u fesānede
Erbāb-ı ‘ıışḳ ‘arşsa-i ceng ü cidālde
5. BĀḲĪ leṭāfet-i ġazel-i ābdāruñı
Ḥaḳḳā budur ki görmedük āb-ı zülālde

0112. · 73^a

0113. · 73^a

0114.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Dili al iy büt-i Çin hayruña bir deyr eyle
Saña bir büseye şatduķ yürü var hayr eyle
2. Baħr-i sım-āb yaşum zevrak-ı la‘lın çeşmüm
Gel deñiz yüzlerin ol zevrak ile seyr eyle
3. Nefesün rüh virüp tā ola mürğ-i bāmuñ
İy Mesihā-dem ölüsem gilümi tayr eyle
4. Cānı def‘ eyle dilā gelse hayāl-i cānān
Şohbet-i hāş idelüm hāneyi bī-gayr eyle
5. Hayra gir dilde yir it diñle sözün BĀĶinün
Dili al iy büt-i Çin hayruña bir deyr eyle

0115.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Lebünjü āl ile öpmiş ola mı peymāne
İçeyin ölmez isem kanını kana kana
2. Nüş-ı mey eyler iken meclis-i mestān içre
Lebünj ol hālet ile girmemek olmaz kana
3. Bezm-i meydür güzelüm kan ola şāyed arada
Çekmesün hançerini ğamzelerünj mestāne
4. Rāzumı nāle ile ‘āleme fāş itdi gönül
Bizi rüsvā-yı cihān eyledi bir dīvāne
5. ‘iş u ‘işret demidür çekme ğam-ı devrānı
BĀĶiyā gel berü sāğar çekelüm rindāne

0114. ·73^b

0115. ·73^b

0116.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Baña cevr ile cefā eyleme ihsān eyle
Ġayrıya mihr ü vefā eyleme ihsān eyle
2. Şunuben ħ^vān-ı vişālūñi raķibe her dem
Ġamuñı baña ġidā eyleme ihsān eyle
3. İllere luţf u kerem eyleyicek sulţānum
Cevr ile ķahrı baña eyleme ihsān eyle
4. Oķ gibi toġruyam atma beni yābāne şehā
Ķāmetüm hecr ile ya eyleme ihsān eyle
5. BĀĶĪ-i ħaste-dili derd ile dermānde koyup
Ġayrı bī-derde devā eyleme ihsān eyle

0117.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Düşse göñlüm n’ola ol ħançer-i ħün-efşāne
Müjeñ oķlarınuñ eylükleri batdı cāne
2. Zülfi zencirine āşüfte göñül bende geçer
Kendüzin lāyık-ı ħıdmet şanur ol dīvāne
3. Bir ķul oġlınuñ esir oldu ķapusında göñül
İntisāb itdi gedā bār-geh-i sultāne
4. Zer devātın taķınup çıķsa evinden seheri
Āfitāb aña berāber gelemes meydāne
5. Cān nisār eyledi BĀĶĪ bilini ķuçmaġiçün
Der-miyān itdi bu ġün varını dervişāne

0116. · 74^a

0117. · 74^a

0118.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Kāmeti vaşfını ‘arz eylediler Tübāya
Ser-fürū eyledi ol serv-i sehī-bālāya
2. Var ise tırta-i müşgīnünün āşüftesidür
Bī-sebeb düşmedi āhū-yı Hutten şahrāya
3. ‘Anberīn haţtuñ anuñ sāyesidür haddünđe
Kim gönül bağlamaz ol tırta-i ‘anber-sāye
4. Nāzenīnā daħi sen tıfl iken Allāh bilür
Seni emzürmege ne cānlar eritdi dāye
5. Pençe-i mihri burarsa n’ola hüsñ ile o māh
Beñzer engüşti hilāle kefi desti aya
6. Hāk-i pāyın şaķın iy bād-ı şabā nergisden
Hayfdur kühl-i cilā dīde-i nā-bīnāya
7. Kemer eylerdi kolın ince bilünge BĀĶĪ
Girmese hañçer-i hün-rīzün eger araya

0119.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif ++-- / +-+- / +-+

1. Nergis-i mest bezm-i gülşende
Çeşmünge bende-i ser-efgende
2. Zülfünün boynı bağlu kulları çok
Geçmedük kimse kalmadı bende
3. Hüner ehli zamānede gülmez
‘Āķıl itmez ‘abes yire hānde

0118. :74^b

0119. :75^a

4. Terķin urdum ‘āsā ile tācuŋ
Geyeli pīr-i ‘ıŝķdan jende
5. Bulamaz dest-res bu dā‘ireye
BĀĶīyā ŝimdi degme gūyende

0120.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

1. Gülşen istersen işte mey-ĥāne
Gül-i ĥandān gerekse peymāne
2. Tālib-i şem‘-i vaşl olunca kişi
Oda yanmaķdan aña pervāne
3. Kiŝden çün çıkarduŋ iy қаŝı ya
Oķ gibi bāri atma yābāne
4. Ĥāk-i rāh olduĝum görüp ayaĝın
Yirlere başmaz oldu cānāne
5. Süm-i esbine yüz süren o şehün
‘Arşa-i dehrde oldu ferzāne
6. Sūz-ı ‘ıŝķumla bir ŝeb āh iderün
Ķorķaram yanar o da kāŝāne
7. BĀĶīyā tarz-ı şi‘r böyle gerek
Hem zarīfāne hem levendāne

0121.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ķarŝu tutdum sīne-i şad-çāki senden cānibe
Gönder iy қаŝı kemānum tīri benden cānibe

0120. :74b

0121. :75^b

2. Defterin bād-ı şabā lü'lü'-yi lālānuḡ dūrer
İlter olsa dişlerüḡ vaşfin 'Adenden cānibe
3. Görmesün kimse şaḡın diyü lebin dişler baḡa
Baḡduḡumca ol büt-i şekker-şikenden cānibe
4. Seyr idelden gülşen-i hüsnüḡde ḡadd ü ḡaddüḡi
Çekmez oldu ḡāḡırum serv ü çemenden cānibe
5. ḡusrevā yıllar-durur yoluḡda Ferḡādun geçer
Mā'il ol gel BĀḲĪ-i şīrīn-suḡhanden cānibe

0122.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İrmedi hiç pāye-i ḡaşr-ı zümür-rūd-fāmına
Na'relerle āhlar çıḡdı felekler bāmına
2. Şīve-i reftār yāri 'arz idüp bād-ı şabā
Lerze düşdi serv-i bāḡuḡ cümle-i endāmına
3. Ārzü-yı dāne-i ḡāl-i ruḡuḡ ile 'āḡıbet
Düşdi ḡayfā mürḡ-i dil şayyād-ı zülfüḡ damına
4. Bezm-i ḡamda cām-ı 'ıḡḡuḡ nūş ide āvāreler
Bāde-i nābuḡ yazuḡ cām-ı sürūr-encāmına
5. BĀḲĪ-i dil-ḡasteye cevır ü cefālar eylemek
Ol güzeller pādişāhınuḡ düşer mi nāmına

0123.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Metā'-ı bāde-i gül-reng şimdi ayakda
Ḳumāş-ı zühd ü riyā turmayup şatılmaḡda

0122. : 75^b

0123. : 76^a

2. Kenār-ı ‘iṣ u şafāya geçilse ʔolmuş ile
Yine pür olsa mey-i hoş-güvār zevrağda
3. Şarābı zevrağ ile içmenüñ zamānı degül
Efendi keṣtiyi kâğıdda şuyı bardağda
4. Bihiṣt şevķına şādilig eyleyüp vā‘iz
Miyān-ı meclise atıldı yek mu‘allağda
5. Semend-i ʔab‘a süvār oldu ‘azm ider BĀĶĪ
Belāgat ehline yā Hū gönüller alçağda

0124.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ten pāy-māl ü serde ğam-ı ‘iṣğ -ı yār ise
Ayağda ʔaldum elde degül ihtiyār ise
2. Maḥbüb u mey mülāzemetinden ʔaçardı dil
Geldi yitiṣdi bir yağadan nev-bahār ise
3. Ḥāṭır kenāre mā‘il iken baḥr-i ‘iṣğda
Gird-āba saldı fülk-i dili rüzgār ise
4. Cevr ü cefālar itmede ḥod başdan aṣdı çarḥ
Durmaz ‘itāb u nāz ider ol şīve-kār ise
5. Bāğ-ı⁵ cihānda resm-i vefādan nişāne yok
Yār aduñ aḡma ‘aḡluñ eger saña yār ise

0124. · 76^a

⁵ Bu kelime divanda “Bāḡi” olarak geçmektedir.

0125.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Yazmış debîr-i hikmet ezel şafhâ-i güle
Bülbül demâdem ağlaya her bār gül güle
2. Şol deñlü itdi güllere bülbül şetâreti
Düşdi çemende kaçre-i şebnem güle güle
3. Müşgîn saçunda iy yüzi gül cān-ı nā-tevān
Ol riştedür ki bağlana bir deste sünbüle
4. Sînemde zaħmuñ içre olan penbe-i fetîl
Ol yasemine döndi ki qorlar қaranfüle
5. BĀĶĪ çemende şişe-i mül kulkul eylese
Bülbül terāne başlayıcağ uysa bülbüle

0126.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nesîm-i şubh eser cān-baħş olup āheste āheste
Cihānda daħi cān virmiş degüldür böyle bir ħaste
2. Ayağı elde 'iş eyler çemende baş қaldurmaz
Şunılmış sāğar-ı 'işret ezelden nergis-i meste
3. Dolaşmaқdan degül fāriğ kemend-i kāküli dā'im
Ulaşmaқdan degül ħālî kemān ebrüsü peyveste
4. Temāşāğāh-ı hüsnüñde cihānı ħayret almışdur
Ġanînüñ gözleri ħayrān faқirüñ çeşmi dem-beste
4. Bir elde BĀĶĪyā gül gibi sāğar var iken geldi
Ĥayāl-i kākül-i müşgîni sünbül şundı bir deste

0125. · 76^b

0126. · 76^b

0127.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Gümüſden pālehang ol naḥl-i bālānuḡ miyānında
Görinür mäh-ı tábāndur hemān serv yanında
2. Taḡınsun pālehangın ſeh-süvārum aylandursın
Cihāna nūr u fer virsün güzellik āsmānında
3. Meger ḡ^vān-ı melāhatde gümüſden bir ṭabaḡdur ol
Açılmış aḡ güldür yā letāfet gül-sitānında
4. Düſer fülk-i dil-i ehl-i maḡabbet aḡa ḡurtılmaz
Cemāli bahrinüḡ gird-āba dönmiſdür miyānında
5. Görenler ol kemerde BĀḲĪyā ṭāḡ-ı melāhatde
Yazılmış ſemsedür dirler güzellik āsmānında

0128.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Dergāh-ı Ḥaḡḡa derd ile ‘āſıḡ niyāzda
Bāṭıl taſavvur itmede zāhid namazda
2. ‘Uſſāḡ-vār ſevḡ ile huccāc raḡs ider
Āheng-i āh u nālelerümden Hicāzda
3. ‘Iſḡuḡ ile Zühre çarḡda gerdün semā‘da
Ḥurſid ü mäh ſevḡ ile süz u güdāzda
4. Üftādeler ſikeste vü mecrūḡ u pāy-māl
Ḥübān semend-i nāza binüp türk ü tāzda
5. BĀḲĪ ḡarīn-i fürḡatüḡ olmaḡ revā midur
Aḡrān içinde böyle iken imtiyāzda

0127. :77^a

0128. :77^a

0129.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cāme-ḥ^vāb ol āfeti alduqça tenhā ḳoynına
Şanuram ebrūñ girür mäh-ı şeb-ārā ḳoynına
2. Şubḥ-dem iy fāhte bihüde efġān eyleme
Çün girürsin her gice bir serv-i bālā ḳoynına
3. Niçün ağlarsın felekden bilsem iy şeb-nem seni
Girmesek Bārī hele bir verd-i ra'nā ḳoynına
4. Dür dişün vaşfında şi'rüm defterin gördi meger
Kim şadef mecmū'asını şaldı deryā ḳoynına
5. Ruḫlaruñ şevḳ ile pür-dāğ itdi BĀḲĪ sīnesin
Bir avuç berg-i gül-i ter ḳoydı gūyā ḳoynına

0130.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dilā bülbül şanurdum ben hemān gül-şende dil-dāde
Belā bu güllerüñ ruḫsārına şeb-nem de üftāde
2. Nümüne ġonçe-i gül-şen leb-i rengin-i Şirīne
Nişāne lāle-i şahrā dil-i hūnīn-i Ferhāde
3. Disem bir buse vir cānā dir iḫsān itdi mi Leylā
Cemāli bāġınuñ şeftālūsından Ḳays-ı nā-şāde
4. İştüdk āḫiretde hūr u Kevşer var imiş ammā
Nazīr olur mı hey sofī mey ü maḫhbūba dünyāda
5. Sözüm diñle muġannī naġmesin gūş itme iy BĀḲĪ
Ġaraz saña nasīhatdur ḳulaḳ tut ḳavl-i üstāde

0129. :77^b

0130. :77^b

0131.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. alupdur ek-i emüm geri kim hak-i mezelletde
Bi-hamdi’ll h hele  h u fig num evc-i rif’atde
2. Kesildüm benc-i mihnetden ekildüm c m-1 ‘iretten
Keb bum dil ar bum ek-i emüm k nc-i ‘uzletde
3. Der-i dil-d rdan d ram diy r-1 amda mehc ram
M selm nlar esirgen h ste aldum d r-1g 
4. H y l-i h t u h l nden beni h li olur anma
G n lden ıkmaz ol endieler vahdetde kesretde
5. Eger B K n n ahh linden istifs r iderlerse
am-1 dil-d ra hem-dem vati h  devletde ‘izzetde

0132.

F ‘il t n F ‘il t n F ‘il t n F ‘il n

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. B -tekell f y z s rer her eb ruh-1 reng n ne
B yle ni n y z vir rsin dostum b l n ne
2. ‘ ı-1 b -dil ruh-1 zerd ile yadansun kolun
Yaraur zerr n ham ‘il s ‘id-i s m n ne
3. ‘ r zu uramaz  per z lf-i siyeh-r  g z g re
Hi y z virmezsin amm  ‘ ı-1 misk n ne
4. İy nih l-i b g-1 h sn andan ne dadı dalı var
La‘l-i n b  bezed rlermi leb-i ir n ne
5. Cilveg h-1  hid-i ma‘n  olaldan B K y 
Rek ider  y neler tab‘-1 af - y n ne

0131. :78^a

0132. :78^a

0133.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Açılsa gönçe-mānend-i leb-i la‘l-i nigār olsa
Şaçılma hürde-i pīrūze şahrā sebzezār olsa
2. Getürsem pendini bir bir yirine vā‘iz-i şehrüñ
Bahār olsa nigār olsa şarāb-ı hoş-güvār olsa
3. Elinden sāķī-i dehrüñ ne kanlar yutduğum görsen
Açılma lāle veş dāğ-ı nihānum āşikār olsa
4. N’olur bī-rahm u sengin-dil cefā-hū tünd ü ser-keşden
Göñüller inlese şüh olsa dilber şive-kār olsa
5. Piyāle dönse iy BĀĶĪ yine gül devrini görsek
Kenār-ı cüdā ‘iş itdükçe dilber der-kenār olsa

0134.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Sāķiyā şevķ-ı ruħuñ cām-ı şarāb-ı nābda
‘Aks-i māh-ı ‘ālem-ārādur miyān-ı ābda
2. Ağzuñ içre iy leţāfet gül-sitānı ol zebān
Kırmızı gül yaprağıdur gönçe-i sır-ābda
3. Kaşuñ üzre tār-ı müyuñla cebinüñ gördiler
Nürdan kandil aşılma şandılar mihrābda
4. Berķ-i āh-ı sūz-nāk içre şirār-ı nār-ı dil
Zer-nişān haţdur görünür tīg-ı āteş-nārda
5. İhtiyarı yok kapuñda āh u efgān itmege
Pādişahum BĀĶĪyi ma‘zūr tut ol bābda

0133. ·78^b

0134. ·78^b

0135.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Sancağın dikmezden evvel mäh çarhuñ bāmına
Sikke-i şāhī yürürdi sulţān-ı 'ıŝkuñ nāmına
2. Emrine rām oldılar sulţān-ı 'ıŝkuñ kâ'ināt
Kaşlaruñ tevki' u tuğra çekdiler ahkāmına
3. Öykünür sen serv-i sīm-endāma beñzer serv-i bāğ
Yāsemenler dikdiler tolaşdılar endāmına
4. 'Āķibet bī-hūş olur ŧāķat getürmez ādemī
Sāķī-i devrūñ toķuz cām-ı zümürüd-fāmına
5. Tevbe meyden BĀĶiyā āsāndur ammā korķarın
Döymeyem sāķī-i sīmīn-sā'idūñ ibrāmına

0136.

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

1. Geçüp güller serīr-i 'izz u nāza
Seħerden geldi bülbüller niyāza
2. Maķāmın āsitān-ı yār idenler
Koyup gitmez Őıfāhān u Hicāza
3. Tururlar kıble-i kūyına karşı
Çemende servler Şaf Şaf namāza
4. Hāķikat sırrına vāķıf degülsin
'Alāķañ var ise sırr-ı mecāza
5. Yaķarlar BĀĶiyi nālān iderler
Güzeller mā'il olur söz ü sāza

0135. ·79^a

0136. ·79^a

0137.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Devlet il virse yüzün gördüğüm eyyām olsa
Merhabā eylesem ol şūh ile bayrām olsa
2. Olıcağ yār gibi dilber-i şīrīn-ḥarekāt
Teni pālūde-i ter gözleri bādām olsa
3. Gül gibi bāde-i rengīne ne ibrām gerek
Zāhidūñ kanın içerdüm eger ibrām olsa
4. Ḥasret-i kıddūñ ile kanlu elifler çeksem
Sīnede her biri bir serv-i gül-endām olsa
5. BĀKĪyā ‘iṣ-ı bahār eyler idük meclisde
Sāki-i lāle-‘izār u mey-i gül-fām olsa

0138.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Göñül ağıdı gözüm yaşı gibi ol serv-i dil-cūya
Niçün meyl itmez ol serv-i ḥırāmānum aqar şuya
2. Baña devlet yüzün göstermeyen baht-ı siyāhumdur
Kara zūlfūñ ki çekmiş perde ol ruḥsār-ı nīkūya
3. Şu ‘āşık kim senūñ ‘iṣkuñ belāsından helāk oldu
Şan ol bīmārdur şihhat yitişdi vardı uyḥuya
4. Felekde ay u gün sen şehr-i yāruñ şehr-i ‘iṣkında
Kesilmiş başlardur kim dikilmiş burc u bārūya
5. Yine cisminde BĀKĪ ḥançerūñle yaralar çizdi
Şanasın sāde-rū bir vyı çekdi pehlūya

0137. ·79^b

0138. ·79^b

0139.

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Riyāz-ı cennetün iy reşk-i hūri
Bulınur kūyuña nisbet kuşūrı
2. Deger bir kez yüzün görmek o māhuñ
Güneş kırşu gibi yüz bin filori
3. Düşürdi efser-i iqbāli serden
İçüp bî-hüş olan cām-ı gurūrı
4. Hezārān mülk ü māl ü cāhdan yig
Cihānda bir nefes kalbün huzūrı
5. Cihān mülkinden iy BĀĶĪ ne haşıl
Bilürsin behre-i Behrām-ı Gurı

0140.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şu'le-i tīg-ı cihān-girün kaçan kim berķ ide
'Ālemi bir lahẓāda bārān-ı eşküm ğarķ ide
2. Maṭla'ından şubḥ-dem gün toğdı şanurlar kaçan
Āfitāb-ı hüsne pīrāhen yaķasın şarķ ide
3. Dāne-i tesbihüne iy zāhid aldanmaz gönül
Mürġ-i zīrek şanma hergiz meyl-i dām-ı zerķ ide
4. İrmese bir dem eger mevc-i sirişküm yolına
Şu'le-i āhum zemīn ü āsmānı ħarķ ide
5. BĀĶĪyā ehl-i naẓar oldur ki kūy-ı yārda
Şüret-i dīvārdan cism-i nizārum farķ ide

0139. · 80^a

0140. · 80^a

0141.⁶

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Getürür başuma sevdaları dünyā ğamını
Nice ‘āķıldür o kim çekmeye ferdā ğamını
2. Sāķiyā cür‘a-i cām-i leb-i cān-baħşuñı şun
Çekmesün ehl-i şafā bāde-i ħamrā ğammı
3. Alayın başuma ol kākül-i müşğın elemin
Çekeyin her ne belā ise o bālā ğamını
4. Dil olup derd-i derūnum saña takrır itse
Ħançerüñ söylese görseñ dil-i şeydā ğamını
5. Kākülün bend-i belādan beni āzād itsün
Alayın boynuma ol zülf-i semen-sā ğamını

0142.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Bahār-ı ‘ālem-i vuşlatda ol ħurşid-i raħşānı
Temāşā itdügüm demdür baña nev-rüz-ı sultānı
2. Bahār oldu dem-i seyr ü temāşādur ħudāvendā
Semend-i tab‘uñ itsün ‘arşa-i ‘ālemde cevlanı
3. Yüri Rüm illerin seyr it ħırāmānı ħırāmānı
‘Ālem gibi sehı-ķāmet nigār-ı pāk-dāmānı
4. Cihānuñ ħār u ħāşākin götürsün āb-ı şemsırün
Gülistān eylesün rüy-ı zemini düşmenün ħanı
5. Du‘āmuz oldur iy BĀĶİ ħaħādan şaklaya her dem
Ħudāvend-i cihān sulħān-ı ‘ādil Şeh Süleymānı

0141. · 80^b

⁶ Bu şiir Bāķı’ye ait olmasına rağmen, mecmuada şiirin son beyti yer almamaktadır.

0142. · 80^b

0143.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Yıldı bir açılıp ancak şen olur bāğda gül
Kanı ol gönçe-i handān gibi şüh u şengül
2. Nağşlar bağladı nev-rüz hevāsında çemen
Eylesün hūb edālarla terennüm bülbül
3. Ruğlarındur gül-i ter gönçe leb-i mey-gūnuş
Sağa meyl itdi gönül bağa gerekmez gül ü mül
4. Kendü başında degül mi niçün ol meh bilmez
Dil-i miskine ne bend itdüğünü ol kākül
5. Dūd-ı āhı yine BĀĶĪ şerer-ālūd itdi
Yāre ‘arz eyledi bir dāne zer-efşān sünbül

0144.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Ebr-i bahār-ı ‘işvedür ebrü degüldür ol
Bārān-ı hüsn riştesidür mü degüldür ol
2. Tāvüsdür ki ravzada cevāna başlamış
Ruğsāruş üzre zülf-i semen-bü degüldür ol
3. Zencir-i zülf-i dilbere dīvāne olmayan
Bağlamaludur iy gönül uşlu degüldür ol
4. Jengār şanduş āyinede nağş-ı hattuşı
Yağlış görüştüş iy yüzi gül o degüldür ol
5. Geşt itme deşt-i hasreti āhuşla BĀĶĪyā
Şayd-ı kemend-i āh olur āhü degüldür ol

0143. · 81^a

0144. · 81^a

0145.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Her tîr-i belâ kıavs-i kaderden k'ola nâzil
Şahrâ-yı dil-i ehl-i vefâdur aña menzil
2. Kaddüm gibi hâk-i kademüj öpdi na'l-çen
Meşhûrdur e'd-dâlü 'ale'l-hayri ke-fâ'il
3. Ağız bir idüp söylemek âsân idi yâre
Zahmumla gelüp olsa eger hançeri yek- dil
4. Cân câna olurduğ dem-i vuşlatda senüñle
Sinem eger iy rûh-ı revân olmasa hâ'il
5. BÂKİyi kalem eyledi şemşîr-i mağabbet
Bir kerre naşîb olmadı taqbîl-i enâmil

0146.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Fîtne-i 'âlemi ol kâmet-i ra'nâdan bil
Her belâ kim yitişür 'âlem-i bâlâdan bil
2. Hâlet-i 'ışk iledür âdeme nürâniyyet
Reng-i rüy-ı kadehi bâde-i hamrâdan bil
3. Dil-i dâñāya şeref pertev-i 'irfan iledür
Hüsn-i âyineyi 'aks-i ruh-ı zîbâdan bil
4. 'İşve-i dehre gönül virmedi o kim 'ağıldür
Almadı behre begüm kimse bu dünyâdan bil
5. Devlet-i dâr-ı cihân devr-i zamân iy BÂKİ
Pây-dâr olmaduğın kıssa-i Dârâdan bil

0145. :81^b

0146. :81^b

0147.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' --- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Aşüfte bend-i silsile-i zülfüğe nesīm
Mā'il nihāl-i kâmetüğe tab'-ı müstaķīm
2. Ayrıldı dil şadef gibi sen dürr-i pākden
Şemşir-i hecrün eyledi bî-çāreyi dü-nīm
3. Qadr ü şerefde sen güher-i kân-ı salţanat
Baħr içre dürr-i nāb gözi yaşlu bir yetīm
4. Sensüz cināne kalmadı meylüm cihān degül
Küyuñ riyāz-ı ħuld vişālün yiter na'im
5. BĀQİye virdi müjde-i vaşluñ ħayāt-ı nev
'Ömrün mezid pādişehün yāricuñ kadīm

0148.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zevrak-ı şahbāyı sākī şundi çün nüş eyledüm
İrdi bir ħālet ki deryālar gibi cüş eyledüm
2. 'İşret-i bezm-i vişāl-i yār geldi yāduma
Guşşa-i dehri ġam-ı devri ferāmüş eyledüm
3. Terk idüp tāc u kabāyı şevk-i şem'-i hüsnüğe
Kendümi pervāne āsā bir nemed-püş eyledüm
4. Fürkatünġde baġa vardum ħasret-i bālān ile
Kalmadı şabrum görüp servi der-āġuş eyledüm
5. Nāleler kıldum ser-i küyında yāruñ BĀQİyā
Bülbülān-ı gül-sitān-ı dehri pür-cüş eyledüm

0147. 82^a

0148. 82^a

0149.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + ---- / + ---- / + ---- / + ----

1. Dil-i pür-derd-i mecrūhı der-i cānāne ıapşurdum
Varup dāru’ş-şifāya yine bir dīvāne ıapşurdum
2. Ruħı gül-gūnına ol ğonçenün dil mürğını virdüm
Yine bir bülbül-i gūyā gül-i ğandāne ıapşurdum
3. Nigeh-bān eyledüm genc-i ğama bir heft-ser ejder
Ğayāl-i zülfini çün bu dil-i vīrāne ıapşurdum
4. ‘Acūz-ı pīrezen dehrün çü kaşdı cān imiş bildüm
Erenler himmetinde ben anı merdāne ıapşurdum
5. Ser-i zülfi ucından ‘aķıbet ser terkini urdum
Girüp meydāne BĀĶĪ ıopumı çevğāne ıapşurdum

0150.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + ---- / + ---- / + ---- / + ----

1. İrişdüm baħre cuy āsā basıı-i ğākden geçdüm
Bisāt-ı ğurbe irdüm çenber-i eflākden geçdüm
2. Şarāb-ı la‘l-fām u zevraķ-ı zerrīni terk itdüm
Ben ol keştī ile ol āb-ı āteş-nākden geçdüm
3. Ğamuğ afyonını tiryāk diyü bağa ‘arz itme
Yüri şağ ol benüm ‘ömrüm ben ol tiryākden geçdüm
4. Beni ālūde-dāmen şanma vā‘iz mest gördünse
Senün bezmün ğibi ben nice cāy-ı pākden geçdüm
5. Metā‘-ı dehr bir puldur aķar şu ‘ömr-i müsta‘cel
Anuñçün BĀĶĪyā esbābdan emlākden geçdüm

0149. :82^b

0150. :82^b

0151.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

1. Arz-ı hüsni it niyāza başlatalum
Nağme-i ‘ışka tāze başlatalum
2. Ğonçe veş dāğ-ı sīnemüz açalum
Gül gibi keşf-i rāza başlatalum
3. Dil-i saht-ı nigārı nerm idelüm
Āh-ı āhen-güdāza başlatalum
4. Ğam-ı zülfin çeküp ıraqlardan
Fıkr-i dūr u dırāza başlatalum
5. Gitmesün sāğar elden iy BĀĶĪ
San‘at-ı şışe-bāza başlatalum

0152.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Zahmından irişürse baña dōstlar ölem
Yolında koñ o gözleri cellādımuy ölem
2. İmānla giydüm gide ger bir iki kadem
Tabutumuy öñince benüm ol yüzi gülüm
3. Atından inse üstüme şāyed o şeh diye
Nūr indi buña zulüm ile olmuşdı bu kulum
4. Şād olduğı ‘ayān ola gül gibi rūḥuy
Ger öldüğüme şād ola ol şuḥ-ı şengülüm
5. BĀĶĪ külitse yandurup eczāmı nār-ı ‘ışk
Kuḥl idine felekde melekler benüm külüm

0151. 83^a

0152. 83^a

0153.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Levh-i hâıırda haıııı naıııı yazmak ‘amelüm
Künc-i halvetde senüı fıkr-i lebüıdür emelüm
2. Yitişinceydi hemān derdine ben bīmāruı
Mīve-i vaşlına yāruı n’ideyin irmez elüm
3. Bülbülüı medh idüp ol şāh-ı gül-i ter didügi
Bir ‘ömür dörpüsidür kıddüıe nisbet güzelüm
4. Ādemüı ehl-i riyā sözleri kıanın kıurıdur
Sākīyā toldura şol kıan olacağı içelüm
5. Bāde-i mihr ü vefā sāgarıdur iy BĀKĪ
N’ola devr eyler ise bezm-i cihānı ğazelüm

0154.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + --

1. Ğayāl-i ‘ālem-i vuşlat ğalāş eyler dili ğamdan
Ki ‘ışķ ehline vaşlı-ı yārdur maķşüd ‘ālemden
2. Ğaıı-ı la‘lünde bulmaz cāy-ı engüşt i‘tirāz ehli
‘Aceb zāhirdür iy ğonçe dehānuı farkı ğātemden
3. Nihānı ‘işrete māni degüldür kisvet iy zāhid
İçerler bunda ‘ārifler toıuyı tāc-ı Edhemden
4. Metā‘-ı dehr-i fāniden bu ğün peymānedür varlıķ
Ne kıaldı cāmdan ğayrı nişān-ı devlet-i Cemden
5. Cemāli şem‘ine pervānedür BĀKĪ o şāhuı kim
Yaķar ğüsn-i dil-efrüzü çerāğı māh-ı enverden

0153. 83^b

0154. 83^b

0155.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Kimseye 'ıŝkuñda izhār itmedüm meftünluğum
Bildiler hāl-i derūnum gördiler maḥzūnluğum
2. La'lüñe teslīm ider cān borcın inkār itmezin
Kılmasun ğamzeñ teḳāzā çekmesün medyūnluğum
3. 'Āleme leylī ŝaçun sevdāsın izhār eylerin
Nev-bahār eyyāmıdır bir gün tatar mecnūnluğum
4. Vaz geldi cāna dilber tır-i müjgān urmadan
Anlamışdur ol peri-şüret meger turgunluğum
5. Olmadum BĀŪİ-şıfat mālīk metā'-ı vaşlına
Gitdi elden naḳd-i cān āḥır görün mağbūnluğum

0156.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Niçe tufān oldı peydā dīde-i hūn-pāşdan
Nūḥ çeşmüm yanına gelse dem urmaz yaşdan
2. Tığ-ı ğamzeñ niçe ğarrā rastlar ḥayretdeyem
Kana müstağrıḳ ciger ammā görünmez başdan
3. Jāle düşmiş berg-i süsendür murasşsa' ḥançerün
Berkdür iy seng-dil ammā demürden taşdan
4. Hāne-gāh-ı 'ıŝkuñuñ mihmānlarıdır cān u dil
Tekyedür hālī degül evbaşdan ḳallāşdan
5. BĀŪİyi ğam öldürür 'ıŝkuñ yolında ḳorḳarın
Şimdi mi çekdi belāyı rāh-rev yoldaşdan

0155. 84^a

0156. 84^a

0157.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' --- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Şaḥralara döşendi bisâṭ-ı zümür-rüdîn
Devlet anuḡ ki lâle-ruḡın kıldı hem-nişîn
2. Cāru-keş oldı sünbül-i ter bâğa nitekim
Şahn-ı bihişte ṭurra-i müşğîn-i hür-ı 'în
3. Çîn içre yok saçuḡ gibi bir müşk-i ter velî
Müşğîn saçuḡda bulmaḡ olur şad hezār çîn
4. Āb-ı revān u gülşen-i emn ü emān yiter
Tiğ-ı cihān-güşā-yı şehensāh-ı pāk-dîn
5. BĀĶĪ işigi hākine ṭutsun kimüḡ ki var
Aḡter gibi bülend-nazar çeşm-i dūr-bîn

0158.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nāle-i dil ol ḡam-ı zülf-i hümā-pervāzdan
Şan fiğān-ı mürğdür ser-pençe-i şeh-bāzdan
2. Beydaḡ-ı ḡāl-i ruḡuḡ zülfüḡ ile mestür eyleme
Almağa şāhum göḡül ferzānesin açmazdan
3. Ağlayu ağlayu gözden çıḡdum āḡır ḡatre-vār
Ayrı düşdüḡ çeşm-i ḡün-bārum gibi dem-sāzdan
4. Muttaşıl ḡamzeḡ geḡer bir lahzā baḡsaḡ ḡālüme
'Āciz olduḡ dōstum ve' l-ḡāşıl ol ḡammāzdan
5. Vaşf-ı nāz-ı nāzeninümdür bu şi'rüm BĀĶĪyā
Muṭrib-ı meclis ser-āḡāz eylesün şehnāzdan

0157. :84^b

0158. :84^b

0159.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + ---- / + ---- / + ---- / + ----

1. Ğam-ı haṭṭıyla yāruñ nice bir dil pür-melāl olsun
Sür iy sākī ayağı gerd-i ğuşşa pāy-māl olsun
2. Vişālün bezmine tek maḥrem eyle cān-ı maḥrūmı
İçerlese ḥarāmı gözlerün ḳanum helāl olsun
3. Yiter sīt u şadā-yı cān-ı nālānum bu gülzāra
Çemen bülbülleri şimden girü ḥāmūş u lāl olsun
4. Ser-i kūyunda ger ğavġā-yı ‘uşşāk olmasun dirseñ
Raķib-i kāfiri öldür ne ceng ü ne cidāl olsun
5. Dirġ eyler mi BĀĶĪ canı ḳurbān olduġum senden
Fedā yoluña varı tek hemān ‘id-ı vişāl olsun

0160.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Pervāne gibi şu’le-i şevkuñle yanmadın
‘Āşık maḥabbet adın añar mı utanmadın
2. Pür pür yanardı sinede dāġ-ı maḥabbetün
Şaḥn-ı felekde meş‘ale-i mihr yanmadın
3. Cānā ḥayālün egler idi ḥaste göñlümi
Şubḥ-ı ezelde ḥ‘āb-ı ‘ademden uyanmadın
4. Hōş ‘ādil idi sākī-i bezm-i cihān eger
Cām-ı şarāb-ı vuşlatı almasa ḳanmadın

0159. 85^a

0160. 85^a

5. Kesb-i hevā-yı ‘ışk ide gör BĀĶīyā hemān
Dil hānesinde revzen-i dīdeğ kapanmadın

0161.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün
Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Cānā görünse taraf-ı ‘izāruğ niğābdan
Halk āfitāb toğdı şanurlar şehābdan
2. La‘lünğden itme tīg-ı müjeñ birle cānı men‘
Mümkin degüldür aña kesilmek şarābdan
3. Qanmaz şarāb-ı nāba lebüñ ārzü iden
Sır-āb olur mı teşne-i Kevşer serābdan
4. Sākī-i devr minnet ile şunsa içmezin
Āb-ı hayātı cām-ı zer-i āfitābdan
5. Bezm-i belāda nāle vü āhuñla BĀĶīyā
Müstağnīyüz terāne-i çeng ü rebābdan

0162.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün
Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Nām u nişāne qalmadı faşl-ı bahārdan
Düşdi çemende berg-i dıraht i‘tibārdan
2. Eşcār-ı bāğ hırqa-i tecrīde girdiler
Bād-ı hāzān çemende el aldı çenārdan
3. Her yañadan ayağına altun aqar gelür
Eşcār-ı bāğ himmet umar cuy-bārdan
4. Şaħn-ı çemende turma şalınsun şabā ile
Āzādedür nihāl bu gün berg ü bārdan

0161. 85^b

0162. 85^b

5. BĀĶĪ çemende hayli perişan imiş varak
Beñzer ki bir şikāyeti var rüzgārdan

0163.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Rüşen gerekse hāne-i dil 'aks-i yārdan
Āyīne gibi sīneni şāf it gubārdan
2. Devr-i piyāle devlet-i Cemden haber virür
Her bir habābı remz ile bir tādārdan
3. 'iş u şafā-yı 'ahd-i Cem ü devr-i cāmı gör
Bahs itme rezm-i Rüstem ü İsfendiyārdan
4. Şol hoş haber ki anda ola bŷy-ı vaşl-ı yār
Yigdür dimāğ-ı 'aşıka bād-ı bahārdan
5. BĀĶĪ yitişdi gözlerüñ aydın nesīm-i şubḥ
Hāk-i cenāb-ı sāye-i Perverdigārdan

0164.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil giriftār-ı belā dilber hevāyī n'eylesün
Dāme düşmez yirlere kōnmaz hevāyī n'eylesün
2. Kā'inātuñ seyr iden naqşın şafā-yı cāmdan
Şafvet-i āyīne-i 'ālem-nümāyı n'eylesün
3. Eglenür Mecnūñ-ı 'ışkuñ nāle-i zencir ile
Nağme-i 'ūd u şadā-yı çeng ü nāyı n'eylesün
4. Mübtelā-yı 'ışkuñ dermandan istiğnāsı var
Derdüñe mu'tād olan diller devāyı n'eylesün

0163. 86^a

0164. 86^a

5. Halk-ı ‘ālem BĀĶīyā ‘ışkında yāruḡ ḡaste-ḡāl
Bir ṡabīb andan bu deḡlü mübtelāyı n’eylesün

0165.

Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ülün Fa‘ül

Mütekārib + - - / + - - / + - - / + -

1. Saḡa kūyun içre olana ḡarīn
Melek hem-niṡīn ü felek ṡeh-niṡīn
2. Görüp çīn-i ebrū-yı müṡḡīnüḡi
Siyeh çeṡmüḡi ṡandum āḡū-yı Çīn
3. Sücūd itdi mihrāb-ı ebrūḡa māḡ
Anı bilmeyenler ṡanurlar cebīn
4. İzüḡ tozına yüzlerin sürmeḡe
Dökildi ṡaçıldı gül ü yāsemin
5. ṡorarsan ḡapında ṡehā BĀĶīyi
Ġulām-ı kemīn bende-i kemterin

0166.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + - - - - / + - - - - / + - -

1. Baḡa ‘arz itmesün mihr-i seḡer ruḡ
Degül ḡaddüḡ gibi ferḡunde ferruḡ
2. Ḳatı açılmasun devründe ḡonçe
İken göstermesün gül-berg-i ter ruḡ
3. Alınmazdı ḡönül yār olmayaydı
Ser-i zülfi gibi keṡr-bāre ger ruḡ

0165. 86^b

0166. 86^b

4. Țarāvet kesb ider olsañ ‘arağ-nāk
Olur berg-i semenden tāze-ter ruğ
5. Dil-i BĀĶĭ nice ābād olur kim
Yıkar ol ġamze-i fettān yağar ruğ

0167.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Pür olur devr idicek meclis-i mestānı ġadeğ
Çarğ olur ġalka-i rindān meh-i tābānı ġadeğ
2. Felek-i ‘işrete bir ağter-i ferğunde iken
Yine Mirrīh-şifat turma döker ġanı ġadeğ
3. Meclis-i mey ki bedenlerle ġişār olmışdur
Şehr-i ‘işretde anuğ āfet-i devrānı ġadeğ
4. Devr-i meclis ki şafā cāmī‘inüğ çenberidür
Āb-ı rengin ile ġandil-i fūrüzānı ġadeğ
5. Yaraşur ġalka-i rindāna disem iy BĀĶĭ
Ĥatem-i Cemdür anuğ la‘l-i Bedeğşānı ġadeğ

0168.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + --

1. Bulmağ isterdi ‘ışğ içinde murād
Yār-ı Şīrīn degül midür Ferhād
2. Defter-i fazl u dāniş evrāğın
Şarşar-ı āhum eyledi ber-bād
3. Günbed-i çarğ u şu‘le-i āhum
Tığ-ı elmās u migfer-i pülād

0167. :87^a

0168. :87^a

4. Şeş-der-i ğamda zār ƣaldı göñül
Olmadı vuşlatuñ ƣapusı küşād
5. BĀĶĪ hecrüñ ğam ile cān virdi
Dād iy pādişāh-ı ‘ālem dād

0169.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-

1. Leb-i ģandānuñ ile ƣılduñ yād
Elümüzden ne gelür güce ne dād
2. Beni yād eyledüñ ihyā itdüñ
Öldiler gitdiler ammā ģussād
3. Tır-i hecrüñle berāber ƣıldı
Nāvek-i gamze yine zaģmı ziyād
4. Yüri iy serv-i ser-efrāz yüri
ƴad-i bālāña irişmez şimşād
5. BĀĶİye emr nedür şulţānum
Saña ƣul oldu mutı‘ u münƣād

0170.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Şaģrālara düşerse n’ola nāfe-i ğazāl
Sevdālara şalupdur anı dilberā o ģāl
2. Na‘l-i süm-i semendüñe beñzetdiler diyü
Saģf-ı sipihre degdi küleh-ğüşe-i hilāl
3. Şekl-i ‘izār-ı yār gibi naģş-ı dil-firīb
Levģ-i zamire yazmadı şüret-ger-i ģayāl

0169. :87^b

0170. :87^b

4. Yazıldı ḥaddūñ üzre ḥaṭṭuñ zāhir olmadın
Dirsem ‘aceb mi zūlfüñe tuğrā-yı bī-misāl
5. Şāhib-cemālūñ ehl-i kemālūñ muhibbiyüz
BĀĶĪ ḳul eyledi bizi ol ḥüsn-i ber-kemāl

0171.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Şeb-i tārīk görünür gözüme rüz-ı firāk
Dūd-ı āhumla meger ṭoldı serāser āfāk
2. Yine bir ḳaşı hilālūñ sitemi çarḥ gibi
Ḳaddümi ḳıldı kemer ṭāḳatümi eyledi ṭaḳ
3. Ṭutdı ebrūña yüzün mihr-i ‘izāruñla göñül
Ḳıbleye ḳarşu ḳılur sanki şalāt-ı işrāk
4. Merd iseñ dehr-i denī mekrine meftün olma
Er odur kim vire bu pīre-zen-i dehre ṭalāk
5. BĀĶİNÜñ nāle vü zārile cihān ṭoldı bu gün
Yine var ise ‘adū eyledi yārine nifāk

0172.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + --

1. Gül gibi olmaḳ dilersen şād u ḥurrem iy göñül
Lāle veş ilden düşürme cāmı bir dem iy göñül
2. Devr ilinden kāse kāse yutduğüm ḳanlardur ol
Ḳaṭre ḳaṭre ṭamlayan gözden demādem iy göñül
3. Devlet-i dünyā için hergiz ne ğam-ğın ol ne şād
Ber-ḳarār olmaz bilürsin ḥāl-i ‘ālem iy göñül

0171. 88^a

0172. 88^a

4. Gülşen-i kūyında me‘vā bulsa ol hūrī veşūñ
İhtiyār eyler mi bāğ-ı huldī ādem iy göñül
5. Devr ider BĀĶĪ -şıfat hūrşīd o māhuñ menzilin
‘İşğ ser-gerdānıdır Allāhu ‘alem iy göñül

0173.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Raḥm eyle āb-ı dīde-i gevher-nisāre gel
Emvāc-ı baḥr-i eşkümi seyr it kenāre gel
2. Zāhid ne lāzım ehl-i dile kīne-i şütür
Gir bezm-i ‘iş u ‘işrete sen de kıtāre gel
3. Meydür mihekk-i tecribe-i pīr-i mey-fürüş
‘Arz eyle nağd-i ḳalbünjī şāḥib-‘ayāre gel
4. Gördüğ ḳabā-yı ‘ömre beḳā yoğ bu bāğda
Gül gibi sen de pīreḥeni pāre pāre gel
5. BĀĶĪ dem urma seyr-i maḳāmāt-ı ‘ışğdan
Geç āh u nāle nağmelerinden ḳarāra gel

0174.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ḳaddüğ misāli hem-ser-i serv-i sehī degül
Ṭübāyı alma sāyeñe ol kütēhi degül
2. Kevn ü mekāmı şevḳ-i ruḥuñ şöyle tıtdı kim
Hūrşīdi kimse zerreye şaymaz mehi degül
3. Sultān-ı çār-bāliš-i iḳlīm-i dehre dil
Kem-ter gedāyı beñzedimez sen şehi degül

0173. 88^b

0174. 88^b

4. Meclisde büseñe olaşur şöyle añların
Cāmun efendi bir ġarađı var tehi degül
5. BĀĶĪ peleng-i ulle-i küh-sār-ı ‘ıřđdur
Sālūs u zerđ bīşesinüñ rübehi degül

0175.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Devr-i gül irdi ġonçe-şıfat olma teng-dil
‘Azm eyle arf-ı ġülşene gül gibi gül açıl
2. İtdi nişār ‘āleme kef-i nesīm sīm
ġülşende şāñ-ı gül gibi sen de dökil saçıl
3. Deryā-yı ađđar oldı çemen mevc urup yatur
Rūy-ı zemīni faşl-ı bahār itdi yem yeşil
4. Baş eyleme ‘izār-ı ‘arağ-rīz-i yār ile
Yüzüñ şuyıyla iy gül-i ter yürü var açıl
5. Şaħn-ı çemende şafħa-i bād-ı bahār ile
BĀĶĪ gül-āb u ġāliye misk oldı āb u gil

0176.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Saña teşbīh itmek olmaz iy şeh-i şāhib-cemāl
Āfitāba ger hilāl ebru vü Nāhīd olsa ġāl
2. Rūy u mūy-ı yāre beñzer daħı nesne görmedüm
Gerçi gördüm bu fenā dünyāda nice māh u sāl
3. Diğđat itdüm şol ġadar vaşf-ı miyānuñ ġılmağā
Bulmadum aña münāsib hiç nāzük bir ġayāl

0175. 89^a

0176. 89^a

4. Gördüm ol çeşm ü çerāğ-ı cānı şevkum var yine
Şem‘-i ‘ışka yaqmağa pervāne āsā perr ü bāl
5. BĀĶĪyā ‘ışrettedür ‘ışkıyla yāruñ kāināt
Nuql encüm mey şafağ sāķī felek sāğar hilāl

0177.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Cānlar fedā maḥabbet-i cānāna ser degül
Erbāb-ı ‘ışka terk-i ser itmek hüner degül
2. Bāğ-ı ümīd içinde dilā mīve-i vişāl
Bir mīve-i ğarībdür olur biter degül
3. Pervānedür ki yaqdı perin şem‘-i āhuma
Farğ-ı felekde münḥasif olmış kamer degül
4. Şemşīr-i hecr yāralarıdur elem viren
Zahm-ı ḥadeng-i kavı-ı kaçā ol kadar degül
5. İki cihāna virmedi bir yār-ı sādeyi
BĀĶĪ esīr-i kayd-ı nuķūş u şuver degül

0178.

Mef‘ülü mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec – – + / + – – – / + – –

1. Ruḥsāruña ḥatṭ-ı ‘anber-efşān
‘Abd-i Ḥabeşīdür adı Reyḥān
2. Ol ḥāl-i siyeh Bilāl ü lebler
Yāķūt biri birisi Mercān
3. Zülf-i siyehüñ mübārek olsun
Zī ḥil‘at-i ‘anberīn-girībān

0177. · 89^b

0178. · 89^b

4. İrüp şerefe sa‘id olurdu
Kul olsa eger o māha Keyvān
5. BĀĶĪ sözi gibi cevher itsün
Perverde iderse kân-ı imkân

0179.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Yād ider lebleri yanında nebātuñ adın
Var ise bilmez o şîrîn-dehen ağız dadın
2. Zülfüñüñ kaldı gönül mürği K̄ara Bağında
Ruñuñuñ görmege ‘azm itmiş iken Bağdādın
3. Beni öldürmedügin merḥametinden şanmañ
Hōş olur gūş idicek hastelerüñ feryādın
4. Cür‘a-i cāmın eger şunsa yitişdürmek olur
Pîr-i dehrüñ niçe terk eyleyelüm irşādın
5. Kesilüp şöḫbet-i eshāb-ı riyādan BĀĶĪ
Kesmedi pîr-i ḫarābātđan istimdādın

0180.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ --+ / -+-+ / +--+/ -+-

1. Cānān odur ki meyl ide anı görince cān
Esbāb-ı ḫüsni ḫüb ola amma be-şarḫ-ı ān
2. Cānā metā‘-ı mihrüñe dil müşterî iken
Olmamış idi ‘ışk iline kār-vān revān
3. Mihmān olınca derd ü gamuñ dilde mā-ḫazar
İki enār dāneledi çeşm-i ḫün-feşān

0179. 90^a

0180. 90^a

4. Ceng itmege sitāre-i bahtumla eyledüm
Bu āh-1 pür-şerārımı bir tîğ-1 zer-nişān
5. A‘dāya baş egdüremez kimse BĀĶīyā
Şemşir gibi olmayıcağ ser-be-ser zebān

0181.

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Başlar kesilür zülf-i perişānuñ ucından
Çanlar dökilür ğamze-i bürrānuñ ucından
2. Peykān-1 belā cānuma işler geçer oldu
İy kaşları ya nāvek-i müjgānuñ ucından
3. Dil çarbın urur çalbe firāçnuñda demādem
Çan ağlasa zaħmum n’ola peykānuñ ucından
4. Yüz sürmek umar pāyüñe üftādeler amma
Nebet mi deger kimseye dāmānuñ ucından
5. Mürğ-i dil-i BĀĶīyi görün fāħte āsā
Efğān ider ol serv-i ħırāmānuñ ucından

0182.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ol āfitāb-çal‘ata kim dirse māh-rū
Olsun cihān meh gibi dā‘im siyāh-rū
2. Şandum kenār-1 bāmnda ol āfitābdur
Ĥürşid ufukda göstericek şubğāh rū
3. Ruħsār-1 zerdı ħāke bulaşmış benüm gibi
Beñzer ayağı toprağına sürdi māh rū

0181. 90^b

0182. 90^b

4. Burc-ı şerefde aḡter-i baḡtum ṭulū‘ ider
Gösterse yār manzaradan gāh gāh rū
5. Kūyuḡ yolında BĀḲĪ-i üftāde var iken
Ḥayfā o keff-i pāye süre ḡāk-i rāh rū

0183.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Cānā şafaḡda şanma ṭulū‘ itdi māh-ı nev
Yaḡdı cihānı ‘ıṣṣuḡ odı çıḡdı bir ‘alev
2. Destār-ı ḡ^vāce ḡırḡa-i şōfi ridā-yı şeyḡ
Devr-i lebünḡde meykedelerde yatur girev
3. Ṭıtdı çemende nāle-i bülbul cihānı lik
Gülde ne çāre olmasa ḡuş-ı suḡan-şinev
4. Öykündüḡiçün işiḡüne iy şeh-i cihān
Daḡı ne ḡulplar ṭaḡa eflāke māh-ı nev
5. BĀḲĪ çek imdi cām-ı ḡam-ı bezmi fūrḡatin
Kim didi saḡa yār gibi bī-vefāyı sev

0184.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Gelüp miskānlik itdi ḡāl-i yāre
Ḥaṭādan nāfe-i müşḡin-i āhū
2. Yaḡardı tāb-ı ruḡsārı cihānı
Güneşde olsa ger bu çeşm ü ebrū
3. Sevād-ı ḡaṭda nazm-ı ābdārüm
Çemenzār içre olmışdur aḡar şu

0183. 91^a

0184. 91^a

4. Ya Һod bir nev-Һaҗ a‘lā vdur
İki mısra‘ olupdur aҗa ebrū
5. Cihān enfās-ı müşgīnūҗle Һoldı
Saҗa Һaҗdan ‘atādur BĀḶīyā bu

0185.⁷

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Fe‘ulūn

Hezec +----/+----/+--

1. Kıyām itdi Һemende yāre Һarşu
Çenār u ‘ar‘ar u şimşād Һamu
2. Görüp zülfūҗ ‘izārūҗda itdüm
Muҗarrer batmaz imiş şuya cāzū
3. Degül mi bezm-i vaşl-ı yār firdevs
Belā-yı şoҺbet-i aҗyār tamu
4. İdermiş zülfūҗe perrini teşbīh
Ḷatı alçaқ Һaçar geh geh perestū
5. Ṭaқılur saҗa Һaçer gibi egri
Atılur oқ gibi yābāna Һogru

0186.

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Fe‘ulūn

Hezec +----/+----/+--

1. Nihān oldı gözümde zülf-i dilber
‘Aceb midür oқursam küfri ezber
2. Giyüp zerrīn libās ol mihr-i ‘ālem
Münevver Һıldı dünyāyı serāser

0185. 91^b

⁷ Bu şiir BāḶī’ye ait olmasına rağmen, mecmuada şiirin mahlasın geçtiği beyitle birlikte bazı beyitler yer almamaktadır.

0186. 91^b

3. Ayağı yirlere başmaz şafādan
Alaldan buse-i dildārı sāgar
4. İrişe göklere başı çenāruñ
O māhuñ kıddine olmaz berāber
5. ‘Araķ-riz olsa NEV’i zulf-i yāre
Göñül mürğına dām ü dāne derler

0187.

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

Muzāri’ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Yāruñ vişāli el virür iķdāma bağludur
Elbette fetḥ-i bāb olur ibrāma bağludur
2. Geçmek hiçāb-ı cāme vü kıyd-ı ‘imāmeden
Devr-i mey içre silsile-i cāma bağludur
3. Bār-ı cefāñ ile mütesellī raķib-i ħar
Dil sünbülünđe her biri bir dāma bağludur
4. Zünnār-ı ‘ışķa şüfi göñül bağlamaķ kişi
‘Ārif yanında kuvvet-i İslāma bağludur
5. Ser-rişte-i belāgat-ı güftār NEV’iyā
Lü’lü’-yı nazm u ruķ’a-ı inşāma bağludur

0188.

Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kavm-i Leyli seng-i bīdād attı Mecnün üstine
Çarḥ-ı bārān-ı vefā yağdırdı hāmün üstine
2. Her taraftan kaşuña göz dikti erbāb-ı nazār
Şanki aşḥāb-ı şafā cem’ oldu Zünnün üstine

0187. 92^a

0188. 92^a

3. Kevkeb-i bahtumdur āhum āteşi kılmış siyāh
Hāl-i müşgîn kim koduñ ol hadd-i gülgün üstine
4. Deyr-i ‘ālem pür-şadadır erğanün-ı āhdan
Āh eger ğam perde bağlarsa bu kânün üstine
5. İy HAYĀLİ aldı dil mülkün kılıcı ile gözü
Rûm şāhı geçdi şan taht-ı Ferīdün üstine

0189.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Elifler serv peykān gönçe şahn-ı sîne bāğumdur
Gül-i gülzār-ı ğam cismümde kanlı tāze dāğumdur
2. Senüñ dikmeñ geçer sīnemde tīrūñ iy kemān-ebrū
Ġamuñ odı ile göñlümü ben yağdum çerāğumdur
3. Ben ol Mecnūni ‘ışķam seyr-i şahrādan ilüm çekdüm
Turağum künc-i ğam her şeb belā kūyı yatağumdur
4. Şafaķ mey mihr ü meh sāğar habābıdır anuñ encüm
İlimde mest-i ‘ışķam iki ‘ālem bir ayağumdur
5. Nihāl-i ‘ömr-i servümden hazān-ı ğam ırağ olsun
HAYĀLİ tūtalum ol gül budāğı bir budāğumdur

0190.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Belürmez hüsnüñe karşı çerāğ-ı şubh-dem nūri
Ne deñlü vire fer hūrşīd öginde şem‘-i kafūri
2. Raḫīķ-i cām-ı la‘lün den alur bir cūr‘a cemşīdi
Şarāb-ı bezm-i ‘ışķuñdan yıķar bir kāse Fağfūri

0189. 92^b

0190. 92^b

3. Hezārān ‘özü-i leng eyler kaçır meydāna gelmezdi
Eger Tātār-ı gamzen da‘vet itse cenge Tīmūrı
4. Kemend-endāz-ı dehrün kimse bendinden ħalāş olmaz
Zamāne gösterür Behrām olursañ ‘āķıbet gün
5. Añarlar devlet-i şāh-ı cihānda nāmım iy BĀĶĪ
Süleymān yād olındıķça bile mezkūr olur mūrı

0191.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Nişāne sūz-ı dile āhumuñ şerāresidür
Beli belāyı iden ‘āşıķa sitāresidür
2. Şihāb şanma felekde gice ile zāhir olan
Maħabbet ehlinüñ ol tiğ-ı āhı yārasıdur
3. Sevād-ı sübħa-i şad-dāne şeyħ-i sālusuñ
Ĥaķıķate nażar olınsa yüzi ķarasıdur
4. ‘İzār-ı sādesi üzre şan ol ruħ-ı rengin
Görinür āyineden la‘l-i gūşvāresidür
5. Ĥayāt bulsa n’ola vaşl-ı yār ile BĀĶĪ
Dehānı cāmı leb-i la‘li cāmı pāresidür

0192.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dehenden āhu gözden olmadı ĥün-ı ciger peydā
Derūnum āteşinden oldu dūd-ı pür-şerer peydā
2. ‘Adem aşl-ı vücūd olmasa olmazdı benüm cānum
Dehānuñda suħen zāhir miyānuñda kemer peydā

0191. 93^a

0192. 93^a

3. Ne dem 'ibretle çarḥ u seb'a-yı seyyāreye bakşam
Olur bir ḥalkā olmuş ejdehā-yı heft-ser peydā
4. Kızılbaşlar çıkup bağrumda dil bağıdādıdur kaşdı
Yitiş şāhum yitiş Mekke'de oldı sürḥ ser peydā
5. Yalancı pīrezen dehre baş egmez FEVRİ dirlermiş
İşitdim Rūmda olmuş yine bir gerçek er peydā

0193.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Yüzine gül disem gülşende dilber benden āl anlar
Ḥaṭā idüp hilāl-i ebrū disem egri ḥayāl anlar
2. Muḫavves kaşlaruḥ 'aksi düşer āyine-i çarḥa
Görenler iy kamer-ṭal'at anı şekl-i hilāl anlar
3. Beni bir kılla bend eyler dedim zülf-i perişānuḥ
Ḥasedden zāhid-i kecrev kelāmum kıl ü kāl
4. İnanmaz müdde'i mümkün degül iy dilber-i meh-rū
Yoluḅda cānı teslim itmegi emr-i muḥāl anlar
5. Kelāmum rūḥı ŞEMSİ ne ğam fehmi itmese nādān
Kemāl ehlini 'ālemde yine ehl-i kemāl anlar

0194.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Dilā dāğ-ı cefādur mihr-i dehr-i pür-fitenden geç
Mekānuḥ 'ālemi 'ışk ile bu deyr-i kühendenden geç
2. Nigārı tekye-i dehr içre könleksiz kucam dirsenḥ
Şoyun ābdāl-ı 'ışk ol arzū-yı pīrehenden geç

0193. 93^b

0194. 93^b

3. Ya benden çek ilün iy nîze-i dilber ya düşmenden
Olur olmaz meyl itme ya andan geç ya benden geç
4. Yolında sâlik-i 'ışkuñ teni der-bend-i pür güldür
Dilâ sa'y eyle başdan cân ile der-bend-i tenden geç
5. Fenâ bulduñsa çāk it FEVRiyâ pirâhen-i cismi
Özüñ şimşîr-i 'ışk ile şehîd eyle kefenden geç

0195.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Gel iy şeh-bâr-ı dil haki kafesden 'azm pervâz it
Fezâ-yı lâ-mekân seyrine 'anğa veş ser-âgâz it
2. Ayağuşa gele dirseñ naşîbüñ büm veş dâim
Dilâ ehl-i harâbât ol cihâna hırşuñı ar it
3. Mağabbet meclisinde hem-dem yârân olam dirseñ
Dilâ dil ney gibi bağruñ fiğânuñ çenge dem-saz it
4. Dil-i 'âşîka cümle birbirinden yig gelir şâhum
Gerek hışm it gerek luţf it gerek cevri it gerek nâz it
5. Kemâle irkürüp şi'ri zamânuñ hâfızı olduñ
Gel iy FEVRî diyâr-ı Rûmi şimden girü şîrâz it

0196.

Mef'ülü Fâ'ilâtün Mef'ülü Fâ'ilâtün

Muzâri' -- + / - + -- / -- + / - + --

1. Medhüş-ı câm-ı la'lüñ mestânedür şanurlar
Mesti şarâb-ı 'ışkuñ dîvânedür şanurlar
2. Cân u cihân-ı şeydâ birle ten-i harâbı
Dîvâneler yatağı vîrânedür şanurlar

0195. 94^a

0196. 94^a

3. Şöyle fütāde mestem ḥāk-i der-i muḡānda
Görenler āsitān-ı mey-ḥānedür şanurlar
4. Dāḡ-ı siyehler ile cism-i nizār u zerdi
Bir bāl ü perri yanmış pervānedür şanurlar
5. Zülfinden ayru BĀḲĪ bir ḥāl ile yürür kim
Zencirden boşanmış dīvānedür şanurlar

0197.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Belā iklīminüḡ olsam n'ola şāḥib-ķırānı ben
Benem Rüstem gibi meydān-ı 'ıŝkuḡ pehlevānı ben
2. Sirişk-i ḥün-feŝāna ḡarķ edildin nā-tüvān cismüm
Gören şanur ki giydüm bir ḡabā-yı ergüvānı ben
3. Murādum miyvesin virmez baḡa naḡl-ı ümīdümden
Güzeller gibi ḡāyet bī-vefā gördüm zamānı ben
4. Sirişküm gibi pāy-ı yāra iŝār eylerüm bir gün
Anuḡçün ŝaḡlaram 'ıŝķı gibi cism içre cānı ben
5. Belāḡat kiŝverin fetḡ eyledüm tiḡ-ı zebānımla
Faŝāḡat mülkinüḡ oldum bu gün şāḥib-ķırānı ben
6. Elifler çekdi cism-i zerdüme tiḡ-ı ḡam-ı dilber
Olaldan küh-ı derdüḡ RAḤMiyā şir-i jiyāḡı ben

0198.

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + - -

0197. 94^b

0198. 94^b

1. Kõmaz ser-keşligi bu nefsi-i bed-rāy
Müdārā eylesen vey itmesen vey
2. Felek bir ejdehā-yı heft-serdür
Tolanmış genc-i dünyāyı serāpāy
3. Hālāş eyler mi cānı bir kimesne
Ki aña hālka-i ejder ola cāy
4. Gedāya kısmet-i rūz-ı ezelde
Leked-kūb-ı melāmetdür degen pāy
5. ‘Atā kıl BĀĶīye lūţfuş İlāhī
Saña muhtāc eger yoşsul eger bay

0199.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gözümün şaşrını iylerse hayālün n’ola cāy
Şeh-i ‘ālemdür idinse yiridür sırça sarāy
2. Şeb-i fūrkatde gözüm h^vāb ile ceng eylemege
Müjeden bağıladı iy meh bir iki kat ālāy
3. Bām-ı çarh üstine nālem çıkuban tıfl gibi
Aşağı inmege kōrkar çağırur dir eyvāy
4. Bir nefes nāleme dem urmağa kōmaz diyüben
Gōsterür illere barmakla beni bezmde nāy
5. Ayağı illere taşım idesin bezm içre
Niçün iy sākī FIGĀNİ kuluña degmeye pāy

0200.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Burc-ı şeref üzre görüp ol ruhları mähı
Âhum sevinüp gök yüzine atdı külâhı
2. Vardukça çemen seyrine göz degmemek için
Ol nergis-i mestāneyi sen şakla İlähı
3. Oğ gibi beni bağrına başardı kemānlar
Bir kez göz ucıyla baña kılsaydı nigāhı
4. Dil mürdesini düşde didüm kim ider ihyā
Gösterdi baña Hâzret-i 'İsâ Memi Şāhı
5. Yâr ışigini bekle odur maṭlab-ı a'lā
Terk eyle FiĠĀNİ yüri var manşıb u cāhı

0201.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. Sākīyā kalmaz imiş çünki bu şöhet bākı
Mey-i gül-gün içelüm bāde-i cennet bākı
2. H'ābda almış idüm būs-ı leb-i cānānı
Cān dimağında bu gün dağı o lezzet bākı
3. Beni öldürdi firākuṅ meded iy dōst yitiş
Hele bir pāre dağı tende harāret bākı
4. Ağlamazdum bu kadar zār u zebün olduğuma
Kalsa bir pāre gamuṅ çekmege tātāt bākı
5. BĀKİ ölsün yoluña pādişehüm sen sağ ol
Baht pāyende Hudā yār sa'ādet bākı

0200. 95^a

0201. 95^b

0202.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Gördiler ol bî-vefâyı terk ider her dem beni
Özlerine iylediler nâleler hem-dem beni
2. Bûy-ı 'ışk ile şarıldum nâfe gibi peyveste
Bir kılına aşmadı ol kâkül-i pür-ham beni
3. Varayın kan ağlayayın âsitân-ı yârda
Fürkatinde kana yudı dîde-i pür-nem beni
4. Benden öğren gel haqîkat yolını iy yâr kim
İtmezem terk günde biş kez öldürürken gam beni
5. Bûy-ı zülfinden şabâ geldi dem urdı cânuma
'Āşık-ı āşüfte itdi BĀĶİyâ ol dem beni

0203.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

1. Çemende lâle giydi efser-i Key
Alındı taht u tâc-ı Behmen ü dey
2. 'Aceb mi şekl-i tûmâr olsa gönçe
İder hûsn-i ruhuş gül defterin tay
3. Harâretten dilinde lâlenüñ dâğ
Hacâletden yüzinde güllerüñ hûy
4. Gülistân-ı gamuñda şahñ-ı sîne
Açılmış aq güldür penbe-i key
5. Göñül virdük bu fânî mülke BĀĶİ
'Aceb gafletde kalduğ hey meded hey

0202. 95^b

0203. 96^a

0204.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Çerāğ-ı bezm-i vaşl olmağa her şeb ‘arızı nūrı
Kefili boynıdur ol mehlikānuñ şem‘-i kāfūrı
2. Taqılup yanına her dem bile şalınuğı yitmez
Ayağın öpmege sarğar nigāruñ şāh destūrı
3. Güvāhī zūr-ı bāzūsın getürmiş Kūh-ken ‘ışka
Bu devr içre qabūl itmezler ammā şāhid-i zūrı
4. Fenāsın bildi dünyānuñ çekildi dār-ı ‘uqbāya
Sa‘ādet mülkine Bārī muzaffer kıldı Manşūrı
5. Virildi cāna iy BĀĶĪ nigāruñ manşıb-ı ‘ışkı
Elifler na‘lledür sīnede tuğrā-yı menşūrı

0205.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Sīne dāğın görüp ol gonçe-dehen lāle gibi
Bir avuç qanuma girmek diledi jāle gibi
2. Ża‘fdan şöyle ğam-ı ‘ışk ile nā-peydāyem
Ki hemān şīt u şadām işidilür nāle gibi
3. Umarım kevkeb-i bahtum ire burc-i şerefe
Sīneye ol meh-i tābānı çekem hāle gibi
4. Seg raqībe nic’olur göstereyin ölmez isem
Dehen-i yāre uyuzlanmağı tebħāle gibi
5. Dil-i BĀĶīyi ser-i zūlfuñ ucından cānā
Çeküben hışm ile çeşm-i siyehüñ ala gibi

0204. 96^a

0205. 96^b

0206.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Çıksa eflāke n’ola āteş-i āhum şereri
Çarçdur encüm-i seyyārenüñ iy māh yiri
2. Şem‘dān süfresidür hāle degüldür görinen
Kodılar encümen-i ‘ışka çerāğ-ı kameran
3. Gerçi şevk ehli geçer şem‘-i şeb-efrüz ammā
Şevk pervānededür k’oda yaqar bāl ü peri
4. Gözüme ‘ālemi göstermez idüm nergis-vār
Şahn-ı gülşende alaydum ilüme cām-ı zeri
5. Lebine öykinür ol la‘l-i leb-i şirīnūñ
BĀKĪyā halk ‘aceb mi mezelense şekeri

0207.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. ‘İşkuñuñ zaḥmeti ḥod cānuma raḥmetler idi
Dōstum cevır ü cefālarda ne zaḥmetler idi
2. Kāşkī cānı saçıñ dārına ber-dār itsen
Ḥākden ref’ idi bī-çāreye rif’atler idi
3. Āşinā olmasun ağıyār ile dirdüm olduñ
Çekdügüm derd ü belālar hep o ğayretler idi
4. Gelse ol şūḥ-ı cefā-pīşe dil-i vīrānı
Tīşe-i cevır ile bir pāre meremmetler idi
5. Ten-i BĀKĪyi serāpā kılıcuñ pārelese
Şöyle va’llāhi begüm cānına minnetler idi

0207. 96^b

0208. 97^a

0208.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Terk itdi ben za'āfini gitdi revān gibi
Gelmek müyesser olmadı bir daḥı cān gibi
2. Serkeşlik eylemezse o servüñ ayağına
Yüzüm süriyü varayın āb-ı revān gibi
3. Devr içre gerçi sen de ser-āmedsin iy güneş
Olmayasın ol āfet-i devr-i zamān gibi
4. İy āh-ı māhuñ irişemezsin kulağına
Başuñ gerekse göklere irsün fiğān gibi
5. Tır-i gamuñ nişānesidür diyü BĀĶīyi
Allāh ki ḥalk çekdi çevirdi kemān gibi

0209.

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Hafif + - - - / + - + - / + - -

1. Ol şeh-i kām-kār gelmez mi
Ol meh-i nāmdār gelmez mi
2. Cismümüz bunda göñlümüz anda
Bu diyāra niğār gelmez mi
3. Ben gidem gibi dār-ı dünyādan
Daḥı ol şive-kār gelmez mi
4. Deli göñlüm kimünle eglensün
Ne hoş eglendi yār gelmez mi
5. Görüp ehliyyetini BĀĶīnün
Cehli ağıyāra 'ār gelmez mi

0208. :97^a

0209. :97^b

0210.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Sine gencinesini hançer-i cânân deldi
Bu gün ol şüh-ı dil-ārā yine bir kân deldi
2. Müje-i dide-i pür-nem gibi ter-dest olmaz
Yine bir demde nice la‘l-i Bedaḥşân deldi
3. Cân gam-ı gamzeḡ ile maḥbes-i tenden çıkdı
Şanki bir merdüm-i maḥbūs idi zindân deldi
4. Tırüñüñ iy kaşı ya mankıra geçmez sa‘yı
Sinemüñ dāğını ol hançer-i bürrân deldi
5. BĀĶİyā bezm-i belāda neye döndük görseḡ
Nāy veş bağrumuzı nāle vü efgān deldi

0211.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Ağlayup inlemeden derd ile tölāb gibi
Oldı çihremde yaşum yolları mizāb gibi
2. Ağlamağdan gam-ı hicrān ile bī-hūş oldum
‘Aqlumı kanlu yaşum aldı mey-i nāb gibi
3. Göñlümi rüşen ider şu‘le-i dāğ-ı ‘ışkuḡ
Pertev-i meş‘ale-i mihr-i cihān-tāb gibi
4. Bād gīsüların açduçça görünür ruḡ-ı yār
Bāğ-ı cennetde açılmış gül-i sīr-āb gibi
5. Şāyed ol servi kenāre getürem iy BĀĶİ
Varayın yüz süreyin ayağına āb gibi

0210. 97^b

0211. 98^a

0212.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Hezec -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Beñzetediler o māha diyü mihr-i enveri
Biri birine koydı figānum felekleri
2. Çekdi çevirdi sāķī-i meclis piyāleyi
Āl ile öpdü diyü leb-i la'l-i dilberi
3. 'Āşık güşāde-meşreb olur cām-ı mey gibi
Hem-dem idinse kendüsine tañ mı sāğarı
4. Yaruñ raķibi gibi itdi görmedüm dañı
Olmaya dañı eşk-i revānum gibi çeri
5. BĀĶĪ şarīr-i mülk-i bedāyi'-nigārdur
Şeh-bāz-ı dest-i fikretümün şavt-ı şeh-peri

0213.

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

Hezec + ---- / + ---- / + - -

1. Görinmez dāğdan cismüm serāpāy
Beni yakmağa cānā kalmadı cāy
2. Göñül sāfi cevāb ister lebinden
Dilin çeyner o tūṭi-i şeker-ḥāy
3. Ḥazān beñzüm zemistān āh-ı serdüm
Yüzün evvel bahār olmuş kaşuñ yay
4. Virür şevķ ehline zevķi demādem
Şeb-i firķatde bir yıl mūmıdur nāy
5. Nişān itsün dil-i BĀĶĪyi ğamzeñ
Öñine hep müjeñ oğlarını yay

0212. 98^a

0213. 98^b

0214.

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Kõmaz ser-keşligin bu nefsi bed-rāy
Müdarā eylesen vāy itmesen vāy
2. Felek bir ejdehā-yı heft-serdür
Tolanmış genc-i dünyā-yı serāpāy
3. Hālāş eyler mi cānı ol kimesne
Ki aña hālka-i ejder ola cāy
4. Gedāya kısmet-i rüz-ı ezelde
Leked-küb-ı melāmetdür degen pāy
5. 'Aṭā kıl BĀḲīye luṭfuḡ İlahī
Saña muhtāç eger yoḡsul eger bāy

0215.

Mef'ülü Fā'ılātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Sīnem ġamuḡ misāfirine tāb-ḡānedür
Peykānuḡ anda āteş-i 'ışka zebānedür
2. Şanmaḡ ḡabāb-ı bāde yaşum gevheri gibi
Şalmış zamāne ayaġa dürr-i yegānedür
3. İy mācerā-yı 'ışkı baḡa eyleyen sū'al
Ol serv-i nāz ayaġına eşküm revānedür
4. Yoġ bir bahānemüz öperüz anı gerçi kim
Hüsni behāda la'l-i lebüḡ bī-bahānedür
5. Bu sāde nazmı ehl-i şanayı' begenmese
NEV'İ ne ġam bizüm sözüümüz 'aşıkānedür

0214. 98^b

0214. 99^a

0216.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñül şevk-i ruḥuñla yana geldi
Cemālün şem‘ine pervāne geldi
2. Ḥam-ı zülfün ki devr eyler yañağuş
İrem ṭāvūsıdur cevlane geldi
3. Gelüp kāfir saçuñ ruḥsāruñ üzre
Yüzün nūrın görüp imāne geldi
4. Dil-i pür-ḥün bana bezm-i ğamuñda
Lebāleb bir tolu peymāne geldi
5. Zebün olmaz ‘acüz-ı dehre BĀĶĪ
Bu meydāne begüm merdāne geldi

0217.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Düşüpdür gözlerün āhūsına üftāde saḥrālar
Olupdur dişlerün lü‘lü’sine şūrīde deryālar
2. Senünçün gülşen içre ḥārlardan çekdiler ḥançer
Biri biri ile kanlu bıçaḳlu verd-i ra’nālar
3. Mey-i lā‘lün şafāsın bulmadılar bezm-i ‘ālemde
Cihānı ayağı altına aldı cām-ı sahbālar
4. Saçuñ zencīrinün müşg ile ‘anber ḳara ḳulları
Dür-i dendānuña bende senün lü‘lü’-yi lālālar
5. Sirişk-i çeşm-i lü‘lü’-bāra kendin nisbet eylermiş
‘Aceb olmaya iy NEV’i gözümden çıkısa deryālar

0216. 99^a

0217. 99^b

0218.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yāralar cism-i za'ifümde ağız bir itdiler
Derd-i 'ışkı ol ıtabīb-i cāna taqrır itdiler
2. Bildiler rüyın ğam-ı Ŝırın ile zerd olduĝın
Naŝını Ferhāduŝ altun ile taqrır itdiler
3. Gördiler kāŝāne-i dehrüŝ iken bünyādı yoĝ
Ehl-i diller ħānĝah-ı 'ışkı ta'mır itdiler
4. Bozduĝıçün deyr-i fāniden ta'alluĝ ŝüretin
Bir niŝān olsun diyü Mecnün'ı taşvır itdiler
5. Āsitān-ı yāre yüz sürdükleriçün NEV'iyā
Mihir ile meh gökler üstinde çıĝup yir itdiler

0219.

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Hafif + - - - / + - + - / + + -

1. Lebüŝ ile ŝarāb hem-demdür
N'ola ĝan aĝlasa gözüüm demdür
2. Merve ħaĝĝı lebüŝ Ŝafā'sına
Gözümüŝ yaşı 'ayn-ı zemzemdür
3. Gerçi dünyā deĝer seni görmek
Vaŝluŝa irmek özge 'ālemdür
4. Nāzır olmayacaĝ ruĝ-ı yāre
Neye yarar iki gözüüm nemdür
5. Dehen ile miyānı vaşfında
Her ne derlerse NEV'iyā kemdür

0218. ·99^b

0219. ·100^a

0220.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Lebün cāmıyla beñzer yoğ dehānuđ gibi nādirdür
Bunuğ keyfiyyeti ta'bir olunmaz zevke dā'irdür
2. Ğaraž mihr-i cemālün dilde taşvır itmedür 'ömrüm
Kişi deyr-i cihānda bir iki günlük misāfirdür
3. Ğoyup sırr-ı dehānuđ bilmek ister cevher-i ferdi
Şu kim hikmetde kâşır oldu 'ağlı ehl-i zāhirdür
4. Olur şā'ir ögüp göge çıkarsa kâmetün ammā
Dehānuđla miyānuđ vaşfına geldükde kâsırdur
5. Žamiründen geđer zahir budur bir 'āşık öldürmek
Ne emrün var ise kııl NEV'ı-i bı-çāre hāzırdur

0221.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Meded iy göñlümi sihr ile meftün eyleyen dilber
Alup 'ağlum benüm 'ışık ile mecnün eyleyen dilber
2. İdüp ezhār-ı şefkat gösterüp meyl ü maħabbetler
Görünmez derde uğradup gözüm hün eyleyen dilber
3. Baña evvel seni luşfumdan arturmam diyüp āhır
Ğarār u şabrum eksüp derdüm efzün eyleyen dilber
4. Tıutup cevr eylemekde devr uşūlin 'āşık-ı zāra
Beni inşletmegi ney gibi kânün eyleyen dilber
5. Gehı NEV'ıye rüyın 'arz idüp geh sine-i şafın
Benüm günden güne hālüm diger-gün eyleyen dilber

0220. :100^a

0221. :100^b

0222.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kāmetin çeng itdi ğamdan 'āşık-ı bî-çäreler
Devr uşūlin tūtdılar cevri itmede meh-pāreler
2. Sāyesinden beñzer almışdur libās-ı müste'ār
Gice gördüm geymiş ol mäh-ı şeb-ārā kāralar
3. İl kucup ol seng-dil mäh-ı siyeh-pūşum benüm
Ben revā mıdur başam bağruma seng-i hāralar
4. Takyeci bir nev-cüvānuñ baş açık abdālıyam
Korğarın bir gün benüm cismüm libāsın pāreler
5. Haññ-ı la'l-i yārda ser-geşte diller NEV'iyā
Şan şeb-i ihyāda cem' olmuş döner āvāreler

0223.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Hayāl-i çeşm-i maħmūruñ dil-i efkāra düşmişdür
İki mestāne dilber kūşe-i ħammāra düşmişdür
2. Çemende korğarın 'uryān kocarlar naħl-i bālāsın
Diriğā ol elif-kāmet miyān-ı ħāra düşmişdür
3. Libās-ı cism-i şad-çaküm benüm bāzār-ı dehr içre
Şatılmaz 'aybı var zīrā öñinde pāre düşmişdür
4. Anı bir lu'b ile beñzer uçurmuş yārdan vā'iz
Niçe demdür ki zāhid kūşe-i inkāra düşmişdür
5. Ser-i kūyuñda çok üftādeler NEV'i kuluñ ammā
'Aceb āvāre olmuşdur 'aceb bî-çäre düşmişdür

0222. :100^b

0223. :101^a

0224.

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Geldümse n'ola ben şu'[arā devr]ine āhır
'Ādet budur eñ sonra gel[ür bezme ekābir]
2. Şūfī zarar itmez saña eṭfāl ile şöhet
Ġam çekme girür cennete erbāb-ı şagā'ir
3. İy meh n'ola şehbāz-sıfat tutsañ il üzre
Şehründe bizüz şimdi gözi bağlu misāfir
4. Hiç n'eyleyeyin bu dil-i āvāreyi bilmem
Ne vuşlata kādır saña ne firķate şābir
5. N'itsün ya güzel sevmeyüp Allāh'ı severseñ
NEV'İ gibi bir rind huşuşā ola şā'ir

0225.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. O şeh berdār-ı 'ışık olmağa lāyık olduğum bilmez
Benüm Mansūr veş fennümde fā'ik olduđum bilmez
2. Bilür kendüye mā'il olduğum dilber benüm ammā
Ne yüzden sevdüğüm ne haste 'āşık olduğum bilmez
3. Niçe şunsun baña ehl-i selāmet 'āfiyet cāmın
Maḥabbet bādesinden kimse āyık olduğum bilmez
4. Beni Mecnün-ı şeydā kılduğun hep tıydı 'ākıller
Yoluñda 'ışık ile kim kaldı Vāmık olduğum bilmez
5. Yüzüm nergis gibi zerd itmek ister NEV'İyā ol meh
Ġamından lāle veş kana boyanuğ olduğum bilmez

0224. :101^a

0225. :101^b

0226.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + --- / + - + - / + + -

1. Ger kamer māder olsa şems peder
    Togmaya bir senün gibi ahter
2. Sen gerüp çekdügünce yay kaşuñ
    Oklarundan ciger bilür ne çeker
3. Āşiyān ide bām-ı kaşruñda
    Mürğ-ı cān tenden eyledükçe güzer
4. Tutdı haṭṭ-ı ğubār la’l-i lebün
    İrdi hayfā şarāb-ı nāba keder
5. Bir yaluñ yüzlü hūbdur kılcı
    NEV’iyā niçe cāna başa deger

0227.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Belā dildendür ol dildār elinden dādumuz yoқdur
    Gönüldendür şikāyet kimseden feryādumuz yoқdur
2. Niçün ‘ışk ehlini yād itmez ol la’l-i Mesih āsā
    Bilür hod ‘ālem-i ervāha nisbet yādumuz yoқdur
3. Hārābāt ehline rüz-ı hisābı aṅma iy vā’iz
    Bizüm hergiz bu varlık ‘āleminde adumuz yoқdur
4. Toğup kumrī-şifat biz anadan tavk-ı maḥabbetle
    Esir-i kayd-ı derd ü miḥnetüz āzādumuz yoқdur
5. Muḳarrer şā’ir-i şirīn-zebānuz NEV’iyā ancaқ
    Bu devr içinde bir şöhet virür Ferhādumuz yoқdur

0226. :101^b

0227. :102^a

0228.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Senün maḥzūnuḡ olmak baḡa şādān olmadan yigdür
Ġamuḡla ağlamak illerle ḡandān olmadan yigdür
2. Cihānuḡ 'izz ü cāhın şöyle iz'ān eyledüm ben kim
İşigünđe ḡul olmak dehre sulṡān olmadan yigdür
3. Düşüp kūy-ı ḡarābāt içre şūfi kāse-lis olmak
Serīr-i devlete faġfūr u ḡaḡān olmadan yigdür
4. Cihān-ı bī-sebātuḡ raġmına devr itdürüp cāmı
İçüp lā-ya'ḡıl olmak şāh-ı devrān olmadan yigdür
5. Şarāb-ı 'ışḡ ile NEV'İ gibi mest-i müdām olmak
Baḡup bu ni'met-i dünyāya ḡayrān olmadan yigdür

0229.

Mef'ūlü Mefā'ılı Mefā'ılı Fe'ūlün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Erbāb-ı ġama rāh-ı belādan ḡazer olmaz
'İşḡa ḡadem uran kişide bīm-i ser olmaz
2. İy māh-ı Zūḡal-pāye şaḡın āhum oḡından
Kim ḡarbına bu günbed-i mīnā siper olmaz
3. Reftār ile bālālıġ ile bāġ-ı cihānda
Toġrusı bu kim kāmēt-i yāre irer olmaz
4. Her şeb ser-i kūyında yaḡar meş'alemüz māh
Kimdür diyen üstine ġarībün döner olmaz
5. Sırr-ı ġam-ı 'ışḡı degürür ġüşına yāruḡ
NEV'İ dür-i eşḡüm gibi bir bed güher olamz

0228. :102^a

0229. :102^b

0230.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Saña il virmiş iken devlet-i hüsn ü leṭāfetler
Elünden buse alınmaz nedür cānā bu ḥissetler
2. Elünden geldügi iḥsānı sultānum diriğ itme
İderlerse gedālar dest-buse sa'y ü himmetler
3. Tekellüfsüz elün öpmekdür ancak 'āşıka makşüd
Eger būs-ı leb-i lā'lün olursa cānā minnetler
4. Alup dil naḳdini destine baña öpmege virmez
Çeker el ḳorḳarın luṭf it diyüp olursa ḡılzetler
5. Bu şi'ri NEV'iyā dildār destine sunup di kim
El öpmekdür ḡaraż ḥarc olmadan bunca zaraḑfetler

0231.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' --- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Lā'lün öpünce vaşluḡ için dil cevāb açar
Zirā şarāb-ı nāb efendi hicāb açar
2. Ol iki ḥasta çeşmüñe def'-i gezend için
Efsün okur müjeñ ḥaṭṭ u ḥālün kitāb açar
3. Virür ḥayāt mürdeye būs u kenār-ı yār
Seyr-i kenār u şoḥbet-i aḥbāb ḥvāb açar
4. Çün ehl-i ḥāne-gāha seḥer fetḥ-i bāb olur
Meyḥāneler ḳapusını mest-i ḥarāb açar
5. NEV'ī maḥabbet ehlini āḡāh-ı 'ışḳ ider
Mestānuḡ uyḥusını ḥumār-ı şarāb açar

0230. :102^b

0231. :103^a

0232.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Kaşuñ hilālidür gözümüzde hayālümüz
Zülf ü ruñuñ ğamıyla geçer mäh u sālümüz
2. Çıkmaz beyāza defter-i āmālümüz dağı
Bir sīm-ten ğam ile ağıardı saşalumuz
3. Kem pīšemüz hayāl-i miyān u dehān-ı yār
Evşāf-ı zülf ü kāmēt-i dilber kemālümüz
4. Olduğ egerçi za'f ile gāyetde bī-mecāl
Kūy-i nigāra varmamağı yok mecālümüz
5. Şol deñlü itdi NEV'î'yi kaşuñ ğamı nizār
Gözlerde kaldı za'f ile ancak hayālümüz

0233.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Āl ile öpdüğü için lebinî cānānuñ
Şanını içmelidür cām-ı mey-i hamrānuñ
2. Müntehā kāmētüñe ideli cānā teşbīh
Sidrede ayağı yirler mi başarı Tübānuñ
3. Dāğ-ı mihrüñ ideli gün gibi sīnemde zuhūr
Ĥaddi pāyānı mı var zerre gibi a'dānuñ
4. Sāye şanmañ yiter ayakladuñ āfākı diyü
Düşdi ayağına zülfi o şad-i bālānuñ
5. İy Ümīdī ser-i zülfine gönül bağlayalı
Ĥaddi pāyānı mı var uzun uzağ sevdānuñ

0232. :103^a

0233. :103^b

0234.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Oluben kākülünge hem-ser ol altun üsküf
Başa çıkmason iken iy ruḥı gül-gün üsküf
2. Altun adın baḳır eyler ḥazer itsün zinhār
Olmasun kimseye hem-ser o hümāyün üsküf
3. Şem‘-i kāfūr-ı leṭāfetdür o ḳadd-i mevzün
Şu‘le-i ḥüsn-i melāḥatdür ol altun üsküf
4. Çihre-i zerd ü nizārına nazār ḳılmayalı
Oldu çin eyleyüp ebrūsını maḥzün üsküf
5. İy ÜmīDī olımaz hem-ser o māha ḥürşīd
Geydürür gün başına gerçi bu gerdün üsküf

0235.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. ‘Ārızuḡ dökdi yire yüzi şuyın āblaruḡ
Deldi çāh-ı zekanūḡ baḡrını girdāblaruḡ
2. Çekmeden sen şanemüḡ bār-ı ḡam-ı ebrūsın
Ḳāmeti iki bükülse n’ola miḥrāblaruḡ
3. Ḥün idüpdür yüregın ḥasret-i la‘l-i nābuḡ
Budur açılmadıḡı ḡonçe-i sır-āblaruḡ
4. ‘ĀrıZ-ı nābuḡa dildāde geçermiş cānā
Ābdan dönse ‘aceb mi yüzi ṭolāblaruḡ
5. İy ÜmīDī güher-i nazmuḡa kıymet mi olur
Zīver-i güş-ı cihāndur dür-i nā-yāblaruḡ

0234. 103^b

025. 104^a

0236.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Dā'imā gerçi ki rif'atde dilā nālelerüñ
Künc-i ğamda atı düşkünüği var eşk-i terüñ
2. ayli bālā geinür serv-i ser-efrāz ammā
İremez āmet-i bālāsına sen sīm-berüñ
3. Bu adar hüsñ ile bir genc-i leāfetsin sen
Ejdehādur ki uşandı seni zerrīn kemerüñ
4. Yüri āyine-şifat taşfiye-i bāın ıl
Saa tā keşf ola avāli bu cümle řuverüñ
5. N'ola 'arz itse ÜMİDİ saa dürr-i nazmın
Cevheri bilür efendi yine adrin güherüñ

0237.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Yine sevdā-yı ğam-ı 'ışı ile dildāruñ
Başı yaşdıda bugün ayli dil-i bī-māruñ
2. İşidüp ram ide cāyız ki şeb-i ğamda nigār
Arasın kesme dilā aner-i ğamla zāruñ
3. 'Āř-ı teşne mey-i nāb ile sīr-āb olsun
Berř u afyün ile ağzı urusın ağyāruñ
4. Mey-i nābı görüp alınmasa iy ğone-dehen
Meclis-i meyde ızarmazdı gül-i ruhsāruñ
5. İy ÜMİDİ ün aılmadı gül-i bāğ-ı ümīd
ekelüm neyleyelüm cevrimini her bir hāruñ

0236. :104^a

0237. :104^b

0238.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. İreli hüsni kemāle o meh-i t̄abānuḡ
Qalması gōkde yiri mihr-i cihān-ārānuḡ
2. Gül-bün-i bāḡ-ı şafā dilde nihān-ı t̄irüḡ
Ġonçedür anuḡ ucında görinen peykānuḡ
3. Ayaḡuḡ öpmege bir kez senüḡ iy naḡl-i ḡırām
Nice yıldır ki yoluḡda sürinür dāmānuḡ
4. Haydi iy ḡamze-i ser-mest gelüp ikide bir
Toḡınur ḡalximüze ḡançer-i ḡün-efşānuḡ
5. İy ÜMİDİ ideli nāleme dilber taḡsin
Tutdı āfāḡı bugün şit ü şadāsı anuḡ

0239.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Cānlar fedā ḡılur saḡa 'āşık seri degül
Da'vā-yı 'ışḡ ehl-i dile serseri degül
2. Bār-ı riyāyı meclise 'arz itme zāhidā
Zirā aḡı kimesne götürmez yiri degül
3. Seyr-i cemāl-i yār ideli merdüm-i çeşm
ḡūri görünmez oldu gözine perī degül
4. Kimse gedā-yı dergeh-i 'ālī-cenābuḡa
Sultān-ı Mışrı beḡzedimez ḡayşarı degül
5. Ser-'asker itdi şāh-ı maḡabbet ÜMİDiyi
Kimdür ki aḡa diye begüm 'askerī degül

0238. 104^b

0239. 61^b

0240.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + - - - / + - + - / + + -

1. Akıdup cüy-ı eşkimi o melek
Döndi bir āsiyāba çarḥ-ı felek
2. Sālik-i rāh-ı ‘ışķ olan āḥir
İrişür bir selāmete giderek
3. Kātı diller dilī ḥadeng-i müjeḥ
Dilün iy қаşları kemān dilün
4. Baḥr-i ğamdan ḥalāşa fülk-i beden
Dōstum ḥayli rūzgār gerek
5. Zen-i dehre ÜMİDİ virdi ṭalāk
Görmedüm bir anuḥ gibi erkek

0241.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Ne ğam-ḥāk olsa ten yoluḥda şāhum
Esritmez mi baḥa bād-ı āhum
2. Şeh-i ‘uzlet-nişin derd-i ‘ışķum
Baş egmez kūşe-i hāhe külāhum
3. Devāt u kilik olup dāğ u elifler
Yazar sīnemde her dem āh-ı şāhum
4. Peleng-i bişezār-ı kūh-ı derdüm
Tenüm zeyn ideli dāğ-ı siyāḥum
5. Şeb-i deycūra dönderdüm cihānı
ÜMİDİ dūd-ı āh-ı şubḥ-ğāhum

0240. 61^b

0241. 105^a

0242. 105^a

0242.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Diyār-ı ğamda küh-ı bî-sütün-ı 'ışkdur başum
Niŝān-ı tîŝe-i mihr ü maħabbetdür iki aşum
2. Ayağuñ öpmege bir kere iy naħl-i cefā-pîŝe
Yoluñda dökilüp şaçıldı ğayli eşk-i ğün-bāŝum
3. Beyābān-ı reh-i 'ıŝkıñda yāruñ eyle pāyānum
Ki sāyem daħi ardumca alur olmaz ayadaŝum
4. Nigārā ğāh zaħm-ı tığ u ğāhı đarb-ı tığuñdan
Bugün çok serzeniŝ çekdi yoluñda oñmadu başum
5. Demādem rüy-ı zerd-alüdımı ğün ile āl eyler
Göresin 'āıbet baña ÜMİDİ yüz yumaz yaşum

0243.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Bir aŝı yā vü ğamzeleri ğançer isterin
Ya'ni yoluñda ölmege bir dilber isterin
2. Geh tığ ü ğāh ğançerüñe meyl ider göñül
Yanuñda mā-ħaŝal düŝicek bir yir isterin
3. Beñzüm ğam ile zer idüp ağladuğum bu kim
Yāruñ yoluñda sürmege sım ü zer isterin
4. Nüş eyledikçe zehrüñi yād eylerin lebün
Def' itmegiçün acısını şekker isterin
5. Bir baş au ğedāyım ÜMİDİ cihānda ben
Ne tāc u ne abāçe-i İskender isterin

0244.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Görince kâmet-i bālāñ ile ruhsârıñ iy hûri
Dıñeldi kıldı hayretden yerinde şem'-i kâfûri
2. Nice beñzer diyü ol âsitân-ı kıble-i cāna
Ögüp göge çıkardılar nigāra Beyt-i Ma'mûri
3. Tolaşur bûse-i la'l-i leb-i cānāne meclisde
Şaķınsun sākıyā bir gün şıkarlar āb-ı engûri
4. Fenā dārında cismin pāy-māl-i derd-i 'ışk itmiş
'Aceb mi hākdan ref' eylese eflāk Mansûri
5. Belāsı bāline degmez ÜMİDİ çarh-ı bed mihrün
Bu remzi fehm idüp güş eylegil feryād-ı zünbûri

0245.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Bugün sākı-i bezmün bende-i fermānıyuz cānā
Bir iki cām-ı meyle 'ālemün sulţānıyuz cānā
2. Perī tıtsa eyleyüp tıtsa çevgān-ı zülf-i 'anber āsāña
Bugün kûy-ı belānuñ kûy-ı ser-gerdānıyuz cānā
3. N'ola bend-i ser-i zülfünde her şeb nāleler kılmaķ
O bāğun biz dağı bir bülbül-i nālānıyuz cānā
4. Geçüp bezm-i cihānuñ bāde-i zevķ u şafāsından
Bugün esrār-ı haţ-ı sebzünün hayrānıyuz cānā
5. ÜMİDİ gibi kûy-ı derd-i 'ışkunda geçüp serden
Ser-i kûy-ı fenānuñ bî-ser ü sāmānıyuz cānā

0244. :105^b

0245. :106^a

0246.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Tabl-ı şāhı salmadın āvāze çarhuñ bāmına
Oķunurđı huṭbeler sultān-ı 'ıŝkuñ nāmına
2. La'l-i nābuñ ŝevķına göz dikdi cāna her ḥabāb
Sāğar-ı sīmīni sāķinüñ mey-i gül-fāmına
3. Kānde beñzermiŝ nihāl-i ķāmet-i mevzūnuña
Serv-i bāğuş dōstüm billāh baķ endāmına
4. Cān ile başı benüm boynuma ķurbān eylemeñ
Tek beni irgür nigārā vaŝlınuñ bayrāmına
5. Tōvbe vü zūhdi ŝikest itmiŝ ÜMİDİ var ise
Sāķi-i bezm-i ŝafānuñ uğradı ibrāmına

0247.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Gelmez o serv yanımıza āh u zārdan
Niçe ŝikāyet itmeyelüm rūzgārdan
2. Bezm-i belāda sīnemizi eyledi kebāb
Yandıķ yaķıldık āteŝ-i 'ıŝķ-ı nigārdan
3. Gördükçe mācerā-yı biḥār-ı siriŝkimi
Deryālar acıyup dōğünür her kenārdan
4. Zūlfüñ ŝebinde ŝem'-i ruḥ-ı dil-sitān ile
'Uŝŝāķ oķur vefāñı o ḥatt-ı ğubārdan
5. Kılmaz ÜMİDİ āteŝ-i 'ıŝkuñdan ictināb
Cānā semender incine mi tāb-ı nārdan

0246. :106^a

0247. :106^b

0248.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Alur müdām būseler ol la'l-i nābdan
Hiç bilmem acı mı nice alam şarābdan
2. Yād-ı şafā-yı la'lün ile nüş idüp biraz
Şular sepildi yüregine cām-ı nābdan
3. Haṭṭ-ı siyāh olalı ruḥ-ı yāra perdedār
Bir laḥza Ka'be olmadı ḥāl-i ḥicābdan
4. Āheng-i nāle-i dil-i 'uṣṣāḳı ğuş idüp
Meclisde çekdi destini muṭrib rebābdan
5. Biryān olalı sīne-i sūzān ÜMİDiyā
Bezm-i şarāb-ı ğamda kesildüñ kebābdan

0249.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dāne-i ḥāl-i siyāhuñ Şubḥatü'l-Ebrār'dür
Levḥa-i mäh-ı cebinüñ Maṭla'ü'l-Envār'dur
2. Bir büt-i deyr-i melāḥatsin bu ḥüsn ü ānla
Saḡa nisbet her peri bir şüret-i dīvārdur
3. Aḡter-i baḡtumla kılmaġa yine ceng ü cidāl
Dūd-ı āh-ı pür-şerer bir tığ-ı cevherdārdur
4. 'Anber-i sārā ḡaṭuñ zülf-i siyāhuñ misk-i Çin
Ḥāl-i rüyuñ nāfe çeşmüñ āhu-yı Tātār'dur
5. Yiridür ğuş-ı şehen-şāha irerse sözlerüñ
İy ÜMİDİ her kelāmuñ bir dür-i şehvārdur

0248. :106^b

0248. :107^a

0250.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Felekde şarşar-ı āhumla mihr-i āsmān dītrer
Dem-i bād-ı şabādan gūyiyā berg-i ḥazān dītrer
2. Yürek oynadı şanma ḥavf-ı tīg-ı ḥūn-feşānuḡdan
Görince üstine anuḡ bu ḳalb-i nā-tüvān dītrer
3. Olursa bir içim meclisde virmez zāhid-i ḥuşka
Mey-i nābuḡ şu deḡlü üstine pīr-i muḡān dītrer
4. Görüp teb tıtdı lertzān oldı şanmaḡ cism-i bī-mārı
Ki yād idüp ḡam-ı hicrān-ı yārı her zamān dītrer
5. Çekince iy ÜMİDİ sīneye ol sīm-endāmı
Yürek oynar beden lertzān olur cismimde cān dītrer

0251.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. La‘lün üzre ideli ḥaṡṡuḡ ḳarār
Çeşme-i ḥayvāna irmişdür ḡubār
2. Teşneyem vaşluḡ zülāline disem
İçirür bir iki tīg-ı ābdār
3. Raḳş ider şanmaḡ nücüm ile felek
Çarḡa girmişdür bu āh-ı pūr-şerār
4. Bī-sütün-ı ḡamda nālem ḡuş idüp
Başını ḳaldırdı yir yir küh-sār
5. İy ÜMİDİ ḳara çullarda ḳodı
Nāfe müşḡini bu zülf-i müşḡ-bār

0250. :107^a

0251. :107^b

0252.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif + - - - / + - + - / + + -

1. Eyledüñ tır yāresine siper
İy dil ammā içün bilür ne çeker
2. Göñline girdi gonçe-i bāğun
Vaşf-ı dendānuñ ile jāle-i ter
3. Hāk-i pāyuñ getürdi bād-ı şabā
Didiler aña genc-i bād-āver
4. Bāğ-ı kūyuñda iy nihāl cefā
Lāzım oldu ħar-ı raķibe semer
5. Nażmuña iy ÜMİDİ kıymet yok
Ṭab‘-ı pākuñ olalı kân-ı güher

0253.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Artarsa āh u zārı n’ola mübtelālaruñ
Eksük degül cefāları çün vlaruñ
2. Şol kıan olası bādeyi şun sāķiyā medet
Kıanım kıurutdı cevri bugün bī-vefālaruñ
3. Çekdürmesem gözüme n’ola tütüyā ğamın
Kuĥl-i cilā degül mi baña ħāk-i pālaruñ
4. Kıan ile tılsa çesmi n’ola zaĥm-ı sīnemün
Kıan aĝladur müdām ele tır-i cefālaruñ
5. Taĥsinler itdi çekdi ÜMİDİ kıulaĝını
Güş eyleyince ehl-i Şıfāĥān nevālaruñ

0252. :107^b

0253. :108^a

0254.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Şalup nigār ayaklara zülf-i siyāhını
Alup n'ider ki boynına anuñ günāhını
2. Kuḥl-ı cilā idinse n'ola dīde-i nücūm
Ögüp göge çıkardı şabah ḥāk-ı rāhını
3. Kūyuñ tolanmasın gice şol meh diyen levend
Başına yoḥsa tār iderin şeb-külāhını
4. Dilden zalām-ı guşşa gider göñlüm açılur
Açduqça bād-ı burqa'-i zülf-i siyāhını
5. Biñ nāz ile ÜMīDīnūñ ol serv-i nāzenin
Meyl eyledi görince bugün bād-ı āhını

0255.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Bugün meclisde sāḳi sāğar almaḳ dest-i dilberden
Hemān bir gül ḳoparmaḳ gibidür şāḫ-ı gül-i terden
2. Olalı cür'a-i cām-ı leb-i dil-dāre dil hem-dem
Kesildi berşle afyūndan el çekdi sāğardan
3. Ḥaṭ-ı ruḥsārını zülf ile mestūr itmiş ol kāfir
'Aceb mi 'āşık-ı miskīn oḳursa küfri ez-berden
4. Demidür tolar iç buse iḥsān eyle 'uşşāḳa
Efendi ḳullara 'ādetdür iḥsān çünki beglerden
5. ÜMīDī olımaz ser-menzil-i maḳşūdına vāşıl
Reh-i 'ışḳında yāruñ geçmeyen evvel ḳadem serden

0254. :108^a

0255. :108^b

0256.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Cennet anılsa ruḥuḥ ḥāṭıra eyler ādem
Ka‘be yād olsa ser-i kūyuḡa varur ’ālem
2. Miyye-i zevḡ u şafā ḡandan olurdı ḡaşıł
Bāḡ-ı sīnemde gelüp nāvekūḡ urmasa ḡalem
3. Şāhid-i bāḡa dūr-i eşkini ḡılımış işār
Derlemiş ḡayli yine şaḡn-ı çemende şebnem
4. O büt-i muḡ-beçe nāz ile tekellüm kılsa
Nuṡḡa ḡādir olımaz zerrece yanında şanem
5. Bilimi bükmüş iken bār-ı belā-yı hicrān
Geldi bir bār-ı girān oldu ÜMİDİ hem ü ḡam

0257.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. ‘Ālemi faşl-ı bahār eyledi ser-sebz-i çemen
Başladı naḡmeye bülbul yine her vādiden
2. Nev-bahār oldu güzellendi ḡarīm-i gülşen
Ḥacletinden eriyüp geçse n’ola berf-i çemen
3. Geh güle āla gehi ḡonçeye şeydā geçinür
Daldan dala ḡonar mürḡ-ı nihāl-i gülşen
4. Dōstum bezm-i şafādur diyü şevḡ üzre görüp
Şubḡa dek dün gice diḡlenmedi şem‘-i rüşen
5. İy ÜMİDİ götürüp lāle-şıfat ayaḡı
Düşe gör jāle gibi kūşe-i bāḡa erken

0256. :108^b

0257. :109^a

0258.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Hıylı Őetāret eyledi meclisde bűlbűle
Ađzı Őurāhinűn dűn egildi gűle gűle
2. Bād-ı nesīm ile ađılur diyű bāđda
Őađn-ı Őemende lāle bugűn dűŐdi ter-gűle
3. Zűlf-i ruđında ol Őaneműn Őatre-i gűl-āb
Őebnemdurur ki dűŐdi gűlistānda sűnbűle
4. Bu tāze tāze dāđ ile sīnemde her elif
Bāđ-ı belāda beņzerdi Őāđ-ı Őaranfűle
5. Beņzer ŬMĪDĪ var ise eksűklűgin diler
Cāmuđ egildi űpdi ayađını bűlbűle

0259.

Fe'ilātűn Fe'ilātűn Fe'ilātűn Fe'ilűn

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Devr-i gűl irdi yine 'azm-i gűlistān idelűm
Biz de bűlbűl gibi bir kűŐeden efgān idelűm
2. Cűr'a-i cām-ı mey-i nāb ile sākĭ demidűr
FerŐ-i bāđı varalum la'l-i BedāđŐān idelűm
3. NűŐ idűp bāde-i gűl-rengi olup mest ű đarāb
Biz dađı bir yađadan Őāk-ı girĭbān idelűm
4. Gűl gibi dāđ-ı dili 'arz idelűm cānāna
NiŐe bir gűnŐe-Őıfat sīnede pinhān idelűm
5. İy ŬMĪDĪ demidűr ŐarŐar-ı āhuđla bugűn
Kilk-i evrākını gűlŐende perĭŐān idelűm

0258. :109^a

0259. :109^b

0260.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Rüşen kılalı meclisi cām-ı şarābımız
Mihr ile māhı 'aynına almaz ḥabābımız
2. Raqş itmez idi şavma'ada seyḥ-i şehre eger
Çalınmasaydı gūşına çeng ü rebābımız
3. Mey-ḥāne cāy-ı muḥtesib-i bezm-i bādedür
Eksük degüldür elden anuḥün şarābımız
4. Şol teşnegān-ı vādi-yi 'ışkız ğamuḥda biz
Āb-ı zülāli 'aynına almaz sīr-abımız
5. Zerḥ u riyādan el yuya zühḥād-ı şehre eger
Görse ÜMİDİ meykedede āb-ı nābımız

0261.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Gördi fezā-yı dīdemizüh āb u dānesin
Mürġ-ı ḥayāl idindi gelüp āşiyānesin
2. Öldürmege bahāne ararken cihānı āh
Eyler baḥa gelince cihānuḥ bahānesin
3. İy kaşları hilāl gören māh-ı nev şanur
Burc-ı felekde āteş-i āhum zebānesin
4. Seyr itdi yār dāġ-ı ğamuḥ eşrefilerin
'Arz itdüm aḥa sīnemüh iy dil ḥizānesin
5. Ḥālāt-ı 'ışk ne'ydüğünü bilmek isteyen
Görsün ÜMİDİNÜḦ ğazel-i 'āşıkānesin

0260. :109^b

0261. :110^a

0262.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Açılsa gönçe-leblerle çemende nev-bahār olsa
Şaçılsa cür‘alar rüy-ı zemīne lālezār olsa
2. Şabā ile nihāl-i gül şalınsa gönçe açılma
İrüp hengām-ı sermā āhire evvel bahār olsa
3. Şarāb-ı nāb ile dil-ḥaste-i miḥnet şifā bulma
Ḥakīmāne içilse elde cām-ı hoş-güvār olsa
4. Nihāl-i kāmēt-i bālā ile yanımca şalınma
Miyān-ı sebze ol serv-kāmēt der-kenār olsa
5. Çemende gönçe-lebler şunduğunca gül gibi sāgar
ÜMİDİ içmek olurdu ilimde ihtiyār olsa

0263.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Ayāga şalma diyü zülf-i ‘anber-efşānı
Şarıldı boynına ol āfetün girībānı
2. Ğubār-ı ḥāk-ı rehün tütüyā iden gözine
Alur mı ‘aynına hiç sürme-i Şifāhānı
3. Ḥırām idince bugün nāz ile o serv-i ḥırām
Reh-i cefāda ne tozlar kıopardı dāmānı
4. Efendi bir kılna degmez ol siyeh zülfün
Diyār-ı Çin ü Ḥitā mülket-i Karamānı
5. Egerçi Fāris-i meydān-ı nazma ḥadd yok lık
Semend-i ṭab‘ ile aldı ÜMİDİ meydānı

0262. :110^a

0263. :110^b

0264.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Bağlayup gönlümüz ol kākül-i ‘anber-fāma
Āh kim mürğ-ı dili yine düşürdün dāma
2. Ğam-ı zülfünle beyābān-ı maḥabbetde göñül
Beñzer ol rāh-reve ḳalmıs ola aḥşama
3. Biñ bir ibrāmile bir būsesin alduḳ yāruñ
Ḥūblar şimdi iken döymezi imiş ibrāma
4. Ḥalka esrār-ı mey-i la‘lünji fāş itdi diyü
Dil uzatsa n’ola meclisde şurāḥi cāmı
5. Yazmağa levḫa-i ḥürşide ÜMİDİ şî‘rin
Destine aldı ‘uṭārid yine zerrin ḥāme

0265.

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Hafif +--- / +-+ - / +-+

1. Zülf-i pür-çini sünbül-i pür-tāb
Rūy-ı rengini lāle-i sīr-āb
2. Sünbül-i zülf-i yāre irmeğiçün
Dökilür saçılur müdām gül-āb
3. Ḥam-ı ebrū-yı yār ehl-i dile
Zāhidā saña küşe-i miḥrāb
4. Ḥāl-i Hindūña ḳıldılar teşbīh
Şevḳden raḳşa girse n’ola zebāb
5. Demidür āsitān-ı meykedeye
Düşegör iy ÜMİDİ mest ü ḥarāb

0264. :110^b

0265. :111^a

0266.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yine enfās-ı lebünle iy Mesih-i Hızır-pey
Kāleb-i fersüdesi eṭfāl-ı bāğun oldu hay
2. Hıl'at-i rengin 'aṭā itdi serāser nev-bahār
Kāre çölde gerçi komışdı dırahtı bād-ı dey
3. Gül gül olmışdur kızarup ṭāb-ı mülden 'ārızı
Şol kadar nüş eylemiş lāle çemen bezminde mey
4. Tır-i dil-dūzuṅ urup revzenler açdı her taraf
Nāleler itse 'aceb mi üstüh'ānum mişl-i ney
5. Şi'r-i pür-sūzum FiĠĀNİ görse Hıusrev ḥākde
Sūziş-i şevkıyla cāñına urıdı niçe key

0267.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Şayd itdi gönlümi yine bir ṭurresi kemend
Zülf-i siyāhın itdi anuṅ gerdenine bend
2. Beṅzer ğazāl-i çesmüñi kıлмақ diler şikār
Şayyād-ı zülfün almış ele 'anberin kemend
3. Hıavfım odur ki dil dege la'l-i nigārıma
Yoḥsa lebün dehāna alurdum niteki kınd
4. Zāhir olur mı idi duḥān-ı ḥaṭṭ-ı 'izār
Nār-ı ruḥuñda yaqmasa ḥālün aña sipend
5. Kimdür ÜMİDİ dir iseñ iy şūḥ u şivekār
Bir derd-mend ü bī-kes ü bī-çāre derd-mend

0266. :111^a

0267. :111^b

0268.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil şeb-i tārīk-i ğamda niçe itsün imtizāc
Bir gözi kanlu sirişk āh ise āteş-mizāc
2. İy tabībüm çesm-i bī-māruᅇ gibi dil-ᅇasteyem
Şerbet-i la'l-i şifā-sāzuᅇla gel eyle 'ilāc
3. Mürşid-i pīr-i muġāna ehl-i 'ışk olup mürīd
Na'l kesmis farkına her biri gitmis dāl tāc
4. Bād-ı āhum gökde ᅇandil-i mehī söyündürür
Āteş-i sīnem yaᅇar bezm-i kevākibde sirāc
5. İy ÜMİDİ lebleri vaşfın gören şı'rümdedir
Āb-ı ᅇayvān ile bulmis şehd ü şekker imtizāc

0269.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Rindān-ı bezme cām-ı zümürüd külāhdur
Her birisi diyār-ı heme pādişāhdur
2. Şahᅇn-ı sarāy-ı meykede bir ᅇoş mesīredür
Āb u hevāsı ᅇüb güzel cāygāhdur
3. Boyuᅇca misk ile yazulu nüşadur senüᅇ
ᅇümār-ı zülfi başma efendi günāhdur
4. Başda hevā-yı kākül-i miskīni var iken
Sevdā-yı zülfi de ne belā-yı siyāhdur
5. Bir kez ÜMİDİ ayaġuᅇa sürmege yüzün
Yıllardurur yoluᅇda şehā ᅇāk-ı rāhdur

0268. :111^b

0269. :112^a

0270.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Şanmañ ki ھاٲtı la'lüñe yāruñ keder virür
Teng-i nebāta pāy-ı meges ne zarar virür
2. Mir'āt-ı rüy-ı yār şafā-bağş iken dile
ھاٲtı gubārı irişüp anuñ keder virür
3. Cām-ı mey-i vişāl ile 'iş ehline bugün
Egmek humār-ı hicri şağın derd-i ser virür
4. Almağa kuhl-ı hāk-ı rehüñ nergis-i çemen
Gülşende bād-ı şubh iline sım ü zer virür
5. Mihrünle hāk olursa ÜMİDİyi nā-tüvān
Mihr-i sipihre zerreleri nūr u fer virür

0271.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -

1. Teb-i miñnetden idüp cāmı halāş
İrişüp ھاٲtı ruñuñ yazdı havāş
2. Hāk-i pāyuñ eger isterse şabā
Virme iy servi ayağın pek baş
3. Zülf-i zencire dili peyvend it
Cāmi'-i hüsñüñe bir kandil aş
4. Vaşf ider ھاٲtı ruñ-ı yarı rağīb
Beñzer ol zāğa ki oğur ihlāş
5. Va'de itmişken ÜMİDİ vaşlın
Turmadı 'ahdine döndi rağğāş

0270. :112^a

0271. :112^b

0272.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hāk-ı rehün ki çeşm-i cihān tūtiyāsudur
İy nūr-ı dīde gözlerimün rüşenāsıdur
2. Maqtül-i tır-i ğamze-i kıattāldur gönül
Peykân-ı yār dilde anuñ kıan bahāsıdur
3. Dil virdigüm saña diyeli cevre başladuñ
Cānā ne çāre neyleyelüm dil belāsıdur
4. Zāl-i sipihre pırehen-i aldur şafaķ
Anuñ hilāl sırma degülmiş beķāsıdur
5. Tıarz-ı Nizāmıyi iden ihyā ÜMİDİNÜñ
Āb-ı hayāt-ı nazm ile cān-bahş edāsıdur

0273.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Kıaddün ki şehā leşker-i 'uşşāķa şalındı
Yağmaya virüp şabrı nice diller alındı
2. Mevlāyi gibi girdi felek rakş u semā'a
Varise ney-i nāle kıulağına çalındı
3. Cevr itme diyü 'aşıķa ol dürr-i bināgüş
Yāruñ yine boynına kıulağına şalındı
4. La'l-i lebüñ öpmüş diyü cām-ı mey-i şahbā
Mestāne gice haylice ruhsāruñ alındı
5. İrmek dileriseñ der-i maķşūda ÜMİDİ
Ĝavvāş-şıfat der-i me'āniye tāl indı

0272. :112^b

0273. :113^a

0274.

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ruḥuṅ şem'-i melāḥat kaşlaruṅ müşg'in duḥānıdır
Anuṅ ol gerden-i kâfūr sımın şem'danıdır
2. Getürdi arkasın yire hilāl-i çarḥ-ı mınānuṅ
Kaşuṅ meydān-ı ḥüsnüṅ bir ser-āmed pehlevānıdır
3. Egüp cām-ı Cem-i devrānı kan aḡlar mey-i şahbā
Anuṅ her bir ḥabāb-ı al çesm-i ḥün-fesānıdır
4. Ḥazer kıl āteş-i āh-ı derūnumdan ki iy gerdün
Yaḡar dāmānuṅı nā-geh każā-yı āsmānıdır
5. Kaşasına göz irişmez belāgat baḥridür taḃ'uş
Anuṅçün iy ÜMİDİ sözlerüṅ dürr-i me'āñıdır

0275.

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Muzāri' --- + / - + - + / + - - + / - + -

1. İy şeh-süvār-ı tūsen-i eflāk-ı fażl u ḥod
Kim toludur şahıl-i semendüṅle şeş cihāt
2. Diṅle ḥikāyetüm göñül alçaqlıḡın edüp
Bir oyun oynadı baḡa leclāc-ı kāināt
3. Ferzāne idim etdi sade beni felek
Şāhıma 'ināyet eyle baḡa fil veş bir āt
4. Bir ḡayrı ḥāne yoḡ ki varam keş diseṅ banā
Rūḥum gel eyleme beni reddüṅle şāh māt

0274. 113^a

0275. 113^b

5. Ferzānesin cihānda eyā şāh-ı rūh-ı bahş
Nat'-ı sehāda HĀVERİye tarh kııl bir āt

0276.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Olursam 'ayn-ı 'avnüñ birle manzūr
Virem hūrşid veş 'ālemlere nūr
2. İdersen zerrece fazluñdan ihsān
Olam bir kıatre iken bahır-i 'ummān
3. Dirīg olmazsa iksir-i nazardan
Giçe kıadrüm ĞUBĀRİ kıadr-i zerden
4. Virürsen ger şeref mihrüñ yüzinden
Kamer nūr ala bahtum yıldızından
5. Olursa bāğ-ı dil lütfuñla sīr-āb
Olam gülzār-ı cennet gibi şād-āb

0277.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Muzāri' - - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hem-dem olalı meclise ol la'l-i nāblar
Gözden bırağıdı cām-ı şarābı hābāblar
2. Şeh-bāz-ı evc-i deşt-i melāmet geçer n'ola
Mecnūnuñ düşse başına cānā ğurāblar
3. 'Azm-i şikār idüp yine ol şüh u şeh-levend
Virmiş kemend-i turre-i miskine tāblar
4. Yüz sürmege ayağına ol serv-i serkeşüñ
Hayli sürüñdi gülşen-i dehr içre āblar

0276. :113^b

0277. :114^a

5. Öldürmegise hışm ile ğamzeñ ÜMİDİyi
Öldürdi ā begüm ya nedür bu ‘itāblar

0278.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün
Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Çeşmüm ne dem ki haddün aņup eşk-bār olur
Bir dem de şahñ-ı bāğ-ı cihān lālezār olur
2. Öldür didikçe ādemi şiveyle öldürür
Ol şūh-ı pür-cefā ne ‘aceb şive-kār olur
3. Yāğsın қо bāğ- miñnete bārān-ı eşkimiz
Kim sāh-ı ‘ışk miyveleri ābdār olur
4. Çeşmüm n’ola hayālün idünse qarārgāh
Dirler perilerün yirini çeşme-sār olur
5. Esdikçe şahñ-ı hāke ÜMİDİ şimāl-i āh
Gökler yüzünde dīde-i meh pür-ğubār olur

0279.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ağzuñ iy ğonçe-dehen cam-ı mey hamrā mıdur
Düşmüş ol cāma lebün berg-i gül-i ra‘nā mıdur
2. ‘Ākıbet zülfün gibi sevdāyı kıldı göñlümi
Hāl-i ruhsāruñ nigārā hābbetü’s sevdā mıdur
3. Görinen ey māh-rū zerrin-benek midür yağod
Yüz sürer dāmānuña mihr-i cihān-ārā mıdur
4. Sāye-i kıddün mi ya baht-ı siyāhım mı benüm
Düsmis ayağnuña ya zülf-i ‘abir āsā mıdur

0278. :114^a

0279. :114^b

5. Cān-ı nālānım ÜMİDİ sīne-i şad-çākde
Āsiyān-ı hārda bir bülbül-i gūyā mıdur

0280.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Hezec + ---/+---/+--

1. Ğam-ı mihrünle iy mäh-ı münevver
[Biri bir]ine girmişdür felekler
2. ‘Arağ[lar kaçre]-i bārān-ı āşüb
[‘Acā’ib] fitne ol zülf-i mu‘anber
3. Tolanma bāğ-ı kūyum diyü zinhār
Yemīn virmiş har-ı ağıyāre dilber
4. Alup çekdi kemān-ı ‘ışkı Hallāc
Cihānda oldu manşūr u muzaffer
5. ÜMİDİ çihre-i zerd ile cānā
Olupdur pīşe-i ‘ışka gāzanfer

0281.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + ---/- + ---/- + ---/- + --

1. Hergiz incinmez cefādan dilber-i ‘āşık sağa
Lā dimez kimse yıķarsağ ‘ālemi lāyık sağa
2. Ğam degildür ğamze eyle dilleri aralasuğ
Cānib-i Haķķdan virildi çün dil-āverlık sağa
3. Gördiler bir dānesin hüsn-i cihān-efrüz ile
Mäh-rūlar arasında didiler fāyik sağa

0280. 114^b

0281. 115^a

4. Bî-bedel ra‘nā güzelsin hūbsın maḥbūbsın
‘Ālemüñ sultānları kıl olsalar lâyıķ saḡa
5. Dāğ-ı mihrüñ ol mehüñ sîneñde yakduñ şubḡ veş
Yaraşur dirlerse ‘ULVĪ ‘āşık-ı şādık saḡa

0282.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Çeşmüm iy sultān-ı ‘ālem şeh-nişin olsun saḡa
Ferş-i sīnem cilve kıldukça zemīn olsun saḡa
2. Vā‘izā cennet nedür yār ile seyr-i gülşen it
Her şükūfe reşk-i Firdevs-i benüm olsun saḡa
3. Olmaķ istersen ricāl-i ġayba maḥrem gel berü
Künc-i [meyḡāne maķām-ı e]rba‘in olsun saḡa
4. Efser [idindüñ] sifāl-i küy-ı yāri iy göñül
İşüñi başa iletdüñ āferin olsun saḡa
5. Ceyş-i endüh u sitemden ‘ULVĪyā kırtulmaġa
Der ki pīr-i muġān ḡışn-ı ḡaşin olsun saḡa

0283.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Oķlaruñ kim tende zaḡm-ı hūn-feşāna girdiler
Kıydılar ben ḡasteye yok yire kana girdiler
2. Cān evinden naķd-i ķalbi aldı zerd ġamzeler
Şol ḡarāmiler gibi kim ķārbāna girdiler
3. Terk idenler mürdedür şanmāñ vüçüd iķlimini
Yād elden çıkdılar dārü’l-amāna girdiler

0282. :115^a

0283. :115^b

4. Ruĥlaruĥda beĥleruĥ oldu gözümde mn‘akis
Birka eĥfl-ı ceŖ b-ı revna girdiler
5. Sne-i pr-dĝ-ı ‘ULVde gezer nvekleruĥ
Serv-addler ĝone-femler gl-sitna girdiler

0284.

Mef‘ilün Mef‘ilün Mef‘ilün Mef‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Dil-i b-re mi gözler benüm ol b-amn gözler
İki Ŗeh-bzdir her biri mrg-i n-tvn gözler
2. Fiĝn u huma baĝmaz kaar her laĝza demden
Gzĝ h-yı vaĝŖdr ki Ŗayd olmaz yabn gözler
3. apndan ĥalka-ı dürr gibi gitmez gözlerüm hergiz
Nitekim sitn pdiŖh dde-bn gözler
4. Tenresini mi oldurdu urs-ı dĝ ile ol meh
Anuĝn Ŗabr ider dil cevre zr ĥaĝĝ nn gözler
5. Gelüp Ŗehr-i vcda sordu ‘ULV ĥne-i abrin
Diyr-ı ĝurbete dŖmŖ misfirdr mekn gözler

0285.

F‘iltn F‘iltn F‘iltn F‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘rznsz lle veŖ dĝ-ı sitemdr gl baĝa
KklnŖsz hefser ejder gelür sünbül baĝa
2. Gl yzĝden ayru n-geh seyr-i glzr eylesem
Ŗven-i mtem ĝornr ĝlĝl-ı bülbül baĝa
3. Leblerĝ vaŖfi dilimden sĝy dŖmez mdm
Bezm-i ‘ıŖĝuĝda Ŗurĥı kim diye lĝl baĝa

0284. 115^b

0285. 116^a

4. Sāgar-ı la'lün kenārında ser-i zülfün görüp
Şöyle şandum Bircis-i Mecnūnı şundı mül baña
5. 'ULViyem bülbül-şifat kārūm demādem giryedür
Kendü lütfundan ḥabībūm bāri bir kez gül baña

0286.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ne rāzum açmağa maḥrem ne bir ğam-ḥ^vār u hem-dem var
Belā gencinde ağlar baña ancak çeşm-i pür-nem var
2. Gözüm merdümledür saña her dem ağlayan ḥālin
Baña incinme sulṭānum ara yirde benüm nem var
3. Añılmaz meclis-i 'irfānda sāķi cām-ı Cem hergiz
Maḥabbet bezmidür bunda niçe cām u niçe Cem var
4. Temāşā eyleyenler on sekiz biñ 'ālemi dirler
Bu çeşm ü ķāmet ü zülf ü dehende özge 'ālem var
5. Felek cevriñ 'adū ṭa'nın güzel derdin çeker 'ULVī
Niçe mesrūr ola göñli bu deñlü ğuşşa vü ğam var

0287.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Hezec --- / + --- / + --- / + ---

1. Hümā veş yüksek uçar şeh-süvārūm baña meyl itmez
Diriğ ol ķaddi ṭübāya elüm irmez gücüm yitmez
2. Görüp germiyyet sūz-ı derūnum nerm olur ķalbi
Beni gördükçe anuñcün o şeh yā ķaşların çatmaz
3. Cebīnūñle 'izārūñ vaşf idüp dil nāle ķıldukça
Hezārān-ı 'andelībi lāl ider ṭūṭiyi söyletmez

0286. :116^a

0287. :116^b

4. Mürüvvet kııl yetim-i eşküme raħm eyle sultānum
Serir-i ma‘delet serverleri mazlūmı ađlatmaz
5. Cihānuđ yūgrigisin menzil al eglenme iy ‘ULVī
Semend-i tab‘uça rāh-ı suhānda kimseler yitmez

0288.

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Bitmez yüregüm yāreleri işler oñılmaz
Şabr eyleyelüm çāre nedür bitmez iş olmaz
2. Peymāne-i şaffet hasret-i la‘lünle demādem
Bir dem mi olur didelerim kanla tölmez
3. Günden güne artarsa n’ola hūsn-i dil-ārā
Gülzār-ı cānānuđ gül-i ra‘nāları şolmaz
4. Bir ğamzesi fettānı bulup sevmiş o hūnī
Şanmağ ki kişi kişiye itdigüñi bulmaz
5. ‘ULVī kulumı hışm ile redd eyledi dirler
Ol şāh-ı keremden bu cefālar hiç umulmaz

0289.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Cevr-i ā‘dāya taħammül yigdür
Dergeh-i hađđa tevekkül yigdür
2. ‘İşk yoluğda sebük-bār olığör
Terk-i ālāt ı tecemmül yigdür
3. Seng-i miħnetle döğün iy ten-i zerd
Sağa dībādan ise çul yigdür

0288. :116^b

0289. :117^a

4. Gün gibi irse başuñ eflāke
Sāye veş halkā tenezzül yigdür
5. ‘ULVīyā hatıruña degse ‘adū
‘Ārif ol tunma tecāhül yigdür

0290.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Yıkānlar hatır-ı maḥzūnımı yā Rabb şād olsun
Benümçün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun
2. Baña dirsün gidüpdür manşıb u cāha taleb benden
Kemāl-i lütfuñı gördük begüm ‘ömrüñ ziyād olsun
3. Kāpuñdan düşmeni redd it dil-i ‘uşşāka cevr itme
Ne kūyuñda fesād olsun ne kapuñda ‘inād olsun
4. Elif-kaddün ile dal zülfüñe telsīm-i rūḥ itdüm
Bu daḥı zümre-i ‘uşşāk içinde başka ād olsun
5. Serāpā oḡlaruñla sīne-i ‘ULVīyi zeyn eyle
Demidür her birisi mürğ-i cāna ḡol ḡanad olsun

0291.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cūş ider eşküm demādem ḡanlu şudur var ise
Söyleñür āteş deñizi dilde budur var ise
2. İy gözüm yaşı gezersin her kenārı sū-be-sū
Ol boyı servi murādu cüst ü cūdur var ise
3. Ārzü-yı vaşl-ı yār iden düşermiş firḡate
Nā-murād iden beni ol ārzūdur var ise

0290. :117^a

0291. :117^b

4. Şehr içinde bir ser-āmed var imiş mānendi yok
Ol semen-ber serv-ķamet māh-rūdur var ise
5. Yāra demişler ķapunda bir ğarīb üftāde var
Ol perī ‘ULVī için demiş ki odur var ise

0292.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Ehl-i diller dirilüp başladılar zāra yine
Unudılmışların ekdürdiler ol yāra yine
2. Gerçi kim faşl-ı bahār ile bezendi ‘ālem
Ķorkum oldur taķıla ol gül-i ter-ķāre yine
3. Nehr-i eşki aķıdup ağlayacaķ demlerdür
Yüz tutam gibi gelür dāmen-i kūh-sāre yine
4. Bülbül-i gülşeni lāl itmişdi faşl-ı ħazānda
Gül yüzünü göricek başladı güftāre yine
5. Ğonçe-femlerle subūĥı idüp iy ‘ULVī yine
Şebnem āsā düşelüm şaĥn-ı cemenzāra yine

0293.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Şarāb-ı ‘işķunı nūş eyledük ħatırda ğam n’eyler
Şafā kesb idecek demler durur dilde elem n’eyler
2. Seg-i dilber sifālinden mey içmek ağzuņa düşmez
Gedā-yı bī-nevāsın sende iy dil cām-ı Cem n’eyler

0292. 117^b

0293. 118^a

0294. 118^a

3. Vücūd ehli gibi ta'n-ı 'adūdan ğam yudarlar mı
'Aceb bilsek hazır eyler mi erbāb-ı 'adem n'eyler
4. Derūn-ı sīneden gūş itdiler āh çeker sözüm
Benimçün dökinüp defler ekilir dem-be-dem n'eyler
5. Nihāl-i bāğa bakmaz serv-i kıaddūñ vaşf ider 'ULVĪ
Şu söz kim levh-i dilde yazılır aña kalem n'eyler

0294.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yāreler kesmiş kılında dilber-i bī-bākimüz
Hayli mecrūh oldu andan bu dil şad-çākimüz
2. Bir kadeh meyle kişi iki cihāna hüküm ider
Şöyle şanma zāhidā yokdur bezm-i emlakimüz
3. Sürmekçün dergeh-i yāre ğubār āsā yüzün
Niçe yıl bād-ı sabā ile yilupdur hākimüz
4. Zerrece hergiz dehānın görmedük cānānenūñ
Karşu tutduğ gerçi kim āyīne-i idrākimüz
5. 'ULVĪyā tāk-ı felekde māh-ı nevdür didiler
Hep görenler 'aks-i tīg-ı āh-ı āteş-nākimüz

0295.

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

1. Hūblar kaşlarını çatmışlar
Halkı biribirine katmışlar
2. Sīne-i gencinesin tahtın idüp
Nāvek-i ğamze ki aratmışlar

3. Öykinür bâğ-ı hüsn-i yâre diyü
Gonçeler gülşeni tonatmışlar
4. N'ola ölsem yolun da iy hünî
'Âlemi bir huzûra şatmışlar
5. Ğarğ-ı eşk olsa çeşm-i 'ULVî ne ğam
Niçe merdüm bu bahre talmışlar

0296.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Göñül zülfünde cân cāh-ı zenehdānuñda qalmışdur
Biri aşıldı ama biri zindānuñda qalmışdur
2. Dehānuñda görinen cā-be-cā tebhāyla kim vardur
Ağarmuş gözlerimdür la'l-i handānumda qalmışdur
3. Degül sāyeñ yanun da iy yüzi gül kāmety servüm
Benüm çeşm-i nahifimdür düşüp yanun da qalmışdur
4. Sehî-kadd lāle-ħadd gonçe-dehen gül-çihre dilbersün
Güzellik tazelik cümlesinün şānuñda qalmışdur
5. Yapışmuş ħār u ħasdur şanma cāna rāh-ı küyuñda
Ten-i bīmār 'ULVîdir ki dāmānuñda qalmışdur

0297.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Tā ezel 'ışk ile taħmîr oldı bünyādum benüm
Yoğ iken bu āb u ħāk u āteş ü bādum benüm
2. Baña dermānuñ gerekmez benden il çek iy tabîb
'İşk derdin çekme der 'ālemde mu'ṭādum benüm

0296. :118^b

0297. :119^a

3. Kimseye sayd olmamışdur dahı ol vahşî gazāl
Ādemîlik resmini bilmez perî-zādum benüm
4. Tağlar gögsin geçürdi sîne-i ‘aşık gibi
Güş idicek vâdi-i hayretde feryādum benüm
5. İşigünnden gayrı dergaha idersem intisāb
Ehl-i nazm içinde ‘ULVî olmasun adum benüm

0298.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Çünkü yanundan o serv-i semenüñ münfekdür
Yād idüp kıddini sîneñde elifler çekdür
2. Ola kim kaç‘-ı menāzil ide keştî-i vücūd
‘İşk deryāsına düş bir yaña sen de çekdür
3. Yārsuz egleyemez göñlümi şimşād u hayāl
Şahñ-ı gülşende hemān gölgeleri gökçekdür
4. ‘Āşık olmuş dil-i senginliği gitmiş yāruñ
Belli her taş begüm kendü yerinde pekdür
5. Dāne dāne gözi yaşını aķıt ‘ULVİNÜñ
Mezra‘-ı ‘ışķa cefā tohumını tırma ekdür

0299.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Şatma iy h^vāce nebāt-ı hamevīden bize hiç
Dehen-i yār tırur iken şekerüñ ez şuyın iç
2. Yāre didüm ki niçün şabrumı yağma kılduñ
Faķr u fāķam göricek didi ki la‘net bir hiç

0298. :119^a

0299. :119^b

3. Dil-i şād-pāreme beñzetdüğiçün dendānuñ
Kākülünğ oldı bugün şāne pīçāpīç
4. Sīneden gözlerümünğ yaşı revān olduğı bu
Beñzer ol şehre kim içinde aķar tūnca meriç
5. Meyl iderse dil ‘ULVī seni koyup ğayre
Kāleb-i merdesini tīğ-ı müjeñle iki bīç

0300.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sökmesün tek bize hışm ile o leb sulţānum
Kıluñuz eylemez terk-i edeb sulţānum
2. Ayāğuş tozını baş üzre tutarsaķ yiridür
Gökden indi saña bir tāc-ı laķab-ı sulţānum
3. Biz senünğ cāñ ile şermende-i ihsānuñ iken
Bize bu deñlü cefālar ne ‘aceb sulţānum
4. Mışr-ı hūsn içre Hudā kıldı seni çün Yūsuf
Taht-ı hükümünde durur Şām u Haleb
5. Resen-i kākülünğ ‘ULVīyi bend itmiş iken
Bu cefāya ‘acabā niyekı sebep sulţānum

0301.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yanuñca iy gönül ol serv-i hōş-reftār yitmez mi
Niçün her hūba mā’ilsin saña bir yār yitmez mi
2. Ne lāzım mīr-i mīrān-ı cihāna ibtizāl itmek
Baña ol cān ṭabībinden olan tīmār yitmez mi

0300. :119^b

0301. :120^a

3. Libāsum būriyā-yı köhne tācum mūy-ı jülīde
Ġarībim ben baḡa bu cūbbe vü destār yitmez mi
4. İline ḡaṇçer ü tiġ almaġa bā'ış nedür yāruḡ
Beni öldürmege ol ġamze-i ḡün-ḡ^vār yitmez mi
5. Girüp bāzār-ı 'ışķa dökilüp šaçılmaġa 'ULVĪ
Ruḡ-ı zerdümle eşküm dirhem ü dīnār yitmez mi

0302.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Yār peykānını almaġa dili yāre gibi
Degmez ol ḡavf ile ḡanı gözümün yāre gibi
2. Dün gice šems-i duha ḡoynına girmiš düšde
Yaralu sīnesine yāri göñül šāre gibi
3. Bizi ferdālara šalduḡ yüregim pāreledün
Baḡmadın sīm-i siriške ġarezün pāre gibi
4. Gerçi çoķdur bu cihān içre hilāl ebrūlar
Biz yüzi beḡlü güzel yoķdur o meh-pāre gibi
5. Benc beyt ile senün bu ġazelün iy 'ULVĪ
šaldı šöhret felege seb'a-yı seyyāre gibi

0303.

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Her kimi görse göñül kendüzine yār šanur
Her vefāsız güzeli yār-ı vefā-dār šanur
2. Gördüġi ḡūba olur cān u göñülден 'āšıķ
Bī-vefālarda ḡaķıķat ešeri var šanur

0302. :120^a

0303. :120^b

3. Aldanup ḥandesine ‘ākıbetin fikr itmez
Ehl-i dünyā felegüñ ḥāli hem-vār şanur
4. Genc-i ğamda ne bilür faqr u fenā aḥvālin
Ḥvāce her gördüğünü mālîk-i dīnār şanur
5. N‘ola ‘ULVİ ḳulına virmese ol şāh selām
Za‘f-ı cismin göricek şüret-i dīvār şanur

0304.

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Meclisde ‘adūlar leb-i cānāna kıyarlar
Ol ḥāli ‘ıŝḳ ehli görüp cāna kıyarlar
2. Fāş eyleme aġyāre med ü dāġ-ı nihānuñ
Bir nān için iy dil ŝaḳın insāna kıyarlar
3. Dünyā-yı denīnuñ göre billāh cefāsın
Devlet hevesiyle niçe sultāna kıyarlar
4. Terk eyle gönül seyr-i ġalāṭāyı ki zīrā
Tersā niçeler dīn ile imāna kıyarlar
5. Meyl itme vefāsızlara iy ‘ULVİ önünġe
Kāfirler ölür bunda müselmāna kıyarlar

0305.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Nedür bu serv-ḳaddlik lāle-ḥaddlik māh-peykerlik
Nedür bu sīm-tenlik nāzenīnlik nāz-perverlik
2. Niçe başlar kesüp ḳanlar döküp diller alıp her dem
Müjeñ tıġında ḥatm olmuş dil-āverlik ciger-derlik

0304. :120^b

0305. :121^a

3. Levand-âne gezersin sîne çāk olsun münāsibdür
Senüñ şānuñdadur şāhāne dilberlik semen-berlik
4. Mesihā veş tecerrüd kaçdın itse bakma zen dehre
Aña meyl eylemek erlik degildür iy göñül erlik
5. Belā vādilerin geşt eyleyenler bust-püş olsun
Yaraşur ‘ULVİYā seyyāh olanlara қalenderlik

0306.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Hoş yaraşur cemālüne ol haţţ-ı müşg-bār
Āmentü bālizi halku‘l-leyl ü en-nehār
2. Zerd olduğı bu kim haţţ-ı hüsnüñ berātınuñ
Tuğrā-yı zer-nişānladur hükme i‘tibār
3. Devr-i ruñuñda iy şanem üstād-ı lem-yezel
Bir hūb naқş bağıladı adı benefşezār
4. Hüsnüñ zamānınıñ meger evvel bahārıdur
Yir yir baturdı tāze çemen şun‘-ı gerd-kār
5. ‘ULVİ çü gördi muşhaf-ı hüsnüñde haţtuñı
Seb‘ü‘l-meşāni remzini fehm itse vechi-vār

0307.

Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün

Muzāri‘ -- + / - + -- / -- + / - + --

1. Cādü gözünğ füsūnda olmasa ‘ayn-ı sāhir
Yağıdırmaz idi daim bārān-ı tır o kāfir
2. Şirīn lebünğ gamıyla ğurbetde cān virürsem
Zahm-ı müjeñdür ancaқ üstümde ağılar acır

0306. · 121^a

0307. · 121^b

3. Lülü-dişün lebünle iy dōst gör meylden
Çıkdı benüm gözümnden la‘l ü dürr ü cevāhir
4. ‘Işkuñda pāk olanuñ dağı nişāndur anuñ
Olur efendi t̄ahir bir noқта ile z̄ahir
5. Sevdi yine ĞUBĀRĪ bir serv-i gül-‘izārı
Cevr ü cefāda s̄ahir ‘ilm-i füsūnda m̄ahir

0308.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Sihr ile diller alur merdüm o çeşm-i s̄ahir
Gün gibi ‘arızını eyledü gence z̄ahir
2. Her kim ki serv-i kıaddün toğrulığ ile sevmez
Bāđ-ı cihānda ‘ömrüm kıahr itsün anı kıahr
3. Meh-rūlar arasında olmaya saña beñzer
Mihr ü vefāda nādir cevır ü cefāda m̄ahir
4. Hıtt-ı ğubār yāri görüp ta‘accüb itme
Āteş içinde bārī reyhān bitürse kıadir
5. İklīm nazmı yek-ser fetħ itmedür murādum
Mülk-i cihānda SİRRĪ nuşret virirse nāşır

0309.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Seni gözler dü-çeşm hün-feşānum niçe demlerle
Gel iy nūr-ı başar merdümlük it demler kıademlerle
2. Kıadd ü zülf ü dehānuñ kıasreti lām eyledi kıaddüm
Hıdā bilür benüm sağ olacağum bu emlerle

0308. · 121^b

0309. · 122^a

3. ‘Aceb niçe yazıldı başuma bu qara yazular
Benüm h̄od-mih̄net ü derdüm yazılmaya qalemlerle
4. Hevā-yı qadd ü zülfünle ölüsem āh idüp h̄āna
Mezārumda t̄uran maḥşerde ‘Abbāsi ‘alemlerle
5. Niçe zünnār-ı ‘ıṣqa ḤĀVERĪ dil baqlamayam kim
Der ü divār-ı dil-i deyre pür olmuşdur şanemlerle

0310.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Göñül mülkine geldikçe ḥayālün şāhı ḡamlarla
Aḡa qarşu çıqup ‘izzet ider āhum ‘ālemlerle
2. Görinen mū deḡildür s̄inem üzre iy ḥaṭṭ-ı ‘anber
Yazaram naqş-ı ḥüsnün levḥ-i dilde qıl qalemlerle
3. Ya öldür zehr-i hicrünle dirgür āb-ı vaşluqla
Ṭabībüm bir yaḡa eyle beni emlerle semlerle
4. Lebün dil-ḥasteler dār‘ül-şifāsıdur benim ‘ömrüm
Revā mıdur geçinem ben elemlerle il emlerle
5. Ḥayāl-i dil-rubālarla t̄olaldan NĀLiyā s̄inem
Hemān şol deyre döndüm kim p̄ir olmuşdur şanemlerle

0311.

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Nāzır olursa qaçma saḡa ‘ālemün gözi
Görmez perī çünki ādemün gözi
2. Yākūt şanma hecr-i leb-i la‘l-i yārdan
Qanıyla t̄oldı aqlamadan ḥātemün gözi

0310. · 122^a

0311. · 122^b

3. Seyr it ḥabābı dīde-i ‘ibretle bir nazar
Güyā ki ḳaldı sāgar-ı meyde Cemüñ gözi
4. Cānā deger mi yazmış ise göz bağı ger ḥaṭṭuñ
Ol ḥüsn-i bā-kemālüñe nā-mahremüñ gözi
5. Devr oldı SIRRİ Ka‘be-yi küy-ı nigārdan
Ağlarsa ḥaşre dek yiridür zemzemüñ gözi

0312.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ḥalāş olmaḳ ne mümkün bir gönül kim mübtelā olsa
Alınmaz ‘ışḳ ilinden iki ‘ālem bir yaña olsa
2. Vücūdum zevraḳın deryā-yı eşkim virmedin ğarḳa
Çıḳarsa baḥr-i ḥayretten bizi bir āşinā olsa
3. Felekden ağlamazdum iy meh-i nā-mihribān hergiz
Raḳībüñ cevri n’eylerdi eger sende vefā olsa
4. Yoluñda derd ile ölmek ḥayāt-ı cāvidānumdur
Gerekmez āb-ı ḥızr ile meyḥādan devā olsa
5. N’olaydı ŞEM‘iyā bu cem‘-i bezm-i ‘ālem-ārāda
Küdūret āradan gitse ḳamu ehl-i şafā olsa

0313.

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Hem-ser geçiñür ḳaddüñe serv-i çemeni gör
Hem-sāye geçer ḳāmetüñe nārunı gör
2. Cānā görinen dirseñ eger rūḥ-ı muşavver
Mir‘āt-ı mücellāya nazar eyle seni gör

0312. · 122^b

0313. · 123^a

3. Koyunında o meh-rüyı çıkarmaz gice gündüz
İy dil nice nāzüklük ider p̄ir-i muğanı gör
4. Keyfiyyet-i mül itdi beni bülbül-i gūyā
K̄o söyleyeni iy yüzi gül söyledeni gör
5. Zer gibi yüzim zerd ideli der ü gam ile
İy SIRRİ güler yüzime ol sim-teni gör

0314.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. K̄anı h̄āk-i rehūñ āhumla berbād itdügüm demler
Añılmaz mı ser-i k̄üyında feryād itdügüm demler
2. Aq̄ar cūy-ı sirişküm k̄āmet-i dil-cūyun añduq̄ça
Tolar k̄an ile çeşmüm la‘lūñi yād itdügüm demler
3. Gözümde uq̄ar oldı sen tezerv-i şīve-kār ile
Demādem mürğ-ı cānı gamdan [āzād] itdügüm demler
4. H̄ayāl-i h̄vāba döndi k̄ūşe-i firqatde iy meh-rū
Vişālūñle dil-i nā-şādumı şād itdügüm demler
5. Dağı bennā-yı kudret yapmamışdı h̄āne-i dehri
Binā-yı ‘ışkı SIRRİ dilde bünyād itdügüm demler

0315.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Şāf-dil mi bulunur cām-ı muşaffādan yig
Pāk-meşreb [mi olur sāğar-ı şahbādan] yig
2. K̄anı bir sünbül hoş-bū bu [cihān bāğında]
‘Ārız-ı [yāran] düşen zülf-i semen-sādan yig

0314. · 123^a

0315. · 123^b

3. Cām-ı mey ‘aks-i ruḥ-ı sākı-i [gül-çihre ile]
Gösterür kendüyi mir‘āt-ı mücallādan yig
4. Var midur seyr idicek deyr-i cihānda bilsem
Çihre-i yār gibi naḳ[ş-ı d]il-ārādan yig
5. SIRRīyā maḥlab-ı a‘lī dil-i üft[āde]lere
Görmedüm yārdeki ḳāmet-i bālādan yig

0316.

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Görmeyüp eylük yüzün olsun felekde serserī
Bir gören mihr-i ruḥ-ı [yār ile] māh-ı enveri
2. ‘Ālem-i ma[‘nīde mir‘āt-ı ruḥuḥ ‘aks eyleyüp]
Yapdılar [üstādlar āyīne-i] İskenderi
3. Māh-ı nev naḳşın temāşā eylesün [eflākde]
[G]örmeyen iy meh-cebīnünde hilāl-i [enveri]
4. Ölmedin bir kez leb-i meygūnuḥı būs eyleyen
Nūş ider ḥāl-i ḥayātında şarāb-ı Kevşeri
5. Gördüm iy SIRRī cihān mülkinde ‘ālem ḳalması
El çeküp ālāyişinden ‘ālemüḡ oldum berī

SONUÇ

Çalışmamızda Michigan Üniversitesi kütüphanesinde 416 numarada kayıtlı şiir mecmuasını tanıtip, transkripsiyon harfleriyle Latin alfabesine aktardık. Metnin kurulması sırasında dîvânlar tarandı. Tarama sonucu tespit edilen farklılıklar, mecmua esas alınarak düzeltildi.

Derleyenini tespit edemediğimiz mecmuada yer alan şairler 16. ve 17. yy. şairleri oldukları için mecmuanın 17. yy.'ın ortalarında tertip edilmiş olması güçlü bir ihtimaldir.

Nesta'lık hatla yazılmış ve 123 varaktan oluşan mecmuada 24 kaside, 289 gazel ve 1 müseddes mevcuttur. 25 farklı şairin şiirlerinin yer aldığı mecmuada 4 adet mahlassız şiir yer almaktadır.

Bu çalışma ile edebiyat alemine küçük de olsa bir yenilik kazandırmak ve divanlarda yer almayan şiir ve tezkirelerde adı geçmeyen şairleri keşfetmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, yayımlanmış divanlarda yer almayan ve divanı olmayan çeşitli şairlere ait bazı şiirler, bu mecmua aracılığıyla tespit edilmiş oldu.

Mecmuada yer alan şair ve şiirlerden hareketle, toplumun değer kriterlerini, edebî açıdan geldiği noktayı ve dönemin tarihsel durumunu tespit etmek mümkün olmuştur. Bu yönüyle mecmua, edebiyat tarihçiliği yönüyle bilimsel ve kültürel birikime de katkı sağlamıştır.

Döneminde rağbet gören şairler ve bu şairlerin şiirleri, dönemin estetik zevki ve edebi gelişimin seyri ortaya çıkarılmış oldu.

Çalışmanın, mecmualarla ilgili yapılacak bundan sonraki çalışmalara kaynaklık edeceğini umuyoruz.

KAYNAKÇA

- Akkuş, Metin (1993). Nef î Dîvânı, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Aydemir, Yaşar (2007). “ Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler” Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları, 2/3, s. 122
- Aydemir, Yaşar (2007). “ Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler” Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları, 2/3, s. 132,133
- Çavuşoğlu, Mehmet (1997). Yahyâ Bey Dîvânı, İstanbul: İÜEF Yayınları.
- Çetin İsmail (1993). Derzi-zâde Ulvi (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkitli Metni-Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Devellioğlu, Ferit (2003). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat (23. Baskı), Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, Cem (1983). Yeni Tarama Sözlüğü, Ankara: TDK Yayınları.
- Harmancı, M.Esat (2007). Süheylî Dîvânı, Ankara: Akçağ Yayınları.
- İpekten, Haluk (2003). Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz, Ankara: Dergâh Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2009). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, İstanbul : Say Yayınları.
- Karahan, Abdülkadir (1966). Figânî ve Dîvânçesi, İstanbul: İÜEF Yayınları.
- Karaköse, Saadet (1994). Nev‘i-zade Atayı Dîvânı Kısmi Tahlil-Metin (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kavruk, Hasan (2001). Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı (1. Baskı), Ankara: MEB Yayınları.
- Köksal, M. Fatih (2001). Edirneli Nazmi, Mecma‘ü’n-Nezâir (İnceleme-Tenkitli Metin- Basılmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köksal, M. Fatih (2006). Sana Benzer Güzel Olmaz, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kurnaz, Cemal (2007). Osmanlı Şair Okulu, Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Kut, Günay (1986). Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler), İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Küçük, Sabahattin (1994). Bâkî Dîvânı, Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Levend, Agah Sırrı (1984). Türk Edebiyatı Tarihi. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Mengi, Mine (1977). “Bir Şiir Mecmuası Hakkında”, Ankara Üniversitesi Türkoloji Dergisi, VII (1), 73-78.
- Onay, Ahmet Talat (2000). Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Sami, Şemseddin (1986). Kâmus-ı Türkî, İstanbul: Endurun Kitabevi.
- Selvi, Muhammed (2008). Ümîdî, Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanı-Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Tarlan, A. Nihat (1992). Hayâlî Dîvânı, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tarlan, A. Nihat (1970). Zatî Dîvânı Gazeller Kısmı, c. I-II, İstanbul: İÜEFY Yayınları.
- Tulum, Mertol (1977). Nev‘î Dîvânı, İstanbul: İÜEF Yayınları.
- Ünver, İsmail (1992). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Türkoloji Dergisi, S. I., C. XI.

TIPKIBASIM METİNDEN ÖRNEKLER

Handwritten text in a rectangular frame, likely a manuscript page. The text is written in a cursive script, possibly Persian or Arabic, and is arranged in several lines. The text is highly stylized and difficult to decipher due to the image quality. The frame is decorated with a simple border. There are some diagonal lines in the corners, possibly indicating where the page was bound or folded.

وادی نغمه تم نوین کی کاشاد اولان
بی سگون عکس دل غصه در وقت باد
و این روزها در نوین کاشاد اولان
بیدار سادک جهانده قدری ایستاد
بسیار اولما زنده ز اید خاطر بنماییک
نلسون نوین چناب در بر بادون باد
جامی نسیم بخانه در بیت احوام
نهم بزم در زان نغمه همان اولان اولان
ای فغانی بی نصحت ایمن کل فاعول
پیچیدن ایسترسوای اولان اولان

<p>افراد حشره در کس بر پاره در خاک کوز</p>	<p>کود در آرد و کت نمون اول نویسی می جویند بر خاک کوز</p>	<p>کرکوب صندل و کاج و کوز در در اول کس جان و کوز</p>	<p>بسیک دوری پیروی خندان اخلد کس می مانوی بهرت به آرد و کوز بهرت به آرد و کوز بهرت به آرد و کوز</p>	<p>کله می اولی کله می اولی کله می اولی کله می اولی</p>	<p>کله می اولی</p>
<p>ناترا اولور پی قریسکا عالمک کوز</p>	<p>کوز قریسکا عالمک کوز</p>	<p>بایوت صندل کوز</p>	<p>قائید طولدی آخلدی عالمک کوز</p>	<p>کله می اولی</p>	<p>کله می اولی</p>

<p>کسری کو از یوز اول سبک</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>
<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>
<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>	<p>مهر خورشید بر لبه تم کسری</p>

ÖZGEÇMİŞ

1987 yılında Malatya'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Malatya'da tamamladı. 2006 yılında kazandığı Fırat Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 2010 yılında mezun oldu. 2010 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı programında yüksek lisansa başladı. Yine aynı yıl Kocaeli Üniversitesi'nin açtığı araştırma görevliliği kadrosuna girmeye hak kazanarak yüksek lisans eğitimine Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı programında devam etti. Yüksek lisans tezini bir şiir mecmuası üzerine yaptı.